

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

บทคัดย่อ

ของ

สายบัว นนท์ศิลา

๑๑๑/๒๕๔๘

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม ๒๕๔๘

๑๑๑/๒๕๔๘

สายบัว นนทศิลา. (2548). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ทศพร มณีศรีขำ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวพัฒนาด้านสังคมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 47 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน
45 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 48 คน โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการ
ศึกษา ได้แก่ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และแบบ
ประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล
โดยการหาประสิทธิภาพชุดการสอน E_1 / E_2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความ
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test แบบ dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน
17 กิจกรรม มีประสิทธิภาพ E_1 / E_2 อยู่ระหว่าง 44.00 – 87.23 และ 54.89 – 91.91
2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้น อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**CONSTRUCTING A GUIDANCE ACTIVITY TEACHING PACKAGE
FOR SOCIAL DEVELOPMENT OF SECOND LEVEL PRIMARY STUDENTS**

**AN ABSTRACT
BY
SAIBUA NONSILA**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in guidance and counseling psychology
At Srinakharinwirot University
May 2005**

Saibua Nonsila. (2005). *Constructing A Guidance Activity Teaching Package For Social Development Of Second Level Primary Students*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr. Totsaworn Maneesrikum.

The purposes of this research were : First, to construct a guidance activity teaching package for social development of second level primary students, Second, to study the efficiency of guidance activity teaching package for social development of second level primary students. The sample groups used in this research of simple random sampling were consisted of 47 pratom suksa IV, 45 pratom suksa V and 48 pratom suksa VI of primary demonstration school suansunandha rajabhat university bangkok in academic year 2004. The research instruments were the social development of guidance activity teaching package and guidance activity teaching package for social development of second level primary students assess. The efficiency of each package was analized by E_1 / E_2 . The data were analized by means, standard deviation, and t-test dependent samples.

The results of study were as follows :

1. Seventeen social development of second level primary students. Guidance activity teaching package were constructed. The efficiencies E_1 / E_2 of each package were between 44.00 - 87.23 and 54.89 - 91.91.
2. The social development of participants was significant at .01 level.

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สารนิพนธ์
ของ
สายบัว นนทศิลา

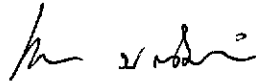
เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

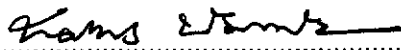
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ของ สายบัว นนท์ศิลา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

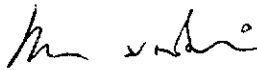
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

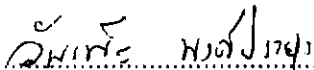
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

คณะกรรมการสอบ

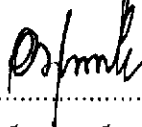
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

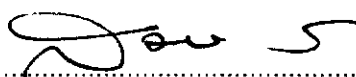
กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 1๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และ อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์ และ อาจารย์ มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 และคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่กรุณาเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบล เลี้ยววาริน ผู้อำนวยการโรงเรียน ประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์สุพรรณวดี ไวยรูป ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านงานวิชาการ การประสานงาน ติดต่ออาจารย์ผู้สอนในรายวิชาสังคมศึกษา และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอน้อมรำลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง สำหรับ นายสมาน นนทศิลา และ นางระเบียบ นนทศิลา ผู้เป็นบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวนนทศิลา ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยครั้งนี้ได้สำเร็จด้วยดี

สายบัว นนทศิลา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กระบวนการในการศึกษาวิจัย.....	7
	สมมุติฐานในการวิจัย	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542...	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	15
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	22
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	32
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านสังคม.....	37
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม.....	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม.....	48
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	50
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
	การดำเนินการทดลอง.....	53
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	68
ความสำคัญของการวิจัย.....	68
ขอบเขตของการวิจัย.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก	84
ภาคผนวก ข	133
ภาคผนวก ค	391
ภาคผนวก ง	394
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	397

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง	54
2	แสดงค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม และจำแนกรายกิจกรรม	59
3	แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	63
4	แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	63
5	แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	64
6	แสดงคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	64
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ที่มีต่อชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้อ และจำแนกรายข้อ.....	66
8	แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน	86
9	แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้าน สังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 17 ชุด	92
10	แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	93
11	แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	95
12	แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	97
13	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 1 เรื่อง ความต้องการการ ยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า)	99
14	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 2 เรื่อง ความต้องการ การยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า).....	101

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 3 เรื่อง การเป็น สมาชิกที่ดีของห้องเรียน (กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา).....	103
16	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการ ปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม).....	105
17	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 5 เรื่อง การแต่งกายที่ เหมาะสม (แต่งกายงาม).....	107
18	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 6 เรื่อง มารยาทใน การพูด (พลังคำพูด).....	109
19	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 7 เรื่อง มารยาทใน การพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน).....	111
20	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 8 เรื่อง มารยาทใน การพูด (พูดหวาน ขานเพราะ).....	113
21	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 9 เรื่อง มารยาทใน การฟัง (ผู้ฟังที่ดี).....	115
22	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 10 เรื่อง การลดความ ขัดแย้ง (การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล).....	117
23	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 11 เรื่อง ความ ต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ).....	119
24	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 12 เรื่อง การสร้าง สัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว (ความห่วงใย)	121

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 13 เรื่อง หลักการ ปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน).....	123
26 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 14 เรื่อง การปฏิบัติ ตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (เคารพกฎระเบียบ).....	125
27 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 15 เรื่อง การปรับตัว ให้เข้ากับเพื่อน (เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน).....	127
28 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 16 เรื่อง การทำงาน ร่วมกันกับเพื่อน (ร่วมด้วยช่วยกัน).....	129
29 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 17 เรื่อง การคบ เพื่อน และการปฏิบัติตนกับเพื่อน (เพื่อนที่ดี).....	131

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นับว่ามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา ทั้งนี้เพราะทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยเบื้องต้นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกรูปแบบ นั่นคือการเตรียมความพร้อมของบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อยู่เกือบตลอดเวลา บุคคลที่มีคุณภาพพร้อมที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (วรรณสวัสดิ์ อุภัยพันธุ์. 2540: 4)

ปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และให้มีการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการขยายโอกาสทางการศึกษาจาก 6 ปี เป็น 9 ปี เรียกว่าการศึกษาภาคบังคับ และ 12 ปี เรียกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความมุ่งหมายของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อมุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพของตนเอง จากความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้บรรลุสู่จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหนึ่ง เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อม สามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสิ่งแวดล้อม และสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ต้องการให้ผู้เรียนคือคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2545: 2)

กิจกรรมแนะแนวเป็นสื่อกลางในการนำบริการแนะแนวให้เข้าถึงผู้รับบริการ กำเนิดขึ้นพร้อมๆ กับการริเริ่ม นับจากปัจจุบันสู่อนาคตก็จะต้องมีการพัฒนากิจกรรมแนะแนวต่อไปไม่หยุดยั้ง เพื่อให้เข้ากับภาวะการเปลี่ยนแปลงของหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2540) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (พุทธศักราช 2542) แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม (พุทธศักราช 2545-2549) รวมไปถึงสภาพสังคม กระแสโลกาภิวัตน์ สภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการ

ในประเทศไทย จากสถานภาพของแผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 ซึ่งเน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง จากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคการดำเนินงานก็ไม่พบว่าการนำแผนสู่การปฏิบัติ ซึ่งส่วนใหญ่คือกิจกรรมแนะแนวยังไม่สามารถดำเนินได้ตามแผน ประกอบกับสังคมไทยเผชิญภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ยิ่งทำให้ปัญหาสังคมและปัญหาผู้รับบริการแนะแนวมีความซับซ้อน และเพิ่มปริมาณปัญหา และมีได้มีการปรับแผนพัฒนางานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง รวดเร็ว และต่อเนื่อง เด็กไทยจำนวนมากเต็มไปด้วยความเครียด ชีวิตไร้ทิศทาง ฯลฯ ซึ่งสมควรได้รับการช่วยเหลือ และกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่เหมาะสม น่าจะเป็นทางเลือกสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือดังกล่าว (คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. 2545: 9)

นักเรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6) ซึ่งมีอายุระหว่าง 10-12 ปี เริ่มเป็นตัวของตัวเอง เชื่อในความคิดของตนเอง ชอบอิสระไม่ชอบให้ผู้ใหญ่เข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องส่วนตัว กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในวัยนี้มาก เด็กต้องการเป็นคนดังในหมู่เพื่อนมากกว่าจะเชื่อฟังผู้ใหญ่ เด็กจะผูกพันกับกลุ่มมากขึ้น และต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม จึงปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม และจะทำตามกลุ่มไม่ว่าจะเป็นด้านการแต่งกาย การพูดจา หรือกิริยาท่าทาง (สุรางค์ จันทน์เอม. 2541: 40)

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533 : 63) กล่าวถึง พัฒนาการด้านสังคมของวัยเด็กตอนปลาย ไว้ว่า เด็กวัยนี้จะมีสังคมพิเศษเฉพาะของเด็ก มักจะรวมกลุ่มตามเพศ การเล่นเกมต่าง ๆ มักจะแบ่งตามเพศ เพื่อนจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ทักษะและค่านิยมของเด็กวัยนี้ นอกจากนั้น วัยเด็กตอนปลายจะเริ่มเชื่อเพื่อนมากกว่าบิดามารดา มักชอบขัดแย้งผู้ใหญ่ที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน หรือชอบเข้ามาจัดการในเรื่องส่วนตัวของเด็ก เช่น ห้ามไม่ให้คบเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ฟรอยด์ ที่กล่าวว่า เด็กจะมีความเก็บกดทางเพศ เด็กชายมักเล่นกับเด็กชาย เด็กหญิงมักเล่นกับเด็กหญิง มีความอยากรู้อยากเห็น เด็กในขั้นนี้มีพัฒนาการทางสังคมต้องฝึกทักษะเพื่อปรับตัวให้เข้ากับงานในหน้าที่ของตนเอง

ดังนั้นการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) จึงถือว่าเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะ การคิด การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง และปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมสำหรับพัฒนาผู้เรียนในระดับ ช่วงชั้นที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนว สำหรับพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวนทั้งสิ้น 378 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4 / 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 5 / 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6 / 2 โดยมีนักเรียนแต่ละห้อง จำนวน 47 คน 45 คน และ 48 คน ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

การทดลองดำเนินการโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 17 ครั้ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4/2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 5/2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6/2 จำนวน 7 ครั้ง 6 ครั้ง และ 4 ครั้ง ตามลำดับ ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี เวลา 08.30 - 09.30 น. โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันอังคารที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 สิ้นสุดวันพุธที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2547

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ในการพัฒนานักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมมากขึ้น ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน หมายถึง ต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อน และมีคุณค่าต่อเพื่อน

1.2 การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน หมายถึง การที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถเคารพกฎและกติกาที่ตั้งไว้

1.3 หลักการปฏิบัติตนในสังคม หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมของบุคคลอย่างมีเหตุผล ตามสิทธิที่จะแสดงออกอย่างถูกต้อง โดยไม่ก้าวร้าวสิทธิของบุคคลอื่น และเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.4 การแต่งกายที่เหมาะสม หมายถึง การแต่งกายที่ดูงาม ถูกต้องตามโอกาสต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.5 มารยาทในการพูด หมายถึง การใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกทางด้านภาษาถ้อยคำ ที่สามารถสังเกตได้ เช่น การกล่าวคำชมเชย การพูดให้กำลังใจเพื่อน

1.6 มารยาทในการฟัง หมายถึง การให้ความสนใจผู้พูด และแสดงอาการรับฟังความคิดของผู้อื่น โดยการตั้งใจฟัง ไม่ขัดจังหวะขณะที่ผู้พูดกำลังพูด

1.7 การลดความขัดแย้ง หมายถึง การที่นักเรียนแสดงออกให้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง เมื่อเผชิญกับความขัดแย้งกับผู้อื่น

1.8 การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การผูกพัน บทบาทและหน้าที่ และการสนับสนุนของบุคคลในครอบครัว เป็นลักษณะที่แสดงถึงความเกี่ยวข้อง ผูกพันกันระหว่างพ่อแม่กับลูก ประกอบด้วย ความคุ้นเคยสนิทสนมระหว่างกัน ความเชื่อถือว่าไว้วางใจที่มีต่อกัน ความผูกพันรักใคร่ระหว่างกัน และความสอดคล้องในสิ่งที่ปฏิบัติต่อกัน

1.9 การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การรู้จักยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกา ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการยอมรับและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

1.10 การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน หมายถึง การปรับเปลี่ยนตนให้เข้ากับเพื่อน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

1.11 การทำงานร่วมกันกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกกับตนเองในแง่ที่ว่าตนมีคุณค่า มีส่วนช่วยให้งานสำเร็จ

1.12 การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงกับเพื่อน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อน เมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ รู้จักการให้และการรับ รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น สนใจในความรู้สึกของเพื่อน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน

2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนกิจกรรมแนะแนวในเรื่องที่เกี่ยวกับด้านสังคม ประกอบด้วยจุดประสงค์สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรม กระบวนการวัดและประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง เพื่อจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถให้เหมาะสม ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นอกจากนี้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมแต่ละชุดประกอบไปด้วย คำชี้แจงชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการสอนกิจกรรม แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรม โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสังคม ดังนี้

- 1) ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการใช้กิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมมากน้อยเพียงใด
- 2) ขั้นนำเข้าสู่งิจกรรม ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม
- 3) ขั้นกิจกรรม ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ตามกฎกติกา และวิธีปฏิบัติกิจกรรม

- 4) ขั้นสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ

- 5) ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมมากน้อยเพียงใด

- 6) ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอยู่ในระดับใด

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60 / 60

เกณฑ์ 60 / 60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการสร้างเครื่องมือการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ (เรณู พินิจการ. 2545: 42) ซึ่งแบ่งได้ ดังนี้

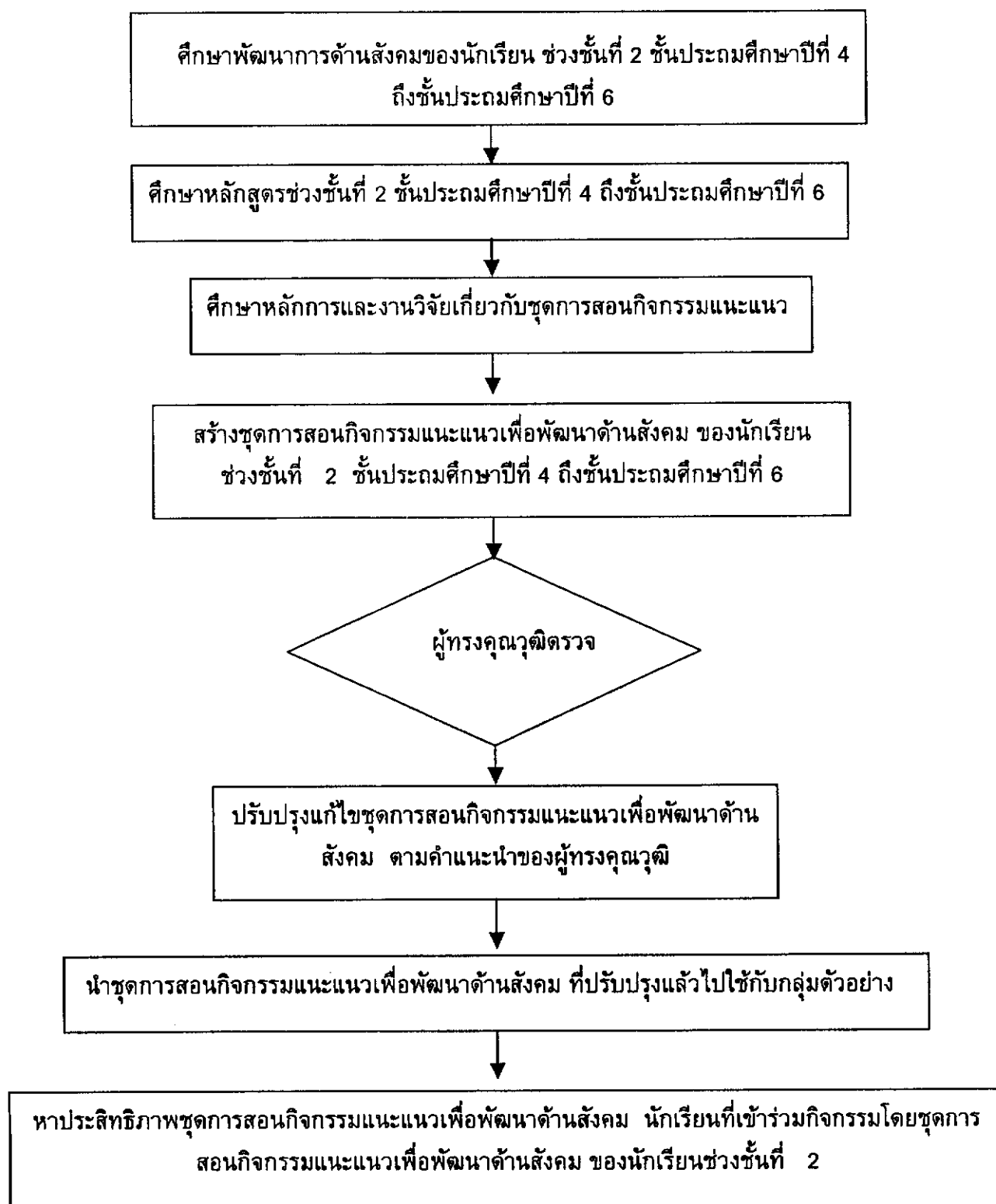
60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

2. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมสาริต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3. ช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมสาริต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กระบวนการในการศึกษาวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม มีคะแนนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน
2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60 / 60

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีผลต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านสังคม
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จะกล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ความเป็นมา

พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ (2543 : 29) ได้รวบรวมความเป็นมาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ไว้ดังนี้

การศึกษาไทยในอดีต เน้นให้ความสำคัญกับการท่องจำ ไม่ได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การวัดและประเมินผลก็มุ่งเน้นตัวความรู้ความจำมากกว่าความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์จึงทำให้ผู้เรียนไม่ค่อยมีความสุขค่อนข้างเครียด วิตกกังวลสูง ไม่มีทักษะในการประยุกต์เอาความรู้ไปใช้แก้ปัญหา ตลอดจนไม่ค่อยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย พบว่ามีคุณภาพด้อยกว่าเพื่อนบ้านมาก

ในปี พ.ศ. 2517 - 2519 วงการศึกษาไทยพยายามเรียกร้องให้ปฏิรูปการศึกษา แต่ก็ต้องชะงักลงเมื่อเกิดความรุนแรงทางการเมือง เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

ในปี พ.ศ. 2540 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (ฉบับปัจจุบัน) การพยายามปฏิรูปการศึกษาจึงเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งจากความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) กับสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) สายการศึกษา และครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง เมื่อรัฐธรรมนูญได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้หลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 2 เรื่องที่สำคัญ ๆ คือ ความเสมอภาคในการปรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี (มาตรา 43) โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการกำหนดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติเพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม (มาตรา 81) อันเป็นที่มาของ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542”

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เกิดขึ้นจากความร่วมมือของหลายฝ่าย เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้ได้มาซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน

1.2 ความมุ่งหมายและหลักการ (หมวด 1 บททั่วไป)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น จากมาตรา 6 ถึง มาตรา 9 สรุปได้ดังนี้

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อที่จะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง ตลอดจนให้มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพของตนเองได้ รู้จักใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตโดยมีสังคม ครอบครัว ชุมชน ฯลฯ เป็นส่วนร่วม สามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาได้

1.3 ระบบการศึกษา (หมวด 3)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดระบบการศึกษาไว้ หมวด 3 ดังนี้
มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหา และหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญาการแบ่ง

ระดับหรือการเทียบระดับ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนของเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

มาตรา 19 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษา เฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากมาตรา 15 ถึง มาตรา 21 สรุปได้ดังนี้ ในระบบการศึกษามีการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ

(1) การศึกษาในระบบ มี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ มีความยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคล

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจ โดยสถานศึกษาสามารถจัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้ง 3 รูปแบบก็ได้ และสามารถเทียบโอน

ผลการเรียนได้ และให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี มีการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา ในสถานที่ที่เหมาะสมโดยให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย

1.4 แนวการจัดการศึกษา (หมวด 4)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ใน หมวด 4 ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จากมาตรา 22 ถึง มาตรา 30 สรุปได้ดังนี้

แนวการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเน้นความรู้และทักษะในด้านต่างๆ เกี่ยวกับตนเองและวิชาการ ผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ได้ สามารถให้ผู้เรียนและผู้สอนเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันได้ รัฐมีส่วนร่วมในการส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้และให้คณะกรรมการการศึกษากำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อความเป็นไทย มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จะกล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 หลักการและจุดมุ่งหมาย

2.1.1 หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 4) ได้ให้หลักการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2.1.2 จุดมุ่งหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 4) ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
 2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
 3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
 4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
 5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
 6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
 7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา กฎมณียาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม
- สรุปได้ว่า หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ สอนองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 โดยมุ่งเน้นที่ความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีศักยภาพในด้านต่าง ๆ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.2 โครงสร้างหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 5-8) จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
ช่วงชั้นที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
ช่วงชั้นที่ 3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
ช่วงชั้นที่ 4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

2. สารการเรียนรู้

กำหนดสารการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ภาษาไทย
- 2.2 คณิตศาสตร์
- 2.3 วิทยาศาสตร์
- 2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 ศิลปะ
- 2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 ภาษาต่างประเทศ

สารการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสารการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสารการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสารการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสารการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบ

วินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชม. โดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชม.

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชม. โดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชม.

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 - 1,200 ชม. โดยเฉลี่ยวันละ 5 - 6 ชม.

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชม. โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชม.

สรุปได้ว่า การกำหนดโครงสร้างทำให้มีความสะดวกและชัดเจน ทั้งระดับช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ และเวลาเรียน จะเห็นได้ว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น มุ่งเน้นให้เพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาความสามารถตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม กิจกรรมแนะแนวเป็นหนึ่งในลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน อีกทั้งการพัฒนาตัวผู้เรียนให้ก้าวสู่โลกอาชีพด้วย

2.3 การจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 21-22) อธิบายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้วยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางด้านอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม ฉะนั้นสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วย การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรมทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการ

เรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะเช่น

- (1) การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว
- (2) การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียน

การสอน

- (3) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ
- (4) การบูรณาการแบบโครงการ

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานนอกจากมุ่งปลูกฝังทางด้านสติปัญญาแล้วยังมุ่งเน้นให้เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นด้วย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ได้ สามารถบูรณาการรูปแบบการสอน บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยจัดเป็นหลายลักษณะดังกล่าวได้

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะได้กล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546:1-2) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546 : 2) ได้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

- (1) พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
 - (2) พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม
 - (3) เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เลือกตามความถนัด และความสนใจของตนเอง
- จากความหมายและจุดมุ่งหมาย สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยจัดเพิ่มเติมจากกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม

3.3 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546: 2-3) ได้มีหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

- (1) มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
- (2) จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนและวัฒนธรรมที่ดำรง
- (3) บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- (4) ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
- (5) จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
- (6) มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา
- (7) ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
- (8) ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- (9) มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นต้องเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรมโดยให้เหมาะสมกับช่วงวัย และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะยึดผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการหลักให้มีครูเป็นที่ปรึกษา ทุกกิจกรรมสามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสม

3.4 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ทางคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546 : 6-7) ได้แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- (1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

นอกเหนือจากกิจกรรมแนะแนวในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาต้องจัดระบบแนะแนวให้บริการช่วยเหลือนักเรียนทุกคน เพื่อให้รู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพที่เหมาะสม และเสริมสร้างบุคลิกภาพลักษณะนิสัย การปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งความสามารถในการจัดการกับปัญหาทางด้านอารมณ์ สังคมได้อย่างมีความสุข

(2) กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน หรือกิจกรรมพัฒนาสาระการเรียนรู้ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐ หรือเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ทักษะ ความสามารถพิเศษ ที่ไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปิน เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักโหราศาสตร์ นักแสดง นักดนตรี นักร้อง เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนยังต้องจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น รักการออกกำลังกาย มีน้ำใจนักกีฬา การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(3) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ โดยมุ่งเน้นปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความรักสามัคคี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภทถึงแม้จะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะแตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นการเสริมเติมเต็มให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

4.1 ความหมายของชุดการสอน

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ดังนี้

ดูแวน (Duane. 1973 : 306) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งอาจให้คำจำกัดความง่าย ๆ ได้ว่า ชุดการสอน คือ ชุดของวัสดุทางการเรียน ซึ่งรวบรวมไว้อย่างมีระเบียบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมาย

กู๊ด (Good. 1973 : 306) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง โปรแกรมการสอนทุกอย่างที่จัดไว้โดยเฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละชุดการสอน ซึ่งได้แก่ คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้ครบถ้วน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กัน และมีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจ

จะนำมาใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ส่วนสื่อการเรียนนี้อีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสม การนำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดการสอน คือ หน่วยหรือของซึ่งบรรจุสื่อการเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526 : 118) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อประสมประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดหมายเฉพาะที่จะสอน โดยมีระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยหัวเรื่องและวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต (2528 : 291) ได้กล่าวถึงชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายไว้เป็นชุด ๆ เพื่อจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ ชุดการสอนถือว่าเป็นแผนการสอนที่ช่วยครูให้ได้รับความสะดวกในการสอน และช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้ เป็นการจัดการโดยอาศัยวัตถุประสงค์และผล ซึ่งในแง่ของการบริหารเรียกว่า MOR (Management by Objective and Result)

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนซึ่งเป็นสื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์

4.2 ความหมายชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวไว้หลายทัศนะ ดังนี้

เป็รื่อง กุมุท (2518 : 1) ได้ให้ความหมายของชุดสอนกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชาแนะแนว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย อันจะทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทั้งด้าน การศึกษาอาชีพ ส่วนตัว และสังคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2529 : 66-67) ได้ให้ความหมายของชุดสอนกิจกรรมแนะแนวว่าหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสมประกอบด้วยรูปภาพ เทปเพลง วิดีทัศน์ เกม แบบฝึกหัด โดยจัดไว้เป็นชุด กล่อง หรือซอง ภายในประกอบด้วยคู่มือครู คู่มือนักเรียน รวมทั้งสื่อในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

จากความหมายของชุดสอนกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดสอนกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบด้วย วิดีทัศน์ รูปภาพ เทปเสียง เกม เป็นต้น

4.3 หลักการในการผลิตชุดการสอน

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอน ไว้หลายทัศนะ

ดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 199) ได้เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2

ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม ชุดการสอน หมายถึง การใช้สื่อหลาย ๆ อย่าง ที่เสมือนกันอย่างมีระบบ มาใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อ

ประการที่ 2 หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการสอน จัดทำโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีการทดลองสอนและปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ จึงนำออกมาใช้เพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน ทั้งนี้เป็นการช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างสัมพันธกัน

ธีระชัย บุรณโชติ (2532 : 4-18) ได้เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2

ประการ คือ

ประการที่ 1 แนวโน้มใหม่ของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอน ปัจจุบันนี้การใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนได้เปลี่ยนแปลง และขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอนที่ครอบคลุมถึงการใช้สิ่งสิ้นเปลือง (วัสดุ) เครื่องมือต่าง ๆ (อุปกรณ์) และกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสาธิตและการทดลอง ปัจจุบันนิยมใช้สื่อการสอนแบบประสม และจัดทำชุดสำหรับช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าใช้ช่วยครูในการสอน คือ ให้นักเรียนใช้สื่อการสอนด้วยตนเอง

ประการที่ 2 หลักการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม แนวโน้มในปัจจุบันต้องการให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และกับสภาพแวดล้อมมากขึ้น จึงมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ เปิดโอกาสให้นักเรียนกระทำกิจกรรมมากขึ้น จึงนำมาสู่การผลิตสื่อการสอนในรูปของชุดการสอน เพื่อให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อการเรียนต่าง ๆ และกับเพื่อนนักเรียน

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการในการผลิตชุดการสอนนั้นควรคำนึงถึงหลักการเกี่ยวกับสื่อประสม การวิเคราะห์ระบบ และแนวโน้มการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในปัจจุบัน

4.4 คุณค่าของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 121) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนในด้านต่าง ๆ พอสรุปได้ ดังนี้

4.4.1 ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง

4.4.2 ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตน นักเรียนสามารถทำตามคำแนะนำที่บอกไว้ในชุดการสอนนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาและตอบคำถามด้วยตนเอง

4.4.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.4.4 ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า

4.4.5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพคับข้องทางอารมณ์เพียงใด

4.4.6 ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพเรียบร้อยแล้ว

4.4.7 ในกรณีของครูหรือขาดครูเฉพาะวิชา ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้ โดยใช้ชุดการสอน มิใช่นั่งคุยในชั้นเฉย ๆ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้ว และครูแทนไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

จากการที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณค่าของชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นรูปธรรม ได้รับความสนใจ แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระจากอารมณ์ และบุคลิกภาพของผู้สอน สร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน รวมทั้งใช้ชุดการสอนแทนในกรณีที่ขาดครู ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.5 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนนั้นมีหลายประเภท (ธีระชัย บุรณโชติ. 2532: 4-19) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนไว้ดังนี้

4.5.1 ชุดการสอนแบบบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งนำเสนอเนื้อหา โดยครูเป็นผู้บรรยาย แล้วใช้ชุดการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งแล้วแต่ครูผู้สอน ชุดการสอนแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่

4.5.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม หรือศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยการจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ หรือศูนย์แล้วให้นักเรียนหมุนเวียนทำกิจกรรมในชุดการสอน ที่จัดไว้ประจำแต่ละกลุ่มหรือศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์ ซึ่งตามปกติจะมีประมาณ 4-5 ศูนย์ โดยเนื้อหาและกิจกรรมที่กระทำในแต่ละศูนย์แตกต่างกัน

4.5.3 ชุดการสอนแบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มในการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ในชุดการสอนแบบรายบุคคลนี้ โดยไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน สามารถเรียนรู้ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 118) กล่าวว่า ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีบทบาทมากในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะว่า ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์รายการวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจุบันมีชุดการสอนแบบต่าง ๆ หลายแบบ เช่น ชุดการสอน แบบบรรยาย แบบกิจกรรมกลุ่ม แบบรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล

4.6 ส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอน

ส่วนประกอบของชุดการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 153) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของชุดการสอนไว้ดังนี้

4.6.1 คู่มือครู เป็นคู่มือครูและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของชุดการสอน ภายในคู่มือครูจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอนอย่างละเอียด ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจง จึงสามารถใช้ชุดการสอนนั้นได้อย่างได้ผล คู่มือครูอาจทำเป็นเล่มหรือแผ่นประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครู การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง แผนการสอน และแบบฝึกปฏิบัติ

4.6.2 บัตรคำสั่ง (คำแนะนำ) เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและชุดการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งจะประกอบด้วยคำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม และการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจสรุปบทเรียนโดยใช้คำอธิบายหรือตอบคำถาม

บัตรคำสั่งจะต้องมีถ้อยคำกระชับรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้น ๆ ต่อไป

4.6.3 เนื้อหาหรือประสบการณ์ จะบรรจุอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโปร่งใส หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

4.6.4 แบบประเมินผล (ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน) อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัด ให้เติมคำสั่งในช่องว่าง จับคู่เลือกคำตอบที่ถูกหรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

ดังนั้นส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอน ได้แก่ คู่มือครู บัตรคำสั่ง เนื้อหา แบบประเมินผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.7 ระบบผลิตชุดการสอน

การผลิตชุดการสอนนั้นต้องอาศัยขั้นตอนผลิตอย่างเป็นระบบ
ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ได้กล่าวถึงระบบผลิตชุดการสอนไว้ดังนี้

4.7.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม

4.7.2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

4.7.3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง

4.7.4 กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

4.7.5 กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อน และเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข และเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

4.7.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำตอบ คำถาม เขียนภาพ เล่นเกม เป็นต้น

4.7.7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากการผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

4.7.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า “ชุดการสอน”

4.7.9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

4.7.10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอน และตามระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นประเมินผลก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลา 10-14 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือให้มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ 5 ขึ้นประเมินผลหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น ระบบผลิตชุดการสอนมีลำดับขั้นที่สำคัญ คือ การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ หน่วยการสอน หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดและหลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล สื่อการสอน ประสิทธิภาพชุดการสอนและการใช้ชุดการสอน

4.8 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน

การหาประสิทธิภาพชุดการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ได้มีนักวิชาการหลายท่าน กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพชุดการสอน ไว้ดังนี้

ฉลองชัย สุขวัฒน์บุรณ์ (2538 : 213) กล่าวว่า สื่อการสอนที่ผลิตได้ดังกล่าวแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อเพื่อเป็นหลักประกันได้ว่า สื่อการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Developmental Testing” (การตรวจสอบพัฒนาการเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ) หมายถึง การนำชุดการสอนไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การทดลองใช้ หมายถึง การนำชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การทดลองสอนจริง หมายถึง การนำชุดการสอนที่ได้ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์การเรียนรู้ที่แท้จริงเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อย

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 129-130) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพสื่อ สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

1. ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์

การประเมินชุดการสอนนั้น เป็นการตรวจสอบหรือประเมินประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนที่นิยมประเมินจะเป็นชุดการสอนสำหรับกลุ่มกิจกรรมหรือชุดการสอนที่ใช้ในศูนย์การเรียนโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60 (เรณู พินิจการ. 2545: 42)

เกณฑ์ 60/60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

2. ประเมินโดยไม่ต้องตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า

การประเมินโดยไม่ต้องตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการประเมินประสิทธิภาพของสื่อด้วยการเปรียบเทียบผลการสอบของผู้เรียนภายหลังจากที่เรียนจากสื่อ นั้นแล้ว (Post-test) ว่าสูงกว่าผลสอบก่อนเรียน (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ หากผลการเปรียบเทียบพบว่า ผู้เรียนได้คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่า สื่อนั้นมีประสิทธิภาพ การประเมินสื่อในลักษณะนี้ อาจทำได้โดยการวิจัยเปรียบเทียบกับ การใช้สื่ออื่นๆ

การคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดการสอน กระทำโดยใช้สูตรต่อไปนี้ (เสาวณีย์ สิกขา บัณฑิต. 2528: 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum x}{n} \times 100$$

A

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\sum F}{n} \times 100$$

B

E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ΣF	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากค่ากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ในการสร้างชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้ตรงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.9 ประโยชน์ของชุดการสอน

การสร้างชุดการสอนมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง มนตรี แยมกสิกร และคนอื่น ๆ (2528 : 12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนไว้ดังนี้

4.9.1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

4.9.2 ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ได้ตามความสามารถ ความสนใจหรือความต้องการของตัวเอง

4.9.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.9.4 ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

4.9.5 ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงไร

4.9.6 ช่วยให้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.9.7 ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

4.9.8 ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที

4.9.9 ช่วยจัดปัญหาขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้ด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย

4.9.10 ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบเพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอน ผู้เรียนได้ทุกสถานที่ และทุกเวลา

4.9.11 แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

4.9.12 เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

จากที่ได้กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าประโยชน์ของชุดการสอนที่มีต่อผู้เรียนทั้งด้านความสนใจ การปฏิบัติด้วยตนเอง การแสดงออกอย่างมีเหตุผล เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยครูด้านสร้างความพร้อม ความมั่นใจในตนเองและลดภาระของครู เช่น การวัดผล การขาดแคลนครู

4.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

4.10.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1975 : 43) ได้กล่าวถึง การวิจัยของมหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์ ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบผลการเรียนในเรื่อง “ประสบการณ์ในการสอนแบบจุลภาค” โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองโดยได้รับคำแนะนำจากครูกับการใช้ชุดการสอนด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้แนะนำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มกลุ่มละ 25 คน ผลการวิจัยพบว่าทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำ ถ้าชุดการสอนนั้นได้สร้างอย่างถูกต้องตามกระบวนการแล้ว ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้ผลดีเช่นกัน

วีวาส (Vivas. 1985 : 603) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาและประเมินค่าของการรับรู้ทางความคิดของนักเรียนเกรด 1 ในประเทศเวเนซุเอลา โดยใช้ชุดการสอนจากการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการพัฒนาทักษะทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเชาวน์ปัญญาและการปรับตัวทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเกรด 1 จากโรงเรียนเรเนส์ซองซ์ ฆะตริภูมิสันดา ประเทศเวเนซุเอลา จำนวน 214 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 ห้องเรียน จำนวน 114 คน ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน และกลุ่มควบคุม 3 ห้องเรียน จำนวน 100 คน ได้รับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมีความสามารถเพิ่มขึ้นในด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเชาวน์ปัญญา และการปรับตัวทางสังคม หลังจากได้รับการสอนด้วยชุดการสอนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วิลสัน (Wilson. 1989 : 416) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลของการใช้ชุดการสอนที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของเด็กพิการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์มากขึ้น

4.10.2 งานวิจัยในประเทศ

วิริยะ สิริขานนท์ (2532 : 47) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและประเมินชุดการสอนซ่อมเสริมทักษะทางการคูณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบหลังเรียนด้วยชุดการสอนสูงกว่าผลการทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์ (2533 : 181-182) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมชุดการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์มี

ประสิทธิภาพ คือ สอดคล้องกับเกณฑ์พัฒนาของผู้เรียน และนักเรียนที่ผ่านการฝึกด้วยชุดการสอนมีความคงทนในการเรียนรู้ ส่วนชุดการสอนย่อยทั้ง 3 ชุด ต่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

รัชณี สมบุตร (2536 : 88) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดการสอนนี้และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลของการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้ชุดการสอน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีอิสระในการคิด ทำให้นักเรียนได้ค้นพบข้อเท็จจริงและสรุปหลักเกณฑ์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

5.1. ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษาพบว่ามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

พิไล แยมงามเหลือ (2521 : 6) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวสรุปได้ว่าหมายถึง บริการข่าวสารและข้อมูล เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจ รู้จักและเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้อง เช่น การบริการสำรวจและประเมินตนเอง การปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน และทางโรงเรียน นอกจากนี้ยังช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเป็นการเตรียมวางแผนการศึกษาและเลือกอาชีพในอนาคต

จำเนียร ช่วงโชติ (2524 : 332) ได้กล่าวถึง กิจกรรมแนะแนวพอสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการแนะแนว ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา และมีรูปแบบของการจัดในแต่ละระดับต่างกัน โดยมีทั้งการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นรายบุคคล (Individual Guidance) และการจัดเป็นกลุ่ม (Group Guidance) จุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง โลกของงานอาชีพรวมทั้งมีการปรับปรุงด้านสังคมและลักษณะนิสัย เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคม

จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ (2525 : 7) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างเยาวชนทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2525 : 48) ได้ให้ข้อคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนวว่าปัจจุบันนี้ หลักการและเป้าหมายของหลักสูตรนั้นมีความสอดคล้องกับหลักการและเป้าหมายของการแนะแนว ทั้งในแง่กระบวนการและลักษณะการให้บริการ โดยมุ่งให้นักเรียนสำรวจตัวเองและตัดสินใจเลือกเรียนตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนได้พัฒนาทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้าน

วิชาการ วิชาชีพ และการปรับปรุงบุคลิกภาพโดยเฉพาะลักษณะนิสัย หรือความประพฤติ ชั่วโมง กิจกรรมแนะแนวเป็นชั่วโมงหนึ่งที่กำหนดไว้ 1 คาบต่อสัปดาห์ ฉะนั้นชั่วโมงนี้ครูแนะแนวควรจะใช้กระบวนการและบริการแนะแนว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนโดยยึดหลักการ และเป้าหมายของหลักสูตรเป็นหลัก ซึ่งครูแนะแนวจะต้องคิดว่าชั่วโมงนี้ควรจัดกิจกรรมอย่างไร เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองทุกด้าน ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขหรือพูดง่าย ๆ ให้เป็นคนโดยสมบูรณ์

วิภาภรณ์ เรือนทิพย์ (2530 : 9) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดเพื่อเสริมสร้างทักษะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศชาติ

จากความหมายของกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนมีความจำเป็นต้องจัดขึ้นให้กับนักเรียน เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้จากกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และการเลือกอาชีพ

5.2 เทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนว

จำเนียร ช่วงโชติ (2524 : 118-120) ได้เสนอแนะเทคนิคในการสอนกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

1. จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระ สบายใจในการแสดงออก
2. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิด ความริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูดและความรู้สึกที่ต้องระบาย
3. เปิดโอกาส กระตุ้นและยั่วยุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ปัญหา และปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด
4. กระตุ้นและยั่วยุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่างๆ และมอบหมายความรับผิดชอบ ให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ
5. ไม่ควรอย่างยิ่งในการสอนปาฐกถา โดยครูพูดคนเดียวและนักเรียนจด
6. เวลาของกิจกรรมแนะแนวควรเป็นเวลาของนักเรียนจริงๆ และต้องใช้เวลาเหล่านั้นให้เกิดต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนในทุกๆ ด้านอย่างเต็มที่
7. ครูผู้สอนต้องวางแผนและเตรียมตนเองในเรื่องเนื้อหา วิธีการให้ความรู้และกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยนำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ
8. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีพันธะต่อกัน
9. มีการนำหลักการของกระบวนการกลุ่มหรือกิจกรรมสัมพันธ์ (Group Process) และเทคนิคการสอนต่างๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน

10. ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ควรจะมีสมุดบันทึกรายละเอียดต่างๆ ของการสอนไว้ทุกครั้ง

11. ในการสอนกิจกรรมแนะแนว ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม โดยมีครูคอยให้คำแนะนำเวลามีปัญหา

จากที่ได้กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าเทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้นจะต้อง จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุด ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

5.3 สารสำคัญของกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

5.3.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 24) ได้ระบุถึงวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

- (1) เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- (2) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ ได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
- (3) เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- (4) เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
- (5) เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน
- (6) เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

จากที่ได้กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวนั้น เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

5.3.2 หลักการของกิจกรรมแนะแนว

ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ทางกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 24-25) ได้ยึดหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

- (1) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน

- (2) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ต้องสนองตอบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- (3) จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคนโดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม
- (4) จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ
- (5) จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ด้วยการปฏิบัติจนเกิดทักษะหรือการเรียนรู้
- (6) ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

จากที่ได้กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าหลักการของกิจกรรมแนะแนวนั้นจะต้อง จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด

5.3.3 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 25-26) ได้อธิบายถึงกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจ
- (2) สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงาน อาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ อาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง
- (3) เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
- (4) เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรม และจริยธรรม
- (5) เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในวิชาการต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง
- (6) จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้
- (7) จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (8) เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการแต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
- (9) วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น

(10) สรุปการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากที่ได้กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าลักษณะของกิจกรรมแนะแนวนั้นจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

5.3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

กฤษฎา จันทรวีภาค (2527 : 34) ได้ทำการทดลองสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีบรรยาย ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กมล ประทีปธีรานันท์ (2530 : 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสัปปริสธรรมมีคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่อง สังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สุรรัตน์ วิไลรัตน์ (2537 : 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีการรับรู้ด้านอาชีพมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรจิต วรรณรักษ์ (2540 : 74-78) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุด

การสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัลญา กริชาธร (2545 : 48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนคราราม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร ผลการศึกษาปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว จะเห็นได้ว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการจัดดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ ความสามารถ ความสนใจของตนเอง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของชุดการสอนนั้น ๆ

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านสังคม

ความหมายของการแนะแนวด้านสังคม

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการแนะแนวด้านสังคมไว้ดังนี้

วัชร ทรัพย์มี (2531 : 59) กล่าวถึง การให้ข้อเสนอแนะทางด้านสังคมและการปรับตัว เป็นการให้ข้อมูลเพื่อที่จะได้เข้าใจตนเองและผู้อื่นรู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพ
2. วิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ
3. การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง
4. การรู้จักตนเองเป็นต้นว่าการรู้จักขอบข่ายความสามารถ ความถนัด

ความสนใจของตน

5. การเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
6. วิธีปรับตัวกับสมาชิกในครอบครัว
7. ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมอาชีพที่พึงาม
8. การรู้จักวางแผนเกี่ยวกับการเงิน
9. การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
10. ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนศีลธรรมจรรยา

จำเนียร ชวงโชติ (2524 :122) กล่าวว่า เป็นการให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเองดียิ่งขึ้น และปรับปรุงความสัมพันธ์กับคนอื่นได้ดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการเข้าใจตนเอง
2. การเข้าใจพฤติกรรมและคุณลักษณะของตนเอง
3. วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน
4. การเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
5. การเข้าใจบทบาทของเพศชายและเพศหญิง
6. วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพที่สมบูรณ์
7. การปรับตัว การยอมรับ และการเข้าใจสภาวะทางบ้าน สมาชิกใน

ครอบครัวและความคาดหวังของพ่อแม่

8. ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางเพศและความรับผิดชอบในการแต่งงาน
9. ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม

ประเพณี

10. ทักษะทางสังคม การวางแผนเรื่องการเงิน และการใช้เวลาว่างให้เกิด

ประโยชน์

สุนทรินทร์ ธนโกสย (2522 : 23) กล่าวว่า การแนะแนวด้านสังคม หมายถึง การใช้กิจกรรม หรือข้อมูลต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองและเข้าใจคนอื่น ๆ และเป็นข้อมูลที่ทำให้ความเชื่อมั่นและนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับโอกาส และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับและสัมพันธ์กัน เป็นการส่วนตัว เป็นข้อมูลที่จะให้นักเรียนเข้าใจตนเองดีขึ้นและปรับปรุงความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นให้ดีขึ้นด้วยขอบเขตเกี่ยวกับ “ความเข้าใจตนเอง” การทำตัวให้เข้ากับคนอื่นได้อย่างดี ความสัมพันธ์ของเด็กชายหญิง กริยาท่าทาง ศิลธรรมจรรยา การใช้เวลาว่าง กิจกรรมต่างๆ รูปร่างหน้าตา ทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและบุคคลในครอบครัว การวางแผนทางการเงิน และการมีชีวิตอย่างมีความสุขที่ดี บริการส่วนตัวและสังคมจึงมีความสัมพันธ์กับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งที่ไม่ความมั่นคงต่างๆ และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขและองค์ประกอบต่อไปนี้

1. มีความเข้าใจตนเอง
2. มีวุฒิภาวะในด้านความสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันและต่างเพศ
3. มีความเข้าใจในบทบาทของเพศชายและเพศหญิง
4. พัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี
5. มีความเข้าใจในพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคล
6. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและการที่บุคคลมีความคล้ายคลึงกัน
7. เข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
8. รู้จักตนเอง รู้จักยอมรับสิ่งต่างๆ มีความเข้าใจในเงื่อนไขของบ้าน สมาชิกใน

ครอบครัวและความคาดหวังของพ่อแม่

9. มีความรู้เกี่ยวกับการมีนัดกับเพศตรงข้าม ความรับผิดชอบในการแต่งงาน
10. มีพัฒนาการทางร่างกายและสุขภาพจิตดี
11. มีบุคลิกลักษณะเป็นของตนเอง มีกริยาท่าทางและศีลธรรมดี

12. มีทักษะทางสังคม การวางแผนโครงการด้านการเงิน และกิจกรรมในเวลาว่าง

วัฒนา พัชรวานิช (2531 : 228) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ เช่น ให้ข้อมูลในเรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ งานอดิเรก การรักษาสุขภาพจิต และสุขภาพทั่วไป วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพ พัฒนาดตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี การเข้าใจพฤติกรรมและความเข้าใจความต้องการของผู้อื่น ศีลธรรมจรรยา กิริยามารยาทที่ดี ความประพฤติ การรู้จักบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ของตน การรู้จักประมาณตน รู้ความถนัด ความสนใจ รู้สถานภาพของตนเอง การสร้างมนุษยสัมพันธ์ วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน วิธีปรับตัวกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อนร่วมโรงเรียนร่วมชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักยอมรับสิ่งต่างๆ มีความเข้าใจในเงื่อนไขของครอบครัว สมาชิกในครอบครัว หน้าที่อันพึงมีในครอบครัว การวางแผนโครงการด้านการเงิน การวางแผนการใช้เงิน และกิจกรรมยามว่าง

สถิต วงศ์สุวรรณ (2531 : 337) กล่าวว่า การแนะแนวด้านสังคม หมายถึง เป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมโรงเรียน ครู ญาติ ครอบครัวและคนทั่วไปได้ดี มีชีวิตสุขสมบูรณ์ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และช่วยให้รู้จักปัญหา เช่น

1. ปัญหาในการเรียน มักมีคะแนนต่ำ เรียนไม่เข้าใจ
2. ปัญหาที่อยู่อาศัย แออัด ห้างไกล การคมนาคมไม่สะดวก
3. ปัญหาการเงิน ขาดอาหารกลางวัน เงินไม่พอใช้จ่ายทำให้ไม่ยอมมา

โรงเรียน

4. ปัญหาสุขภาพ เป็นโรคผิวหนัง กังวลในเรื่องอ้วนเกินไป ผอมเกินไป
5. ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย วัยรุ่นร่างกายเปลี่ยนแปลงเร็วปรับตัว

ไม่ทัน

6. ปัญหาทางจิต ขาดความรัก ความอบอุ่น
7. ปัญหาอารมณ์และสังคม ปัญหาที่เกิดจากทางบ้าน เช่น พ่อแม่เข้มงวด

มากเกินไปไม่มีอิสระในการตัดสินใจ รู้สึกเป็นปมด้อย

จากความหมายของการแนะแนวด้านสังคมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การแนะแนวด้านสังคม เป็นการให้กิจกรรมหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจตนเอง และเข้าใจคนอื่น ๆ รวมถึงวิธีการปรับปรุงบุคลิกภาพ พัฒนาดตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี การเข้าใจพฤติกรรมและความเข้าใจความต้องการของผู้อื่น ศีลธรรมจรรยา กิริยามารยาทที่ดี ความประพฤติ การรู้จักบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ของตน การรู้จักประมาณตน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม

7.1 ความหมายของพัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ พฤติกรรมเหล่านี้รวมทั้งส่วนที่เนื่องมาจากค่านิยมและเจตคติ ส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะตนและส่วนที่สัมพันธ์หรือร่วมกับบุคคลอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528: 200)

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1978 : 228) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางสังคมว่า คือการพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมกับแบบแผนของพัฒนาการทางสังคม ซึ่งหมายถึงการพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมกับแบบแผนที่สังคมยอมรับเพื่อเข้ากับสังคมได้

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคม

7.2 พัฒนาการด้านสังคมของวัยเด็กตอนปลาย

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายพัฒนาการด้านสังคมของวัยเด็กตอนปลายไว้ดังนี้

นวลละอ อสุภผล (2523 : 28-31) กล่าวว่า วัยเด็กตอนปลายเริ่มตั้งแต่อายุ 6 ขวบ จนถึงช่วงที่มีวุฒิภาวะทางเพศ เด็กผู้ชายจะอยู่ระหว่างอายุ 6-12 ปี เด็กหญิงอยู่ระหว่างอายุ 6-10 ปี ทั้งนี้เพราะเด็กหญิงจะถึงวุฒิภาวะทางเพศเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 2 ปี อย่างไรก็ตามอาจมีความแตกต่างกันไปบ้าง เช่น บางคนอาจจะถึง 13 ปี และบางคนอาจเป็น 14 ปีก็ได้

วัยเด็กตอนปลายการปะทะสังสรรค์ทางสังคมของเด็กมีมากขึ้นพัฒนาการมีลักษณะดังนี้ การปรับตัวทางสังคมของเด็ก เด็กเริ่มพัฒนาจากการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Ego centric) ไปสู่การรู้จักกับความสัมพันธ์ในหมู่พวก เด็กบางคนจะแสดงลักษณะความเป็นผู้นำหรือหัวหน้า บางคนเริ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองจึงเริ่มลองทำพฤติกรรมของตน และขณะเดียวกันก็พยายามเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ เนื่องจากเป็นวัยที่เข้าร่วมกลุ่มเพื่อนจึงเริ่มพัฒนาความรู้สึกรักพวก มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนและกลุ่ม

ความสัมพันธ์กับครอบครัว แม้ว่าวัยนี้ความผูกพันของเด็กกับครอบครัวจะลดน้อยลง แต่ก็ยังถือว่าเป็นแหล่งที่สำคัญมากต่อพฤติกรรมของเขา การเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อนบางครั้งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกับความต้องการหรือค่านิยมของพ่อแม่ได้

เด็กอาจมีปัญหาระหว่างพี่ ๆ น้อง ๆ เช่น การทะเลาะวิวาทเพราะต้องการที่จะแข่งกัน หรือความขัดแย้งที่เกิดจากการให้ความรักและความเอาใจใส่ของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ๆ ไม่เท่าเทียมกัน

ความสัมพันธ์กับเพื่อน เด็กจะเข้าร่วมกลุ่มในเพศเดียวกันและมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน เริ่มเรียนรู้การเป็นสมาชิกของกลุ่ม และค่อย ๆ พัฒนามโนภาพเกี่ยวกับตน (Self concept) จากการรับรู้ว่าเป็นเพื่อน ๆ ของตนในลักษณะใด ช่วงตอนปลายของวัยนี้จะเกิดความรู้สึกเป็นปรปักษ์กับ

เพศตรงข้าม ซึ่งความรู้สึกนี้รุนแรงที่สุดในระยะย่างเข้าวัยรุ่น (Peberity) การเลือกคบเพื่อนเด็กมีแนวโน้มเลือกเพื่อนที่มีความใกล้ชิดกัน เช่น บ้านใกล้กัน อยู่โรงเรียนเดียวกัน เรียนชั้นเดียวกัน และสติปัญญาใกล้เคียงกัน เป็นต้น แต่ภายหลังเด็กจะเปลี่ยนมาเลือกเพื่อนโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

เด็กที่ขาดเพื่อนหรือไม่เป็นที่ยอมรับของคนอื่น ๆ จะเกิดความรู้สึกด้อย ไม่มีความสุข และมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น เป็นเด็กเก็บตัว เงียบเฉย หรือแสดงความก้าวร้าว มีความรู้สึกเป็นศัตรูกับผู้อื่น ความรู้สึกเช่นนี้จะพัฒนาการมองโลกในแง่ร้ายในระยะต่อมา

ความเป็นผู้นำ วัยนี้ผู้ที่ เป็นนักกีฬา เฉลียวฉลาด มีรูปร่างบุคลิกภาพดี มีความสามารถในการพูด มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีอารมณ์มั่นคง จะได้รับเลือกให้เป็นผู้นำของกลุ่มเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมักแสดงความเป็นผู้นำให้ปรากฏมากกว่าเด็กที่เก็บตัว

เปรมจิต เอกธรรมชลาลัย (2531: 175-180) กล่าวว่า เป็นวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น (Pre - Adolescence) เด็กหญิงมีอายุระหว่าง 11-13 ปี และเด็กชายมีอายุระหว่าง 13-15 ปี

ในวัยนี้เด็กชายและเด็กหญิงยังคงแยกกันเล่น แต่ก็เริ่มสนใจซึ่งกันและกัน โดยไม่กล้าเปิดเผย เด็กเริ่มหัดเป็นตัวของตัวเอง เชื่อในความคิดของตนเอง ชอบอิสระไม่ชอบให้ผู้ใหญ่เข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องส่วนตัว และเด็กจะให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัยมากกว่าในวัยเด็กตอนกลาง เด็กมักมีกิจกรรมการเรียน การเล่น การพูดคุย การทำงานร่วมกัน สามารถร่วมทุกข์ร่วมสุข เข้าใจปัญหาของกันและกันได้ เด็กจะผูกพันกับกลุ่มมากขึ้น และต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เด็กจึงปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่มและจะทำตามกลุ่มไม่ว่าจะเป็นด้านการแต่งกาย การพูดจา หรือกิริยาท่าทาง ในการเลือกคบเพื่อนเด็กจะเลือกตัวบุคคลเป็นอันดับแรก คือ เลือกคนที่แจ่มใส สุขภาพดี ชื่อดัง โอ้อวดอารมณ์ และอารมณ์มั่นคง เมื่อมีอายุมากขึ้นเด็กจะชอบเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน มีความกล้าหาญ และมีความรับผิดชอบ พ่อแม่และครูควรปลูกฝังให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงปรารถนา เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น การให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบ ความกล้าหาญ ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม เป็นต้น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540 : 262-263) กล่าวว่า พัฒนาการทางสังคมในระยะนี้มีลักษณะแตกต่างจากวัยเด็กตอนต้นหลายประการ อาทิ

1. เด็กคบเพื่อนร่วมวัยและผู้ใหญ่มากขึ้น
 2. พัฒนาการด้านการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) ลดลง ทำให้เด็กสามารถรวมกลุ่มเล่นกับเพื่อนได้ดียิ่งขึ้นสมรรถภาพทางความคิดนึก และพัฒนาการด้านศีลธรรมจรรยา ทำให้เด็กร่วมเล่น ร่วมเรียน ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็น "กลุ่ม" ได้ดี
 3. ความสำคัญของการเรียนที่มีต่อชีวิต ค่านิยมของการเรียนในโรงเรียนในสังคมปัจจุบันทำให้เด็กผูกพันกับเพื่อนที่โรงเรียนและครู ทำให้เด็กห่างเหินจากผู้ใหญ่ในบ้าน
- ช่วงวัยเด็กตอนกลางเป็นช่วงที่เด็ก "จับกลุ่ม" กับเพื่อนร่วมวัยที่เป็นเพศเดียวกันเป็นส่วนมาก การที่เด็กเริ่มสามารถ "จับกลุ่ม" ได้นั้นทำให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว รู้จักเคารพกฎเกณฑ์ระเบียบ รู้จักมารยาทสังคม รู้จักนิสัยใจคอของเพื่อน ลดนิสัย

เด็ก ๆ เช่น “อ้อน” “เอาแต่ใจตัวเอง” “ดื้อ” แต่เด็กอาจยังคง อ้อน ดื้อ เอาแต่ใจตัวเอง กับบิดามารดาหรือผู้ใหญ่ที่บ้าน เพราะเด็กรู้อย่างไรเสียพ่อแม่ผู้ใหญ่ที่บ้านก็ยังยอมให้แสดงกิริยาอาการและอารมณ์ดังกล่าวได้ อนึ่งการที่เด็กได้มีโอกาสแสดงออกดังกล่าวดังข้างต้นมีคุณค่าต่อเด็ก ทำให้การเปลี่ยนช่วงวัยเป็นการเปลี่ยนที่ค่อยเป็นค่อยไป

สรวงศ์ จันทน์เอม (2541 : 40-43) กล่าวว่า โดยทั่วไป วัยเด็กตอนปลายมีอายุระหว่าง 10-12 ปี วัยนี้เป็นวัยคาบเกี่ยวกับระยะก่อนวัยรุ่น หรือวัยเริ่มแตกเนื้อสาว วัยนี้ไม่แตกต่างกับเด็กวัยตอนกลางมากนัก แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกายเนื่องจากการทำงานของต่อมต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงของโครงกระดูกและสัดส่วนของร่างกายเพื่อเตรียมเข้าสู่วัยรุ่น

กลุ่มเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับเด็กวัยนี้ เด็กจะรู้สึกเป็นเจ้าของ และซื่อสัตย์ต่อสังคม มีพฤติกรรมที่เหมือนกลุ่ม ทั้งการแสดงออกทางกาย วาจา และการแต่งกาย ซึ่งเด็กชายจะรักษาความสนใจที่มีต่อกลุ่มได้มากกว่าเด็กหญิง

เด็กวัยนี้ต้องการเพื่อนมาก และต้องการเพื่อนประเภทที่ไว้วางใจได้ มีอารมณ์คล้ายคลึงกัน ไม่ยอมอยู่คนเดียว ไม่ชอบเล่นกับวัตถุเหมือนเมื่อสมัยยังเด็กอยู่ ชอบเล่นกับตัวบุคคลเป็นหมู่

ในด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว พบว่า เด็กชายไม่มีใครใกล้ชิดกับพ่อ ผิดกับเด็กหญิง ซึ่งจะใกล้ชิดกับพ่อกว่าแม่ และสามารถทำตัวเข้ากับพี่น้องได้ดีกว่า

จากพัฒนาการด้านสังคมของวัยเด็กตอนปลาย สรุปได้ว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในวัยนี้มาก เด็กต้องการเป็นคนดังในหมู่เพื่อนมากกว่าจะเชื่อฟังผู้ใหญ่ มีการขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม นิยมกีฬาที่เล่นเป็นทีมมากขึ้น มีความรักพวกรักพ้องมากขึ้น

7.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมมีหลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างเด่นชัดที่จะกล่าวถึงมี 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน ทฤษฎีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลของฮัลลิเวน ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา และทฤษฎีพัฒนาการความต้องการทางเพศของฟรอยด์

7.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erikson's Theory of Development)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (จรรยา ทองถาวร. 2530: 59-64) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสังคม ช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่องความต้องการการยอมรับจากเพื่อน อีริกสัน กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพของมนุษย์ จะพัฒนาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ การพัฒนาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของชีวิต ถ้าได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ บุคคลจะมีบุคลิกภาพดี และพร้อมที่จะพัฒนาขึ้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริกสัน ได้แบ่งระยะพัฒนาการทางสังคมไว้ 8 ขั้น ซึ่งในช่วงของวัยเด็กตอนปลายจะปรากฏใน ขั้นที่ 4 ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจความไม่ไว้วางใจ (Trust VS Mistrust)

ขั้นอยู่ในวัยทารก วัยนี้ต้องการการยอมรับเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมจากพ่อแม่ เช่น การให้ความเอาใจใส่ การให้นม การฝึกการขับถ่าย พ่อแม่จะต้องตอบสนองจากเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพราะเด็กมีความเชื่อมั่นว่าจะได้รับการตอบสนองเมื่อมีความต้องการ แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการบ่อย ๆ ครั้งเด็กจะเกิดความหวาดระแวง และขาดความไว้วางใจ

อิริคสันกล่าวว่า การสร้างความไว้วางใจ แก่ทารกเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาการทางบุคลิกภาพ เด็กที่ขาดความไว้วางใจตั้งแต่แรกเกิดจะกลายเป็นเด็กที่ก้าวร้าว แยกตัวออกจากสิ่งแวดล้อมและสังคม บางกรณีอาจเกิดโรคจิตเภทได้

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเอง – ความสงสัยไม่แน่ใจในตนเอง

(Autonomy VS Shame and Doubt)

ขั้นนี้อยู่ใน 1-3 ปี วัยนี้เป็นวัยที่ช่วยตนเองได้มากขึ้น เช่น เด็กสามารถเดินเองได้ สามารถพูดได้ และมีความเจริญเติบโตแข็งแรงขึ้น จึงทำให้เด็กมีอิสระพึ่งตนเองได้ เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น และอยากรสำรวจ เด็กในวัยนี้เริ่มรู้พฤติกรรมหลายอย่างที่ถูกระบุโดยสังคม ดังนั้น พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องใช้คำพูดอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าสิ่งใดไม่ควรกระทำควรหลีกเลี่ยงการดูเมื่อเด็กทำไม่ถูก ควรให้เด็กเกิดความอาย (Shame) และสงสัยตัวเอง (Doubt) ว่าตนเองทำไม่ถูก เพราะทั้งสองสิ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการความเป็นตัวของตัวเอง และความมีอิสระ ทำอะไรด้วยตัวเองมากกว่ามีความสงสัยและไม่มั่นใจในตนเอง

ขั้นที่ 3 ความคิดริเริ่ม – ความรู้สึกผิด (Initiative VS Guilt)

ขั้นนี้อยู่ในวัย 3-6 ปี เป็นวัยที่มีความคิดริเริ่มอยากทำอะไรด้วยตนเอง ดังนั้นการส่งเสริมที่ดีคือการให้เล่น เพราะจะทำให้เด็กทดลองทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น การขัปรถยนต์เด็กเล่นที่เหมือนผู้ใหญ่ การเล่นเป็นครูนักเรียน เด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่ชอบมีอิสระ พึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่ม ผู้ใหญ่จึงควรส่งเสริมให้ถูกต้อง หากพัฒนาการถูกขัดขวาง จะทำให้เด็กไม่กล้าคิดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า และมีปมด้อย

ขั้นที่ 4 ความขยันหมั่นเพียร – ความรู้สึกมีปมด้อย (Industry VS

Inferiority)

ขั้นนี้อยู่ในวัย 6-12 ปี เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกายและรู้กฎเกณฑ์ของสังคมดี มีเหตุผล เด็กจะชอบทำอะไรด้วยตนเอง ถ้าเด็กได้รับคำชมเชยจากผู้ใหญ่ จะทำให้เด็กมีความขยันหมั่นเพียรและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ถ้าหากได้รับการตำหนิบ่อย ๆ เด็กจะเบื่อและรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย และมีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง

ขั้นที่ 5 ความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ความสับสนในบทบาท

(Self Identity VS Role Confusion)

ขั้นนี้อยู่ในวัย 12-19 ปี เด็กในขั้นนี้จะรู้จักวิเคราะห์ตนเอง เช่น รู้ว่าตนเองคือใคร รู้จักคิดว่าจะประกอบอาชีพอะไร เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่รู้ถึงความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ทาง

เพศ ทางความคิด การตัดสินใจ ความมีอุดมการณ์ ทักษะและการคบเพื่อน โดยเฉพาะการคบเพื่อนเด็กจะจริงจังและวิตกกังวลว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน ถ้าเด็กในวัยนี้มีเอกลักษณ์ของตนเอง (Ego Identity) เขาจะมีความมั่นใจในตนเอง และพร้อมที่จะก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีอาชีพที่ดีในอนาคต ถ้าเด็กขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่รู้ว่าตนเองจะทำอะไร หรือมีบทบาทอย่างไร จะทำให้เขาเป็นคนที่สับสนในบทบาท ไม่มีหลักการของตนเอง ไม่รู้ความต้องการของตนเอง ชอบเลียนแบบผู้อื่นไปในทางที่ไม่ดีหรือใช้เวลานานมากกว่าจะค้นพบความต้องการของตนเอง เด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่ผู้ใหญ่ต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็กทั้งทางคำพูดและการกระทำ เพื่อแสดงให้เด็กเห็นว่าผู้ใหญ่รักและหวังดี

ขั้นที่ 6 ความผูกพัน – การแยกตัว (Intimacy VS Isolation)

ขั้นที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ระยะต้น (Young Adulthood) อายุระหว่าง 20-40 ปี บุคคลวัยนี้เริ่มที่จะรู้จักตนเองว่ามีจุดมุ่งหมายในชีวิตอย่างไร มีอาชีพอะไร เป็นวัยที่พร้อมจะมีความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศ และพร้อมที่จะมีครอบครัวได้ นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่ต้องการเพื่อนสนิทที่สามารถรับรู้ ฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนเองมีอยู่ ต้องการที่จะแบ่งปันประสบการณ์ที่ตนเองมีกับเพื่อน สิ่งที่เป็นอันตรายกับวัยนี้คือ การไม่สามารถสร้างความผูกพันใกล้ชิดกับบุคคลอื่นได้ แต่มีความรู้สึกอยากแข่งขันชิงดีชิงเด่น ชอบทะเลาะกับเพื่อนและคนอื่น ๆ จะไม่มีเพื่อนสนิท ในที่สุดต้องอยู่คนเดียวด้วยความอ้างว้าง

ขั้นที่ 7 การทำประโยชน์ให้สังคม- การคิดถึงแต่ตนเอง (Generativity VS Stagnation)

ขั้นนี้อยู่ในผู้ใหญ่ตอนกลาง อายุประมาณ 40-65 ปี อิริคสันอธิบายว่า วัยนี้เป็นวัยที่ห่วงเพื่อนร่วมโลก หรือห่วงเยาวชนรุ่นหลัง อยากให้ความช่วยเหลือการอบรมสั่งสอนคนรุ่นต่อไป เช่น สั่งสอนบุตรหลานของตน สั่งสอนลูกศิษย์ สั่งสอนลูกน้องหรือการช่วยงานกุศล งานด้านศาสนา เพื่อจะได้ปลูกฝังเยาวชน รุ่นหลังให้เป็นคนดีต่อไป ในทางกลับกันผู้ใหญ่วัยนี้สนใจแต่ตนเอง ไม่สนใจห่วงใยคนอื่น ไม่วางใจคนอื่น จึงไม่สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามหรือการอบรมสั่งสอนแก่คนรุ่นหลังได้แม้แต่ลูกของตนเอง คนที่มีปัญหาในวัยนี้จะรักแต่ตนเอง ห่วงแต่ตนเอง เห็นแก่ตัว ไม่ยอมเสียสละช่วยเหลือคนอื่น

ขั้นที่ 8 ความพอใจในตนเอง-ความสิ้นหวัง (Ego Integrity VS Despair)

ขั้นนี้อยู่ในวัยบั้นปลายของชีวิต การพัฒนาบุคลิกภาพในวัยนี้จึงเป็นผลรวมจากการพัฒนาบุคลิกภาพของขั้นที่ 4 ถึงขั้นที่ 7 ที่ผ่านมา หากการพัฒนาไปด้วยดีทั้ง 7 ขั้น เมื่อถึงวัยชราก็จะรู้จักชีวิตที่สงบสุข มีชีวิตที่ดี จะเป็นนายของตนเองและมีความพอใจในสภาพของชีวิตของตนเองไม่กลัวความตาย ยอมรับว่าคนเราเกิดมาแล้วก็ต้องตาย จึงพร้อมที่จะตาย ตรงกันข้ามกับคนที่มีปัญหาในการพัฒนาชีวิตขั้นต้น ๆ และแก้ไขไม่ได้ ปัญหาเหล่านั้นยังคงติดตามทุกระยะ จึง

เป็นคนที่ไม่พอใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นคนไม่เป็นประโยชน์ ไม่เคยทำประโยชน์ รู้สึกสิ้นหวัง และผิดหวังในวัยนี้บั่นปลายหาความสุขไม่ได้

7.3.2 ทฤษฎีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล (A Social Interpersonal Theory of Development)

ทฤษฎีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลของซัลลิแวน

(สุชา จันทน์เอม. 2540: 37-38) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน มารยาทในการพูด มารยาทในการฟัง การลดความขัดแย้ง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิก ในครอบครัว และการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ซัลลิแวน ได้กำหนดขั้นพัฒนาการจากพื้นฐานของ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และประสบการณ์ส่วนตัวระหว่างบุคคล และการเรียนรู้ที่เกิดจากการที่ เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะนำไปสู่ความมั่นคง และปลอดภัย ซัลลิแวนแบ่งขั้นพัฒนาการออกเป็น 7 ขั้น คือ วัยทารก วัยเด็กตอนต้น วัยเด็ก วัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่น วัยรุ่นตอนปลาย และ วัยผู้ใหญ่ ซึ่งในช่วงของวัยเด็กตอนปลายจะปรากฏในขั้นที่ 3 ดังนี้

1. ระยะวัยทารก เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งประมาณ 2 ปี วัยนี้เป็นวัยแห่งความต้องการความสบายกาย ความพอใจของเด็กจะอยู่ที่การใช้ปากได้ดูด อม และมีปฏิริยาแบบเดียวกับที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อดนโดยตรง เช่น หากพ่อแม่เลี้ยงดูด้วยอารมณ์เคร่งเครียด อุ้มเด็กแบบไม่ เต็มใจ เด็กมักร้องไห้ และเคร่งเครียดไปด้วย ซัลลิแวนเห็นว่าเป็นเพราะเด็กและพ่อแม่ต่างมี สัมพันธภาพซึ่งกันและกัน (Interpersonal Relation) เด็กย่อมแสดงการโต้ตอบปฏิริยาของพ่อแม่ โดยตรง ซึ่งซัลลิแวนเรียกพัฒนาการของเด็กวัยนี้ว่า empathic stage of development

2. ระยะวัยเด็กตอนต้น คือ ระยะตั้งแต่ประมาณ 2-4 ปี ระยะนี้เด็กจะเริ่มเรียนรู้ ภาษากการเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ และเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศ เมื่อเด็กเริ่มพูดได้ เดินได้ ก็เริ่มรู้ สึกว่า ทำอย่างไรที่ผู้ใหญ่แสดงให้เห็นว่าพอใจหรือไม่พอใจ ถ้าตนอยากให้เราพอใจก็ต้องทำตามใจผู้ ใหญ่บ้างมิใช่ทำตามแต่ใจตนเองเสมอไป

3. ระยะวัยเด็ก คือ อายุประมาณ 4-11 ปี เด็กวัยนี้จะเริ่มปลีกตัวออกจากพ่อแม่ และสนใจที่จะไปร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะกับเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน วัยนี้เด็กเรียนรู้ เกี่ยวกับ การแข่งขัน การร่วมมือ และรู้จักควบคุมพฤติกรรม

4. ระยะย่างเข้าสู่วัยรุ่น คือ อายุประมาณ 11-13 ปี เด็กวัยนี้ต้องการมีเพื่อนเพศ เดียวกัน ระยะนี้มีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านมนุษย์สัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมาก

ในระยะนี้มีจุดเด่นสองประการ คือ เด็กรู้จักมองตนเองอย่างรู้จักดิชมตนเอง และเริ่มมี ทศนคติทางการแข่งขันและชิงดีต่อเพื่อน ๆ ทำให้เกิดการรักษาชื่อเสียง ถ้าใครมาทำลายชื่อเสียงจะ รู้สึกเดือดร้อน ระยะนี้จึงเป็นวัยที่เหมาะสมแก่การอบรมสั่งสอน เพื่อให้เด็กรับเอาวัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามต่อไป

ซัลลิแวนกล่าวว่า มีบุคคลจำนวนมากที่บุคลิกภาพเจริญมาถึงระยะนี้แล้วหยุดซังกหรือถอยกลับ กล่าวคือ ถ้าชีวิตเต็มไปด้วยความวิตกกังวล ก็อาจทำให้บุคลิกเจริญมาแต่ที่นั่น กลายเป็นคนที่เห็นแก่ตัว หรือเห็นถึงความสำคัญของพวกพ้องของตนฝ่ายเดียว ไม่อาจเข้าถึงผู้อื่นได้

5. **ระยะวัยรุ่น** คือ อายุประมาณ 13-17 ปี วัยนี้เริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ หากการอบรมเลี้ยงดูเป็นแบบที่ให้เด็กเก็บกดทางด้านนี้มากไป อาจทำให้เด็กเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจและมีบุคลิกภาพรกร่วมเพศ

6. **ระยะวัยรุ่นตอนปลาย** คือ ประมาณ 17-20 ปี วัยนี้เด็กสนใจทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพศตรงข้าม สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนในลักษณะผู้ใหญ่ แต่เด็กยังไม่ได้ประสบความสำเร็จทางสังคมอย่างสมบูรณ์ เพราะเด็กยังไม่มีอาชีพเป็นหลักฐาน ต้องรู้จักเก็บกดความรู้สึกและความต้องการทางเพศ ผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กมีอุดมคติในเรื่องความรัก ให้รู้จักเผื่อแผ่ความรักไปยังผู้อื่น มิใช่เป็นการรักตนเอง หรือเห็นแต่ความสุขของตนเองฝ่ายเดียว ควรฝึกนิสัยและการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิ และวิธีสนองความพอใจที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะพลเมืองดี

7. **ระยะวัยผู้ใหญ่** คือ อายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป ระยะนี้ควรฝึกอบรมให้เป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้จักมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นคนที่มีเหตุผล และควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ จึงนำมาซึ่งความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์

7.3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของแบนดูรา (Bandura)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของแบนดูรา (ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์, 2526: 322-327) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม และการแต่งกายที่เหมาะสม

แบนดูรา (Bandura) ได้เสนอการเรียนรู้จากการสังเกตเพื่อเลียนแบบ มีดังนี้

1. การเรียนรู้เกิดจากการสังเกต หรือเลียนแบบบุคคลที่เป็นตัวแบบ ซึ่งอาจเป็นบุคคลในชีวิตจริง หรือบุคคลในวรรณกรรม วรรณคดี นิทาน รายการโทรทัศน์ การ์ตูน ฯลฯ
2. การเรียนรู้ที่เป็นพฤติกรรมถาวรเป็นผลมาจากการได้รับการเสริมแรง
3. การเรียนรู้จากการสังเกตเห็นชัดเจนมากในการเรียนรู้แบบลงมือกระทำของกลุ่มพฤติกรรม

กระบวนการของการเรียนรู้จากตัวแบบต่าง ๆ ประกอบด้วยการทำงานที่สำคัญ 5 ประการ ต่อไปนี้

1. การให้ความเอาใจใส่
2. การรวบรวมเป็นรหัสเพื่อเก็บไว้ในความจำ
3. การเก็บรักษาในความจำ
4. การทำให้บรรลุผลการกระทำที่เคลื่อนไหว
5. การกระตุ้น

ตัวแบบที่เด็กยึดถือมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. ตัวแบบที่เด็กชอบเลียนแบบนั้นจะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง
2. ตัวแบบที่เด็กชอบเลียนแบบนั้นจะมาจากบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงกันข้าม
3. ตัวแบบซึ่งได้รับรางวัลเป็นเครื่องตอบแทน เช่น เงิน ชื่อเสียง สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จะถูกเลียนแบบมากกว่าตัวแบบซึ่งไม่ได้รับรางวัลเป็นเครื่องตอบแทน
4. บุคคลซึ่งถูกลงโทษพฤติกรรมของเขามีแนวโน้มที่จะไม่ถูกนำมาเลียนแบบ
5. เด็กจะได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่เขามองเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกับเขา เช่น อายุ หรือ สถานภาพทางสังคม มากกว่าตัวแบบที่เขาเห็นว่ามีความแตกต่างจากตัวเขามาก

7.3.4 ทฤษฎีพัฒนาการความต้องการทางเพศ (Psychosexual Development)

ทฤษฎีพัฒนาการความต้องการทางเพศของ فروยด์ (สุชา จันทน์เอม. 2540: 32-33) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน และการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน فروยด์ กล่าวว่า วัฏจักรพัฒนาการความต้องการทางเพศจะเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพของมนุษย์ การพัฒนาบุคลิกภาพ คือ การตอบสนองความพึงพอใจ ตามอวัยวะที่ไวต่อการกระตุ้น ที่เรียกว่า อีโรจีเนียส โซน (Erogenous Zones) ซึ่งแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ส่วนปาก (Oral) ส่วนทวารหนัก (Anal) ส่วนอวัยวะสืบพันธุ์ (Genital Organ) โดยพัฒนาการจะเป็นไปตามวัยตั้งแต่วัยทารกจนถึงผู้ใหญ่ แบ่งออกเป็น 5 ขั้น ซึ่งในช่วงของวัยเด็กตอนปลายจะปรากฏในขั้นที่ 4 ดังนี้

1. **ขั้นปาก (Oral Stage)** เริ่มเมื่อแรกเกิดจนถึง 1 ปี เป็นระยะที่ความสุขความพอใจเกิดจากการใช้ริมฝีปาก กัด ดูด และสัมผัสสิ่งต่าง ๆ เด็กในวัยนี้ต้องการความเอาใจและต้องการเป็นเจ้าของ มักแสดงความก้าวร้าวโดยใช้ปาก เช่น กัด หรือส่งเสียง

2. **ขั้นทวารหนัก (Anal Stage)** เด็กในวัยอายุ 2 ปี ความพอใจเกิดจากการขับถ่าย การขับถ่ายและการกลั้นการขับถ่าย ถ้าเด็กได้ถ่ายอุจจาระตามความพอใจของตนเองจะดีกว่าการถูกบังคับให้ถ่ายเป็นเวลา ถ้าถูกบังคับจะทำให้เกิดความขัดแย้ง และมีการพัฒนาบุคลิกภาพบกพร่องไปในทางที่เป็นคนดื้อรั้น เจ้าระเบียบ และตระหนี่ถี่เหนียว เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

3. **ขั้นอวัยวะเพศ (Phallic Stage)** อายุ 3-5 ปี ความพึงพอใจในวัยนี้อยู่ที่อวัยวะสืบพันธุ์ เด็กชอบลูบคลำอวัยวะเพศของตน فروยด์อธิบายว่าในระยะนี้เด็กชายจะรักและติดแม่มาก หากพัฒนาการในขั้นนี้ไม่เหมาะสม จะทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวลได้

4. **ขั้นแฝงเร้น (Latency Stage)** อายุ 6-12 ปี ระยะนี้ فروยด์กล่าวว่าเด็กจะมีความเก็บกดทางเพศเด็กชายมักเล่นกับเด็กชาย เด็กหญิงมักเล่นกับเด็กหญิง เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น ความรู้ความเข้าใจต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการทดแทนความพอใจทางเพศ เด็กในขั้นนี้มีพัฒนาการทางสังคม ต้องฝึกทักษะเพื่อปรับตัวให้เข้ากับงานในหน้าที่ของตนเอง

5. **ขั้นเพศ (Genital Stage)** อายุ ตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป เป็นวัยรุ่นที่มีความต้องการทางเพศ และสนใจเพศตรงข้าม วัยนี้จึงเป็นวัยที่สร้างสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลอื่น ความรักตนเองจึงเปลี่ยนแปลงมาเป็นรักคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัว ช่วยตัวเองได้ และมีความอิสระจากพ่อแม่

จากทฤษฎีข้างต้น สรุปได้ว่า มนุษย์จะพัฒนาได้ดั่งนั้นขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ เด็กจะได้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมอันนำไปสู่การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่เขามีส่วนร่วม และการปฏิบัติตนในสังคม ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาทางด้านสังคมของวัยเด็กตอนปลาย จะทำให้เกิดพัฒนาการทางสังคมที่ดีต่อไป

8. งานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

8.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟลาเฮอร์ตี้และรูทเซล (Flaherty and Reutzel.1965: 409-411) ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูง และนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนต่ำ โดยใช้แบบทดสอบ CPI (The California Psychological Inventory) วัดบุคลิกภาพด้านต่างๆ และใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการเรียน จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ออฟเฟอร์ (Offer.1971 : 40-48) ศึกษาพฤติกรรมในการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นโดยศึกษาระยะยาวกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 14-21 ปี จำนวน 83 คน จนถึงชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่าในเรื่องการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเริ่มต้นเมื่อนักเรียนเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้หนึ่งปีร้อยละ 45 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยมีนัดกับเพื่อนต่างเพศแต่การมีนัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เป็นร้อยละ 77 เมื่อนักเรียนเหล่านี้เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัย

เทสเซอร์ (Tesser.1980 : 77-91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความภาคภูมิใจในตนเองที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่าตัวแปรในด้านความใกล้ชิดการปฏิบัติต่อกันและความสัมพันธ์กันในครอบครัวมีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง และบุคคลสามารถสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเองได้ โดยเปรียบเทียบกับบุคคลในครอบครัวที่มีความใกล้ชิดซึ่งมีผลการกระทำดีกว่า

8.2 งานวิจัยในประเทศ

รัตนา รัตนประสพโชค (2524 : 41-42) ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน ปรากฏว่ากิจกรรมกลุ่มมีผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียน และการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่มก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิภา วิจิตรศิริ (2525 : 49) ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค “สรกิจพิทยา” จังหวัดสระบุรี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 16 คน ปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้นหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

บุญศรี จันทนาเจริญเลิศ (2530 : 46) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรี กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรณู พินิจการ (2545 : 40) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร ผลการศึกษาปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สามารถพัฒนาด้านส่วนตัวและสังคมเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลของการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสังคม และสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านสังคมได้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม มาทดลองสอนในการพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 378 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลาก หมายเลขห้อง ได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4 / 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 5 / 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6 / 2 โดยมีนักเรียนแต่ละห้อง จำนวน 47 คน 45 คน และ 48 คน ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

การทดลองดำเนินการโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 17 ครั้ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4/2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 5/2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6/2 จำนวน 7 ครั้ง 6 ครั้ง และ 4 ครั้ง ตามลำดับ ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี เวลา 08.30 – 09.30 น. โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันอังคารที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 สิ้นสุดวันพุธที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2547

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดพัฒนาการของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดหัวข้อเรื่องให้ครอบคลุมการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมในหัวข้อเรื่อง ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 4 ชม.

1. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า) (1 ชั่วโมง)
2. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า) (1 ชั่วโมง)
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (1 ชั่วโมง)
4. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 3 ชม.

1. การแต่งกายที่เหมาะสม (1 ชั่วโมง)
2. มารยาทในการพูด (พลังคำพูด) (1 ชั่วโมง)
3. มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน) (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 3 ชม.

1. มารยาทในการพูด (1 ชั่วโมง)
2. มารยาทในการฟัง (1 ชั่วโมง)
2. การลดความขัดแย้ง (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 3 ชม.

1. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (1 ชั่วโมง)
2. การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว (1 ชั่วโมง)
3. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 2 ชม.

1. การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (1 ชั่วโมง)
2. การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 2 ชม.

1. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน (1 ชั่วโมง)
2. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน (1 ชั่วโมง)

ขั้นตอนที่ 4 สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 3 โดยใช้เทคนิคการทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง และการอภิปรายกลุ่ม ดังมีรายละเอียดตามภาคผนวก ประกอบไปด้วย ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีหัวข้อดังนี้

1. ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา
2. ชื่อกิจกรรม
3. จุดประสงค์
4. สารการเรียนรู้
5. กระบวนการจัดกิจกรรม
6. กระบวนการวัดและประเมินผล
7. แหล่งการเรียนรู้
8. สื่อการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และ ผศ.ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์ ตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนา นิยามศัพท์เฉพาะ จุดประสงค์ สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมด้านสังคม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4/1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 5/3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6/3 โดยมีนักเรียนแต่ละห้อง จำนวน 48 คน 47 คน และ 47 คน ตามลำดับ

ขั้นตอนการทำแบบประเมิน

สร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาของชุดการสอน ทั้ง 17 ชุด ดังมีรายละเอียดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การให้คะแนนในข้อความเชิงนิมาน นักเรียนที่ตอบเห็นด้วยในระดับมากที่สุดให้ 5 คะแนน เห็นด้วยในระดับมากให้ 4 คะแนน เห็นด้วยในระดับปานกลางให้ 3 คะแนน เห็นด้วยในระดับน้อยให้ 2 คะแนน เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับน้อยที่สุด

การดำเนินการทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขหลังจากการทดลองใช้ (Try Out) ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี เวลา 08.30 – 09.30 น. โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันอังคารที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 สิ้นสุดวันพุธที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ขั้นตอนในการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคม มากน้อยเพียงใด

2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม

3. ขั้นกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎกติกา และวิธีปฏิบัติกิจกรรม
4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ
5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคม มากน้อยเพียงใด
6. ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอยู่ในระดับใด

ตาราง 1 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน / เดือน / ปี			เวลา	สถานที่	รายการทดลอง
วันอังคาร	2	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.4/2	ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
วันพุธ	3	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.4/2	ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
วันพฤหัสบดี	4	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.4/2	การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
วันอังคาร	9	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.4/2	หลักการปฏิบัติตนในสังคม
วันพุธ	10	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.4/2	การแต่งกายที่เหมาะสม
วันพฤหัสบดี	11	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.4/2	มารยาทในการพูด
วันอังคาร	16	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.4/2	มารยาทในการพูด
วันพุธ	17	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.5/2	มารยาทในการพูด
วันพฤหัสบดี	18	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.5/2	มารยาทในการฟัง
วันอังคาร	23	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.5/2	การลดความขัดแย้ง
วันพุธ	24	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.5/2	ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
วันพฤหัสบดี	25	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.5/2	การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว
วันอังคาร	30	พฤศจิกายน 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.5/2	หลักการปฏิบัติตนในสังคม
วันพุธ	1	ธันวาคม 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.6/2	การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
วันพฤหัสบดี	2	ธันวาคม 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.6/2	การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน
วันอังคาร	7	ธันวาคม 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.6/2	การทำงานร่วมกันกับเพื่อน
วันพุธ	8	ธันวาคม 2547	8.30 - 9.30	ห้อง ป.6/2	การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

ขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

จากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 คำตอบถูกได้ 1 คะแนน คำตอบผิดได้ 0 คะแนน

คะแนน

การแปลผล

9 – 10	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับมากที่สุด
7 – 8	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับมาก
5 – 6	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับปานกลาง
3 – 4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับน้อย
1 – 2	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับน้อยที่สุด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม และจำแนกรายกิจกรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพชุดการสอน E_1 / E_2

2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent)

3. วิเคราะห์แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 295)

$$E_1 = \frac{\sum x}{n} \times 100$$

A

$$E_2 = \frac{\sum F}{n \times 100}$$

B

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบ ฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent)
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 248)

สูตร

$$t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ

$$df = n - 1$$

d = ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน
กับก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2

$\sum d^2$ = ผลรวมของผลต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum d)^2$ = ผลรวมของผลต่างทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
d	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกับก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum d^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum d)^2$	แทน	การนำผลรวมของผลต่างทั้งหมดยกกำลังสอง
$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – Distribution
$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม และจำแนกรายกิจกรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพชุดการสอน E_1 / E_2
2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent)
3. วิเคราะห์แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม และจำแนกรายกิจกรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพชุดการสอน E_1 / E_2 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม และจำแนกรายกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	n	$\sum X$	A	E_1	n	$\sum F$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
1. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า)	47	389	10	82.77	47	406	10	86.38	95.81
2. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเขามีคุณค่า)	47	358	10	76.17	47	381	10	81.06	93.96
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	47	410	10	87.23	47	432	10	91.91	94.91
4. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม)	47	390	10	82.98	47	425	10	90.43	91.76
5. การแต่งกายที่เหมาะสม	47	389	10	82.77	47	407	10	86.60	95.58

ตาราง 2 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม									
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	n	$\sum X$	A	E_1	n	$\sum F$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
6. มารยาทในการพูด									
(พลั้คำพูด)	47	393	10	83.62	47	427	10	90.85	92.04
7. มารยาทในการพูด									
(การพูดให้กำลังใจเพื่อน)	47	394	10	83.83	47	417	10	88.72	94.48
8. มารยาทในการพูด									
(พูดหวาน ขานเพราะ)	45	327	10	72.67	45	386	10	85.78	84.72
9. มารยาทในการฟัง	45	359	10	79.78	45	391	10	86.89	91.82
10. การลดความขัดแย้ง	45	357	10	79.33	45	397	10	88.22	89.92
11. ความต้องการการยอมรับ									
จากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ)	45	320	10	71.11	45	370	10	82.22	86.49
12. การสร้างสัมพันธภาพกับ									
สมาชิกในครอบครัว	45	287	10	63.78	45	328	10	72.89	87.50
13. หลักการปฏิบัติตนในสังคม									
(เรารักชุมชน)	45	198	10	44.00	45	247	10	54.89	80.16
14. การปฏิบัติตนในการอยู่									
ร่วมกับผู้อื่น	48	348	10	72.50	48	398	10	82.92	87.44
15. การปรับตัวให้เข้า									
กับเพื่อน	48	376	10	78.33	48	416	10	86.67	90.38
16. การทำงานร่วมกัน									
กับเพื่อน	48	384	10	80.00	48	436	10	90.83	88.07
17. การคบเพื่อนและการ									
ปฏิบัติตนกับเพื่อน	48	379	10	78.96	48	405	10	84.38	93.58
$\sum (E_1 / E_2) \times 100 / 17$									90.51

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม ซึ่งมีจำนวน 17 กิจกรรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.51 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 และประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรม

แนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม มีประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่าง 44.00 – 87.23 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ระหว่าง 54.89 – 91.91 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 1 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 95.81 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 82.77 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.38

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเขามีคุณค่า) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 93.96 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 76.17 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 81.06

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 3 เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 94.91 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 87.23 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 91.91

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 91.76 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 82.98 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.43

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 5 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 95.58 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 82.77 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.60

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 6 เรื่อง มารยาทในการพูด (พลังคำพูด) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 92.04 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 83.62 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.85

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 7 เรื่อง มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 94.48 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 83.83 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.72

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 8 เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.72 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 72.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85.78

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 9 เรื่อง มารยาทในการฟัง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 91.82 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 79.78 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.89

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 10 เรื่อง การลดความขัดแย้ง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 89.92 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 79.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.22

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 11 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.49 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 71.11 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82.22

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 12 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.50 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 63.78 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 72.89

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 13 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.16 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 44.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 54.89

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 14 เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.44 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 72.50 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82.92

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 15 เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 90.38 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 78.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 16 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.07 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 80.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.83

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 17 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 93.58 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 78.96 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 84.38

2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3 4 5 และ 6

ตาราง 3 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การทดสอบ	n	Σ	ผลรวมของ ผลต่าง (Σd)	ผลรวมของ ผลต่างกำลังสอง (Σd^2)	t
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	47	2,723	172	1,036	8.44**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	47	2,895			

$$t (.01 ; df 46) = 2.390$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้น

ตาราง 4 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	n	Σ	ผลรวมของ ผลต่าง (Σd)	ผลรวมของ ผลต่างกำลังสอง (Σd^2)	t
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	45	1,848	271	2,013	13.73 **
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	45	2,119			

$$t (.01 ; df 44) = 2.390$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้น

ตาราง 5 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	n	Σ	ผลรวมของ ผลต่าง (Σd)	ผลรวมของ ผลต่างกำลังสอง (Σd^2)	t
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	48	1,487	168	900	9.41**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	48	1,655			

$$t (.01 ; df 47) = 2.390$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้น

ตาราง 6 แสดงคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	คะแนนก่อนการ ใช้ชุดการสอน		คะแนนหลังการ ใช้ชุดการสอน		t – value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน	8.28	1.42	8.64	1.36	3.37**
2. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน	7.62	1.69	8.11	1.36	3.36**
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	8.72	1.31	9.19	0.97	4.30**
4. หลักการปฏิบัติตนในสังคม	8.30	1.25	9.04	0.98	5.86**
5. การแต่งกายที่เหมาะสม	8.28	1.36	8.66	1.29	2.44**
6. มารยาทในการพูด	8.36	1.55	9.09	1.18	4.22**
7. มารยาทในการพูด	8.38	1.82	8.87	1.53	3.44**
8. มารยาทในการพูด	7.27	1.85	8.58	1.47	6.38**
9. มารยาทในการฟัง	7.98	1.44	8.69	1.06	5.66**

ตาราง 6 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	คะแนนก่อนการ ใช้ชุดการสอน		คะแนนหลังการ ใช้ชุดการสอน		t – value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
10. การลดความขัดแย้ง	7.93	2.32	8.82	1.75	6.22**
11. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน	7.11	2.23	8.22	1.95	6.70**
12. การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกใน ครอบครัว	6.38	1.92	7.29	1.77	6.14**
13. หลักการปฏิบัติตนในสังคม	4.40	1.85	5.49	1.78	5.98**
14. การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	7.25	1.19	8.29	0.92	5.92**
15. การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน	7.83	1.42	8.67	0.91	5.56**
16. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน	8.00	1.89	9.08	1.20	5.26**
17. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน	7.90	1.19	8.44	1.05	5.06**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในเรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน หลักการปฏิบัติตนในสังคม การแต่งกายที่เหมาะสม มารยาทในการพูด มารยาทในการฟัง การลดความขัดแย้ง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน การทำงานร่วมกันกับเพื่อน การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วิเคราะห์แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้อ และจำแนกรายข้อ

ชื่อกิจกรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจ เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม	4.25	0.85	ระดับมาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ที่มุ่งพัฒนานักเรียนด้านสังคม	4.14	0.88	ระดับมาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนา นักเรียนด้านสังคม	4.15	0.92	ระดับมาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.09	0.93	ระดับมาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วน ร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.09	1.01	ระดับมาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านสังคม	4.15	0.95	ระดับมาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และ แบบประเมินอ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.19	0.86	ระดับมาก
8. สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.04	0.97	ระดับมาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา	4.22	0.90	ระดับมาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำ ของนักเรียนอย่างแท้จริง	4.16	0.93	ระดับมาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.09	0.98	ระดับมาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.18	0.94	ระดับมาก
รวม	4.15	0.93	ระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 7 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =
4.15 , S.D. = 0.93) แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมี

ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.85) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนด้านสังคม ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.88) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนด้านสังคม ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.92) เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.93) กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 1.01) กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นคนที่มีความรู้และความเข้าใจในด้านสังคม ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.95) ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.86) สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.97) กิจกรรมการเรียนรู้และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.90) การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.93) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.98) และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.94)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมสำหรับพัฒนาผู้เรียนในระดับ ช่วงชั้นที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนว สำหรับพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวนทั้งสิ้น 378 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4 / 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 5 / 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6 / 2 โดยมีนักเรียนแต่ละห้อง จำนวน 47 คน 45 คน และ 48 คน ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 17 ครั้ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4/2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 5/2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6/2 จำนวน 7 ครั้ง 6 ครั้ง และ 4 ครั้ง ตามลำดับ ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี เวลา 08.30 – 09.30 น.

โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันอังคารที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 สิ้นสุดวันพุธที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2547

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เพื่อใช้สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคม มากน้อยเพียงใด
2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม
3. ขั้นกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎกติกา และวิธีปฏิบัติกิจกรรม
4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ
5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคม มากน้อยเพียงใด
6. ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอยู่ในระดับใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม และจำแนกรายกิจกรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพชุดการสอน E_1 / E_2
2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent)
3. วิเคราะห์แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม ซึ่งมีจำนวน 17 กิจกรรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.51 ซึ่งเป็นไปตาม เกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 และประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม มีประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่าง 44.00 – 87.23 และค่าประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ ระหว่าง 54.89 – 91.91 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 1 เรื่อง ความต้องการการยอมรับ จากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 95.81 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่า เท่ากับ 82.77 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.38

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับ จากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 93.96 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 76.17 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 81.06

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 3 เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของ ห้องเรียน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 94.91 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 87.23 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 91.91

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 91.76 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 82.98 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.43

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 5 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 95.58 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 82.77 ส่วน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.60

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 6 เรื่อง มารยาทในการพูด (พลังคำ พูด) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 92.04 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 83.62 ส่วน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.85

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 7 เรื่อง มารยาทในการพูด (การพูด ให้กำลังใจเพื่อน) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 94.48 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 83.83 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.72

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 8 เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.72 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่า เท่ากับ 72.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85.78

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 9 เรื่อง มารยาทในการฟัง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 91.82 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 79.78 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.89

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 10 เรื่อง การลดความขัดแย้ง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 89.92 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 79.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.22

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 11 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.49 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 71.11 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82.22

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 12 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.50 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 63.78 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 72.89

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 13 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.16 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 44.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 54.89

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 14 เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.44 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 72.50 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82.92

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 15 เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 90.38 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 78.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 16 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.07 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 80.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.83

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ชุดที่ 17 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 93.58 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 78.96 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 84.38

2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent) ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคม ในเรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน หลักการปฏิบัติตนในสังคม การแต่งกายที่เหมาะสม มารยาทในการพูด มารยาทในการฟัง การลดความ

ขัดแย้ง การสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน การทำงานร่วมกันกับเพื่อน การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้น

3. วิเคราะห์แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้อ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.93) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนี้

นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.85) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนด้านสังคม ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.88) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนด้านสังคม ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.92) เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.93) กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 1.01) กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในด้านสังคม ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.95) ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.86) สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.97) กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.90) การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.93) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.98) และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.94)

อภิปรายผล

จากการวิจัยการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 17 ชุด โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง ความ

ต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า) ชุดที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า) ชุดที่ 3 เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม) ชุดที่ 5 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ชุดที่ 6 เรื่อง มารยาทในการพูด (พลังคำพูด) ชุดที่ 7 เรื่อง มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน) ชุดที่ 8 เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ) ชุดที่ 9 เรื่อง มารยาทในการฟัง ชุดที่ 10 เรื่อง การลดความขัดแย้ง ชุดที่ 11 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ) ชุดที่ 12 เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว ชุดที่ 13 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน) ชุดที่ 14 เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ชุดที่ 15 เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ชุดที่ 16 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน ชุดที่ 17 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน เมื่อนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ทั้ง 17 ชุด ไปหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ปรากฏว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ ระหว่าง 44.00 - 87.23 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ระหว่าง 54.89 - 91.91 ซึ่งพบว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมที่สร้างนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 60 / 60 จำนวน 16 ชุด และมีค่าประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 1 ชุด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า) ชุดที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า) ชุดที่ 3 เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม) ชุดที่ 5 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ชุดที่ 6 เรื่อง มารยาทในการพูด (พลังคำพูด) ชุดที่ 7 เรื่อง มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน) ชุดที่ 8 เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ) ชุดที่ 9 เรื่อง มารยาทในการฟัง ชุดที่ 10 เรื่อง การลดความขัดแย้ง ชุดที่ 11 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ) ชุดที่ 12 เรื่องการสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว ชุดที่ 14 เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ชุดที่ 15 เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ชุดที่ 16 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน ชุดที่ 17 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมในชุดการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และนอกจากนี้เนื้อหาที่จัดเป็นเรื่องใกล้ตัวสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน และนักเรียนสามารถปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ส่วนชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ที่มีค่าประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีจำนวน 1 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 13 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน) เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม ได้ผลต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องมาจากเนื้อหาแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนยากเกินความรู้ของนักเรียน เนื้อหาที่แจกให้ในใบความรู้น้อยเกินไป จึงทำให้คะแนนก่อนและหลังไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ถ้าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดที่ 13 ได้มีการ

ปรับในเรื่องของความยากง่ายของแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน เนื้อหาในใบความรู้ให้เหมาะสม การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม จะทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังที่ เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 295) กล่าวว่า หากผู้เรียนได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องแก้ไขปรับปรุงชุดการสอนนั้น แล้วหาประสิทธิภาพใหม่อีกครั้ง ถ้ายังได้ผลต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ต้องปรับปรุงแก้ไขอีกจนกว่าจะได้ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ จะต้องมีการทดลองสอน และปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ จึงนำออกมาใช้เพื่อเผยแพร่ ทั้งนี้เป็นการช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างสัมพันธ์กัน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2522 : 199)

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ทั้งชุด ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า) ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า) การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม) การแต่งกายที่เหมาะสม มารยาทในการพูด (พลังคำพูด) มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน) มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ) มารยาทในการฟัง การลดความขัดแย้ง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ) การสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน) การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน การทำงานร่วมกับเพื่อน การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน มีค่า เท่ากับ 90.51 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 60 / 60 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมทั้งชุดมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากก่อนสร้างชุดการสอนผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนและการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เมื่อสร้างชุดการสอนแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน และขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรม เทคนิคที่ใช้ในชุดการสอนมีหลายเทคนิค เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง (ชอลดา ขวัญเมือง. 2541 : 87) ในชุดการสอนแต่ละชุดประกอบด้วยคำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อ อุปกรณ์ จึงทำให้คะแนนของการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 129-130) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อทำได้ 2 วิธี คือ ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ ทำโดยเอาคะแนนก่อนและหลังเรียนมาคำนวณแล้วเอาไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถ้าผ่านเกณฑ์แสดงว่าสื่อนั้นมีประสิทธิภาพ และประเมินโดยไม่อาศัยเกณฑ์เป็นการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนถ้าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าสื่อนั้นมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบ

ค่าที่ (t - test แบบ dependent) พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละชุดใช้เทคนิคหลายอย่าง เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม ทำให้การจัดกิจกรรมไม่ซ้ำซาก เราความสนใจผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักวางแผน ร่วมแสดงความคิดเห็น และชุดการสอนแต่ละชุดจะมีใบงานให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติประกอบกิจกรรม และใบความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมตลอดจนมีการให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมได้ทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ซึ่งโดยภาพรวมแล้วคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม มีค่าเพิ่มขึ้น แสดงว่าชุดการสอนนั้นสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 121) ที่กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนที่ว่าช่วยเราความสนใจของนักเรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

3. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกกิจกรรม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.93) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงว่านักเรียนเห็นด้วยกับข้อความในแบบประเมินชุดการสอน ดังนี้ ข้อที่ 1 หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม ข้อที่ 2 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนด้านสังคม ข้อที่ 3 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนด้านสังคม ข้อที่ 4 เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา ข้อที่ 5 กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น ข้อที่ 6 กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านสังคม ข้อที่ 7 ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย ข้อที่ 8 สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย ข้อที่ 9 กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันที ข้อที่ 10 การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง ข้อที่ 11 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง ข้อที่ 12 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละกิจกรรมเลือกใช้เทคนิคต่างกันตามความเหมาะสม ซึ่งนักเรียนจะให้ความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเทคนิคบทบาทสมมติ นักเรียนมีความสนใจมากที่สุด เพราะเป็นบรรยากาศที่เป็นกันเอง ทำให้เกิดความสนิท

คุ้นเคย และอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้คำชม ซึ่งเป็นการเสริมแรง ทำให้มีจำนวนนักเรียนแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 192) กล่าวว่า การใช้ชุดการสอน จะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง นักเรียนทราบผลของการทำกิจกรรมทันที มีการเสริมแรงนักเรียนที่ประสบความสำเร็จ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านสังคมของนักเรียนได้ดีขึ้น ทำให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักพิจารณา และรู้จักการตัดสินใจเลือกแนวทางในการพัฒนาด้านสังคมให้เหมาะสมกับตนเองและผู้อื่น ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการจัดชั้นเรียน ควรเป็นห้องที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรม เป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้อย่างรวดเร็ว เพราะนักเรียนต้องเคลื่อนย้ายที่นั่งเรียนเพื่อจัดเป็นกลุ่มในการทำกิจกรรม
2. ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ครูควรได้ศึกษาคู่มือครู การเตรียมสื่อ ใบบาง ให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง
3. การจัดกิจกรรมในชุดการสอนควรมีการยืดหยุ่นเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง
4. ในการอภิปรายกลุ่มหลังการทำกิจกรรมที่กำหนดในใบบาง ครูผู้สอนควรแนะนำให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนตัวแทนในกลุ่มที่ส่งมาร่วมอภิปรายทุกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลนักเรียนหลังจากใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ไปแล้วเพื่อดูพัฒนาการของนักเรียน
2. ในการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมครั้งต่อไป ควรปรับกิจกรรม และเทคนิคที่ใช้ให้เหมาะสม เช่น การเล่นเกม เป็นต้น
3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจัดทำใบบาง และใบความรู้ให้มีความน่าสนใจ อาจใช้รูปภาพต่าง ๆ มาเป็นส่วนประกอบของใบบาง และใบความรู้ เพื่อให้มีความสนใจ จะทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงในใบบาง และการศึกษาเนื้อหาในใบความรู้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันท์. (2530). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา จันทรวีภาค. (2527). ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กัลญา กริธาธ. (2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคงคาราม จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา. (2545). การพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ ฯ : ม.ป.พ.
- จัญญ ทองถาวร. (2530). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2524). เทคนิคการแนะแนว. กรุงเทพฯ ฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ. (2525). การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ฉลองชัย สุขวัฒนบุรณ์. (2538). การเลือกและการใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชอลดา ขวัญเมือง. (2541). กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยวัฒน์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยี และสื่อการศึกษาหน่วย 1-5 นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- (2526). เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). หลักการทฤษฎีเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- (2533). เทคโนโลยีการศึกษา การออกแบบ และพัฒนา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2526). การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : แปลและ
เรียบเรียงเฉพาะบท.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2525, สิงหาคม - กันยายน). "ข้อคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนว",
วารสารแนะแนว. 16 (82) : 48 - 53.
- ธีระชัย บุรณโชติ. (2532). การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- นวลนง มังตรีสรรค์. (2530). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคมวัตถุที่มีต่อ
คุณธรรมด้านสังคมวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์
กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลละออ สุภาพล. (2523). จิตวิทยาพัฒนาการเบื้องต้น. ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภา วิจิตรศิริ. (2525). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค "สกริทธิพิทยา" จังหวัดราชบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญศรี จันทนาเจริญเลิศ. (2530). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเกื้อ คอราเวช. (2529). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการ
ศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- เปรมจิต เอกธรรมชลาลัย. (2531). จิตวิทยาพัฒนาการ. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูลำปาง. สหวิทยาลัยล้านนา .
- เป็รื่อง กุมุท. (2518). ชุดการสอน . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนัก
พิมพ์เดอะบุคส์.
- พิไล แยมงามเหลือ. (2521). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษา. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- มนตรี แยมกสิกร และคนอื่น ๆ . (2528). รายงานผลโครงการผลิตสื่อการสอนสำหรับ
โรงเรียนกัณดาร โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ปีงบประมาณ 2528. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- รัชนี้ สมบุตร. (2536). การพัฒนาชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง “การหาร” ชั้นประถมศึกษาปีที่
4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา รัตนประสพโชค. (2524) . การพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยกิจกรรมกลุ่ม.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู พินิจการ. (2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด
สุพรรณบุรี. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- วรรณสวัสดิ์ อุภัยพันธุ์. (2540). ผลของกลุ่มสัมพันธที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของ
นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ . วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการ
แนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วัฒนา พัชราวนิช . (2531). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอน – มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ :
โอเดียนสโตร์.
- วิภาภรณ์ เรือนทิพย์. (2530). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค
“แม่แบบ” ที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอหนอง
ใหญ่ จังหวัดชลบุรี. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พิษณุโลก . ถ่ายเอกสาร.
- วิริยะ สิริขานนท์. (2532). การพัฒนาและการประเมินผลชุดการเรียนการสอนซ่อมเสริมทักษะ
การคูณ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (คณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ ฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล . (2540). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย . พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถิต วงศ์สวรรค์. (2531). จิตวิทยาการแนะแนว. ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ ฯ : ป่ารุ้งสาส์น.

- สุชา จันทน์เอม. (2540). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนทรินทร์ ธนโกไสย. (2522). *จิตวิทยาแนะแนว*. ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2541). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2533). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรจิต วรณรักษ์. (2540). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจ
เลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- สุวิรัตน์ วิไลรัตน์. (2537). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัด
สมุทรปราการ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2533). การพัฒนาชุดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการแก้โจทย์
ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและการพัฒนา
หลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2528). *การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็ก
ปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเดชา.
- เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Duane, James E. (1973). *Individualized Instruction Program and Materials*. Englewood Cliffs,
N.J. : Educational Technology publication.
- Edwards, Clifford H. (1975, February). "Changing Teacher Behavior through Self-instruction
and Supervised Micro Teaching in a Competency Based Program," *The Journal of
Educational Research*. 65(2) : 43.
- Flaherty, Rita M, and Reutzel Eileen. (1965, May - June), "Personality Traits of High and
Low Achievers in college," *The Journal of Educational Research*. 59 : 409 - 411.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill.
- Offer, Daniel. (1971, September), "Sexual Behavior of a group of normal A adolescences,"
Medical Aspects of Human Sexuality. 9 : 40 - 48.
- Tesser, Abraham. (1980). "Self – Esteem Maintenance in Family Dynamics," *Journal of
Personality and Social Psychology*. 39 : 77 - 91.
- Hurlock , Elizabag B. (1978). *Child Development*. Sixth Edition. New York :
Mc Graw - Hill.

Vivas, David A. (1985,September). "The Design and Evaluation of a Course in Thinking Operation for First Grader in Venezuela," *Dissertation Abstracts International*. 46(3) : 603-A.

Wilson, Cynthia Louise. (1989, August). "An Analysis of A Direct Instruction Procedure in Teaching Work Problem – Solving to Learning Disabled Students ," *Dissertation Abstracts International*. 50 (02A) : 416.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่าง 140 คน
- แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 17 ชุด
- แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 1 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเขามีคุณค่า)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 3 เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 5 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งกายงาม)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 6 เรื่อง มารยาทในการพูด (พลังคำพูด)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 7 เรื่อง มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน)

ภาคผนวก ก (ต่อ)

- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 8 เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 9 เรื่อง มารยาทในการฟัง (ผู้ฟังที่ดี)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 10 เรื่อง การลดความขัดแย้ง (การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 11 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 12 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว (ความห่วงใย)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 13 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 14 เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (เคารพกฎนะจ๊ะ)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 15 เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน (เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 16 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน (ร่วมด้วยช่วยกัน)
- แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 17 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน (เพื่อนที่ดี)

ตาราง 8 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน

กิจกรรม	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3		ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6		ชุดที่ 7	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	9	9	9	10	10	10	8	9	8	9	8	9	10	10
2	8	9	8	8	9	10	8	10	10	10	6	7	9	9
3	9	9	8	10	9	9	8	9	9	10	9	9	8	9
4	7	8	3	5	2	4	6	7	9	9	6	7	7	9
5	8	8	8	7	6	8	10	10	6	9	10	9	10	10
6	7	9	7	8	7	10	7	8	6	6	7	7	8	8
7	9	9	9	9	10	10	8	9	8	8	9	10	8	8
8	10	10	8	8	9	9	10	10	7	8	9	10	8	10
9	5	6	3	7	9	9	4	7	5	5	7	9	2	3
10	6	6	9	9	9	9	8	10	8	9	8	8	8	8
11	8	8	8	9	9	9	9	10	8	8	8	10	10	10
12	6	6	7	8	9	9	7	10	8	8	4	10	8	8
13	6	7	7	8	9	9	7	8	7	6	5	6	6	7
14	9	10	9	9	9	9	10	10	8	8	8	8	7	7
15	8	9	8	7	7	9	9	10	9	9	9	10	7	10
16	10	10	6	8	9	10	8	9	8	5	6	8	3	3
17	7	9	5	7	8	9	9	9	7	9	7	8	4	9
18	10	10	9	9	9	9	8	9	9	10	4	7	9	9
19	7	7	8	8	9	10	9	9	8	8	10	10	10	10
20	9	8	9	9	9	9	9	9	10	10	9	10	9	9
21	10	10	8	8	9	9	8	9	7	7	8	9	9	9
22	8	9	9	8	9	10	8	9	8	10	8	7	10	10
23	6	6	3	3	7	8	9	9	7	8	8	7	7	8
24	8	9	9	9	9	9	9	10	6	9	9	9	8	8
25	9	8	9	9	7	9	7	8	10	10	9	9	9	9
26	7	7	5	6	9	9	9	9	9	10	8	9	10	10
27	10	10	8	9	10	10	9	10	10	10	10	10	10	10

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3		ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6		ชุดที่ 7	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
28	8	7	8	9	9	10	7	8	9	10	10	10	10	10
29	9	9	9	9	9	9	10	10	7	8	9	10	10	10
30	10	10	9	9	9	9	10	10	10	9	10	10	10	10
31	9	10	9	9	9	10	10	10	10	10	9	10	9	9
32	4	5	7	7	9	10	8	9	7	8	9	10	9	10
33	8	8	7	7	9	9	7	8	10	10	10	10	9	9
34	8	10	9	9	9	10	9	9	6	8	9	8	7	8
35	10	10	8	9	10	10	10	10	9	8	9	10	9	9
36	8	9	4	5	9	9	9	10	7	8	8	10	7	9
37	9	10	7	9	10	10	8	9	10	10	10	10	9	9
38	8	9	9	8	9	9	6	9	9	9	9	10	10	10
39	10	10	7	7	10	10	8	9	9	10	10	10	9	10
40	9	9	9	9	9	9	10	10	8	8	9	9	9	9
41	9	9	8	8	9	10	9	9	9	9	10	10	10	10
42	9	8	9	9	9	9	8	9	9	9	8	10	10	10
43	9	9	8	8	10	10	8	9	10	9	9	10	10	10
44	8	8	9	8	9	9	9	10	10	9	10	10	10	10
45	9	10	7	8	9	9	8	8	10	10	10	10	7	8
46	10	10	8	9	9	9	8	7	8	8	9	10	8	9
47	9	10	8	10	8	8	7	6	7	9	7	8	8	8
รวม	389	406	358	381	410	432	390	425	389	407	393	427	394	417
$\bar{X}$	8.28	8.64	7.62	8.11	8.72	9.19	8.30	9.04	8.28	8.66	8.36	9.09	8.38	8.87
S.D.	1.42	1.36	1.69	1.36	1.31	0.97	1.25	0.98	1.36	1.29	1.55	1.18	1.82	1.53

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ชุดที่ 8		ชุดที่ 9		ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12		ชุดที่ 13	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	6	7	8	8	8	10	5	6	6	6	3	4
2	7	9	9	10	9	10	7	9	6	7	4	4
3	7	8	9	9	7	8	9	10	8	8	4	7
4	8	9	9	10	6	8	6	6	7	8	3	4
5	9	9	8	9	8	9	5	7	8	9	6	7
6	8	9	8	9	8	9	9	10	9	9	5	5
7	6	7	7	9	3	6	6	7	6	9	3	4
8	9	10	7	9	9	9	8	9	4	8	5	6
9	9	9	8	9	6	6	4	8	2	2	5	7
10	7	9	9	10	8	10	7	10	5	6	4	8
11	7	8	9	9	9	9	7	8	8	8	2	8
12	8	9	7	8	2	5	1	5	4	5	1	2
13	10	10	10	10	10	10	8	8	7	7	2	4
14	9	9	8	8	8	9	8	9	8	8	4	4
15	7	7	9	9	3	5	2	2	4	4	1	3
16	7	8	6	8	2	5	3	5	5	7	4	7
17	6	9	7	8	9	10	6	7	7	7	4	5
18	6	7	8	9	8	10	8	9	6	7	7	8
19	2	2	4	5	5	7	2	2	4	5	1	2
20	7	9	10	10	7	9	5	9	1	2	9	9
21	8	9	7	7	10	10	9	10	8	9	6	6
22	8	10	8	9	10	10	9	9	8	8	5	7
23	7	9	8	8	7	9	9	9	6	8	7	7
24	7	9	8	8	10	10	10	10	6	7	3	3
25	9	9	7	9	7	8	10	10	5	5	2	2
26	7	10	6	7	8	9	8	8	4	6	2	4
27	8	9	5	7	8	9	7	8	6	7	6	7
28	8	9	9	9	9	9	8	9	8	9	6	8

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม คนที่	ชุดที่ 8		ชุดที่ 9		ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12		ชุดที่ 13	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
29	9	9	9	9	8	10	7	10	7	8	5	6
30	3	7	7	8	10	10	8	8	5	7	4	6
31	3	5	4	8	3	3	3	5	3	5	2	3
32	5	9	10	10	10	10	7	9	9	9	6	6
33	4	9	10	10	10	10	8	9	8	9	6	6
34	9	9	10	10	9	10	10	10	9	9	5	6
35	4	10	9	9	10	10	9	9	8	9	5	5
36	9	9	9	10	10	10	9	10	9	9	3	4
37	9	10	8	8	10	10	8	9	7	8	3	5
38	7	8	8	8	10	10	9	9	6	9	7	7
39	8	9	8	9	9	10	8	9	8	8	4	5
40	9	10	9	9	10	10	8	9	8	8	6	6
41	9	9	9	9	10	10	8	10	8	8	6	6
42	8	10	9	10	6	7	8	9	7	8	7	7
43	7	8	8	9	9	10	8	8	6	9	5	6
44	7	7	7	7	9	9	7	8	5	6	4	4
45	10	10	7	8	10	10	9	10	8	8	6	7
รวม	327	386	359	391	357	397	320	370	287	328	198	247
$\bar{X}$	7.27	8.58	7.98	8.69	7.93	8.82	7.11	8.22	6.38	7.29	4.40	5.49
S.D.	1.85	1.47	1.44	1.06	2.32	1.75	2.23	1.95	1.92	1.77	1.85	1.78

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ชุดที่ 14		ชุดที่ 15		ชุดที่ 16		ชุดที่ 17	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	8	8	6	8	8	9	8	9
2	6	7	8	9	9	10	7	7
3	3	9	8	8	8	9	7	8
4	8	8	8	9	8	9	8	8
5	7	8	8	10	8	9	10	10
6	8	9	8	9	7	9	7	8
7	7	7	7	10	10	10	9	9
8	7	10	8	8	5	8	5	5
9	6	8	9	9	4	5	7	7
10	8	8	8	8	10	10	9	9
11	9	9	8	8	8	9	8	8
12	8	8	10	10	8	8	9	9
13	8	9	8	9	7	10	10	10
14	7	9	8	8	2	10	8	10
15	7	7	7	8	8	10	7	9
16	8	9	8	9	7	9	6	7
17	7	9	8	9	8	9	8	9
18	9	10	7	8	8	10	8	8
19	7	8	8	9	7	9	9	10
20	8	9	7	8	9	8	8	9
21	5	7	9	10	9	10	8	9
22	6	8	2	7	7	8	4	7
23	8	7	5	7	6	8	7	8
24	5	7	8	8	5	5	7	8
25	5	9	8	8	3	6	7	7
26	9	9	6	9	6	8	7	7
27	7	9	9	9	10	10	9	9
28	7	7	6	6	10	10	9	9

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ชุดที่ 14		ชุดที่ 15		ชุดที่ 16		ชุดที่ 17	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
29	7	9	7	8	10	10	9	9
30	7	9	8	8	9	9	9	9
31	7	7	10	10	9	10	7	7
32	8	8	8	8	10	10	9	10
33	7	8	8	8	9	10	8	8
34	9	10	6	8	9	9	8	8
35	7	9	9	10	8	9	8	8
36	8	10	10	10	10	10	8	9
37	9	9	9	9	10	10	8	9
38	7	7	9	9	10	10	10	10
39	7	8	10	10	7	9	9	9
40	8	9	8	9	9	9	8	8
41	6	7	7	9	6	9	7	7
42	6	7	10	10	9	9	8	8
43	8	8	9	9	8	9	7	8
44	8	8	8	9	9	10	9	9
45	8	8	7	9	10	10	8	9
46	7	8	8	9	9	9	7	9
47	8	8	8	8	10	10	9	9
48	8	9	7	8	8	10	7	9
รวม	348	398	376	416	384	436	379	405
$\bar{X}$	7.25	8.29	7.83	8.67	8.00	9.08	7.90	8.44
S.D.	1.19	0.92	1.42	0.91	1.89	1.20	1.19	1.05

ตาราง 9 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 17 ชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	t – value
	ก่อนใช้ชุดการสอน	หลังใช้ชุดการสอน	
1. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า)	8.28	8.64	3.37
2. ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเขามีคุณค่า)	7.62	8.11	3.36
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	8.72	9.19	4.30
4. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม)	8.30	9.04	5.86
5. การแต่งกายที่เหมาะสม	8.28	8.66	2.44
6. มารยาทในการพูด (หลังคำพูด)	8.36	9.09	4.22
7. มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน)	8.38	8.87	3.44
8. มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ)	7.27	8.58	6.38
9. มารยาทในการฟัง	7.98	8.69	5.66
10. การลดความขัดแย้ง	7.93	8.82	6.22
11. ความต้องการการยอมรับ จากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ)	7.11	8.22	6.70
12. การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว	6.38	7.29	6.14
13. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน)	4.40	5.49	5.98
14. การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	7.25	8.29	5.92
15. การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน	7.83	8.67	5.56
16. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน	8.00	9.08	5.26
17. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน	7.89	8.44	5.06
รวมทุกชุด	129.98	143.17	31.58

ตาราง 10 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	62	66	4	16
2	58	63	5	25
3	60	65	5	25
4	40	49	9	81
5	58	61	3	9
6	49	56	7	49
7	61	63	2	4
8	61	65	4	16
9	35	46	11	121
10	56	59	3	9
11	60	64	4	16
12	49	59	10	100
13	47	51	4	16
14	60	61	1	1
15	57	64	7	49
16	50	53	3	9
17	47	60	13	169
18	58	63	5	25
19	61	62	1	1
20	64	64	0	0
21	59	61	2	4
22	60	63	3	9
23	47	49	2	4
24	58	63	5	25
25	60	62	2	4
26	57	60	3	9

ตาราง 10 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
27	67	69	2	4
28	61	64	3	9
29	63	65	2	4
30	68	67	-1	1
32	53	59	6	36
33	60	61	1	1
34	57	62	5	25
35	65	66	1	1
36	52	60	8	64
37	63	67	4	16
38	60	64	4	16
39	63	66	3	9
40	63	63	0	0
41	64	65	1	1
42	62	64	2	4
43	64	65	1	1
44	65	64	-1	1
45	60	63	3	9
46	60	62	2	4
47	54	59	5	25
			$\sum d = 124$	$\sum d^2 = 814$

ตาราง 11 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	36	41	5	25
2	42	49	7	49
3	44	50	6	36
4	39	45	6	36
5	44	50	6	36
6	47	51	4	16
7	31	42	11	121
8	42	51	9	81
9	34	41	7	49
10	40	53	13	169
11	42	50	8	64
12	23	34	11	121
13	47	49	2	4
14	45	47	2	4
15	26	30	4	16
16	27	40	13	169
17	39	46	7	49
18	43	50	7	49
19	18	23	5	25
20	39	48	9	81
21	48	51	3	9
22	48	53	5	25
23	44	50	6	36
24	44	47	3	9
25	40	43	3	9
26	35	44	9	81

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
27	40	47	7	49
28	48	53	5	25
29	45	52	7	49
30	37	46	9	81
31	18	29	11	121
32	47	53	6	36
33	46	53	7	49
34	52	54	2	4
35	45	52	7	49
36	49	52	3	9
37	45	50	5	25
38	47	51	4	16
39	45	50	5	25
40	50	52	2	4
41	50	52	2	4
42	45	51	6	36
43	43	50	7	49
44	39	41	2	4
45	50	53	3	9
			$\sum d = 199$	$\sum d^2 = 1573$

ตาราง 12 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	30	34	4	16
2	30	33	3	9
3	26	34	8	64
4	32	34	2	4
5	33	37	4	16
6	30	35	5	25
7	33	36	3	9
8	25	31	6	36
9	26	29	3	9
10	35	35	0	0
11	33	34	1	1
12	35	35	0	0
13	33	38	5	25
14	25	37	12	144
15	29	34	5	25
16	29	34	5	25
17	31	36	5	25
18	32	36	4	16
19	31	36	5	25
20	32	34	2	4
21	31	36	5	25
22	19	30	11	121
23	26	30	4	16
24	25	28	3	9
25	23	30	7	49
26	28	33	5	25
27	35	37	2	4

ตาราง 12 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	32	32	0	0
29	33	36	3	9
30	33	35	2	4
31	33	34	1	1
32	35	36	1	1
33	32	34	2	4
34	32	35	3	9
35	32	36	4	16
36	36	39	3	9
37	36	37	1	1
38	36	36	0	0
39	33	36	3	9
40	33	35	2	4
41	26	32	6	36
42	33	34	1	1
43	32	34	2	4
44	34	36	2	4
45	33	36	3	9
46	31	35	4	16
47	35	35	0	0
48	30	36	6	36
			$\sum d = 124$	$\sum d^2 = 740$

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 1 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	9	9	0	0
2	8	9	1	1
3	9	9	0	0
4	7	8	1	1
5	8	8	0	0
6	7	9	2	4
7	9	9	0	0
8	10	10	0	0
9	5	6	1	1
10	6	6	0	0
11	8	8	0	0
12	6	6	0	0
13	6	7	1	1
14	9	10	1	1
15	8	9	1	1
16	10	10	0	0
17	7	9	2	4
18	10	10	0	0
19	7	7	0	0
20	9	8	-1	1
21	10	10	0	0
22	8	9	1	1
23	6	6	0	0
24	8	9	1	1
25	9	8	-1	1
26	7	7	0	0
27	10	10	0	0

ตาราง 13 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	8	7	-1	1
29	9	9	0	0
30	10	10	0	0
31	9	10	1	1
32	4	5	1	1
33	8	8	0	0
34	8	10	2	4
35	10	10	0	0
36	8	9	1	1
37	9	10	1	1
38	8	9	1	1
39	10	10	0	0
40	9	9	0	0
41	9	9	0	0
42	9	8	-1	1
43	9	9	0	0
44	8	8	0	0
45	9	10	1	1
46	10	10	0	0
47	9	10	1	1
			$\sum d = 17$	$\sum d^2 = 31$

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	9	10	1	1
2	8	8	0	0
3	8	10	2	4
4	3	5	2	4
5	8	7	-1	1
6	7	8	1	1
7	9	9	0	0
8	8	8	0	0
9	3	7	4	16
10	9	9	0	0
11	8	9	1	1
12	7	8	1	1
13	7	8	1	1
14	9	9	0	0
15	8	7	-1	1
16	6	8	2	4
17	5	7	2	4
18	9	9	0	0
19	8	8	0	0
20	9	9	0	0
21	8	8	0	0
22	9	8	-1	1
23	3	3	0	0
24	9	9	0	0
25	9	9	0	0
26	5	6	1	1
27	8	9	1	1

ตาราง 14 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	8	9	1	1
29	9	9	0	0
30	9	9	0	0
31	9	9	0	0
32	7	7	0	0
33	7	7	0	0
34	9	9	0	0
35	8	9	1	1
36	4	5	1	1
37	7	9	2	4
38	9	8	-1	1
39	7	7	0	0
40	9	9	0	0
41	8	8	0	0
42	9	9	0	0
43	8	8	0	0
44	9	8	-1	1
45	7	8	1	1
46	8	9	1	1
47	8	10	2	4
			$\sum d = 23$	$\sum d^2 = 57$

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 3 เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	10	10	0	0
2	9	10	1	1
3	9	9	0	0
4	2	4	2	4
5	6	8	2	4
6	7	10	3	9
7	10	10	0	0
8	9	9	0	0
9	9	9	0	0
10	9	9	0	0
11	9	9	0	0
12	9	9	0	0
13	9	9	0	0
14	9	9	0	0
15	7	9	2	4
16	9	10	1	1
17	8	9	1	1
18	9	9	0	0
19	9	10	1	1
20	9	9	0	0
21	9	9	0	0
22	9	10	1	1
23	7	8	1	1
24	9	9	0	0
25	7	9	2	4
26	9	9	0	0
27	10	10	0	0

ตาราง 15 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	9	10	1	1
29	9	9	0	0
30	9	9	0	0
31	9	10	1	1
32	9	10	1	1
33	9	9	0	0
34	9	10	1	1
35	10	10	0	0
36	9	9	0	0
37	10	10	0	0
38	9	9	0	0
39	10	10	0	0
40	9	9	0	0
41	9	10	1	1
42	9	9	0	0
43	10	10	0	0
44	9	9	0	0
45	9	9	0	0
46	9	9	0	0
47	8	8	0	0
			$\sum d = 22$	$\sum d^2 = 36$

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	9	1	1
2	8	10	2	4
3	8	9	1	1
4	6	7	1	1
5	10	10	0	0
6	7	8	1	1
7	8	9	1	1
8	10	10	0	0
9	4	7	3	9
10	8	10	2	4
11	9	10	1	1
12	7	10	3	9
13	7	8	1	1
14	10	10	0	0
15	9	10	1	1
16	8	9	1	1
17	9	9	0	0
18	8	9	1	1
19	9	9	0	0
20	9	9	0	0
21	8	9	1	1
22	8	9	1	1
23	9	9	0	0
24	9	10	1	1
25	7	8	1	1
26	9	9	0	0
27	9	10	1	1

ตาราง 16 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	7	8	1	1
29	10	10	0	0
30	10	10	0	0
31	10	10	0	0
32	8	9	1	1
33	7	8	1	1
34	9	9	0	0
35	10	10	0	0
36	9	10	1	1
37	8	9	1	1
38	6	9	3	9
39	8	9	1	1
40	10	10	0	0
41	9	9	0	0
42	8	9	1	1
43	8	9	1	1
44	9	10	1	1
45	8	8	0	0
46	8	7	-1	1
47	7	6	-1	1
			$\sum d = 35$	$\sum d^2 = 61$

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 5 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	9	1	1
2	10	10	0	0
3	9	10	1	1
4	9	9	0	0
5	6	9	3	9
6	6	6	0	0
7	8	8	0	0
8	7	8	1	1
9	5	5	0	0
10	8	9	1	1
11	8	8	0	0
12	8	8	0	0
13	7	6	-1	1
14	8	8	0	0
15	9	9	0	0
16	8	5	-3	9
17	7	9	2	4
18	9	10	1	1
19	8	8	0	0
20	10	10	0	0
21	7	7	0	0
22	8	10	2	4
23	7	8	1	1
24	6	9	3	9
25	10	10	0	0

ตาราง 17 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
26	9	10	1	1
27	10	10	0	0
28	9	10	1	1
29	7	8	1	1
30	10	9	-1	1
31	10	10	0	0
32	7	8	1	1
33	10	10	0	0
34	6	8	2	4
35	9	8	-1	1
36	7	8	1	1
37	10	10	0	0
38	9	9	0	0
39	9	10	1	1
40	8	8	0	0
41	9	9	0	0
42	9	9	0	0
43	10	9	-1	1
44	10	9	-1	1
45	10	10	0	0
46	8	8	0	0
47	7	9	2	4
			$\sum d = 18$	$\sum d^2 = 60$

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 6 เรื่อง มารยาทในการพูด (พลังคำพูด)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	9	1	1
2	6	7	1	1
3	9	9	0	0
4	6	7	1	1
5	10	9	-1	1
6	7	7	0	0
7	9	10	1	1
8	9	10	1	1
9	7	9	2	4
10	8	8	0	0
11	8	10	2	4
12	4	10	6	36
13	5	6	1	1
14	8	8	0	0
15	9	10	1	1
16	6	8	2	4
17	7	8	1	1
18	4	7	3	9
19	10	10	0	0
20	9	10	1	1
21	8	9	1	1
22	8	7	-1	1
23	8	7	-1	1
24	9	9	0	0
25	9	9	0	0
26	8	9	1	1
27	10	10	0	0

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	10	10	0	0
29	9	10	1	1
30	10	10	0	0
31	9	10	1	1
32	9	10	1	1
33	10	10	0	0
34	9	8	-1	1
35	9	10	1	1
36	8	10	2	4
37	10	10	0	0
38	9	10	1	1
39	10	10	0	0
40	9	9	0	0
41	10	10	0	0
42	8	10	2	4
43	9	10	1	1
44	10	10	0	0
45	10	10	0	0
46	9	10	1	1
47	7	8	1	1
			$\sum d = 34$	$\sum d^2 = 88$

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 7 เรื่อง มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	10	10	0	0
2	9	9	0	0
3	8	9	1	1
4	7	9	2	4
5	10	10	0	0
6	8	8	0	0
7	8	8	0	0
8	8	10	2	4
9	2	3	1	1
10	8	8	0	0
11	10	10	0	0
12	8	8	0	0
13	6	7	1	1
14	7	7	0	0
15	7	10	3	9
16	3	3	0	0
17	4	9	5	25
18	9	9	0	0
19	10	10	0	0
20	9	9	0	0
21	9	9	0	0
22	10	10	0	0
23	7	8	1	1
24	8	8	0	0
25	9	9	0	0
26	10	10	0	0
27	10	10	0	0

ตาราง 19 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	10	10	0	0
29	10	10	0	0
30	10	10	0	0
31	9	9	0	0
32	9	10	1	1
33	9	9	0	0
34	7	8	1	1
35	9	9	0	0
36	7	9	2	4
37	9	9	0	0
38	10	10	0	0
39	9	10	1	1
40	9	9	0	0
41	10	10	0	0
42	10	10	0	0
43	10	10	0	0
44	10	10	0	0
45	7	8	1	1
46	8	9	1	1
47	8	8	0	0
			$\sum d = 23$	$\sum d^2 = 55$

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 8 เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	6	7	1	1
2	7	9	2	4
3	7	8	1	1
4	8	9	1	1
5	9	9	0	0
6	8	9	1	1
7	6	7	1	1
8	9	10	1	1
9	9	9	0	0
10	7	9	2	4
11	7	8	1	1
12	8	9	1	1
13	10	10	0	0
14	9	9	0	0
15	7	7	0	0
16	7	8	1	1
17	6	9	3	9
18	6	7	1	1
19	2	2	0	0
20	7	9	2	4
21	8	9	1	1
22	8	10	2	4
23	7	9	2	4
24	7	9	2	4
25	9	9	0	0
26	7	10	3	9
27	8	9	1	1

ตาราง 20 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	8	9	1	1
29	9	9	0	0
30	3	7	4	16
31	3	5	2	4
32	5	9	4	16
33	4	9	5	25
34	9	9	0	0
35	4	10	6	36
36	9	9	0	0
37	9	10	1	1
38	7	8	1	1
39	8	9	1	1
40	9	10	1	1
41	9	9	0	0
42	8	10	2	4
43	7	8	1	1
44	7	7	0	0
45	10	10	0	0
			$\sum d = 59$	$\sum d^2 = 161$

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 9 เรื่อง มารยาทในการฟัง

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	8	0	0
2	9	10	1	1
3	9	9	0	0
4	9	10	1	1
5	8	9	1	1
6	8	9	1	1
7	7	9	2	4
8	7	9	2	4
9	8	9	1	1
10	9	10	1	1
11	9	9	0	0
12	7	8	1	1
13	10	10	0	0
14	8	8	0	0
15	9	9	0	0
16	6	8	2	4
17	7	8	1	1
18	8	9	1	1
19	4	5	1	1
20	10	10	0	0
21	7	7	0	0
22	8	9	1	1
23	8	8	0	0
24	8	8	0	0
25	7	9	2	4
26	6	7	1	1
27	5	7	2	4

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	9	9	0	0
29	9	9	0	0
30	7	8	1	1
31	4	8	4	16
32	10	10	0	0
33	10	10	0	0
34	10	10	0	0
35	9	9	0	0
36	9	10	1	1
37	8	8	0	0
38	8	8	0	0
39	8	9	1	1
40	9	9	0	0
41	9	9	0	0
42	9	10	1	1
43	8	9	1	1
44	7	7	0	0
45	7	8	1	1
			$\sum d = 32$	$\sum d^2 = 54$

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 10 เรื่อง การลดความขัดแย้ง

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	10	2	4
2	9	10	1	1
3	7	8	1	1
4	6	8	2	4
5	8	9	1	1
6	8	9	1	1
7	3	6	3	9
8	9	9	0	0
9	6	6	0	0
10	8	10	2	4
11	9	9	0	0
12	2	5	3	9
13	10	10	0	0
14	8	9	1	1
15	3	5	2	4
16	2	5	3	9
17	9	10	1	1
18	8	10	2	4
19	5	7	2	4
20	7	9	2	4
21	10	10	0	0
22	10	10	0	0
23	7	9	2	4
24	10	10	0	0
25	7	8	1	1
26	8	9	1	1
27	8	9	1	1

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	9	9	0	0
29	8	10	2	4
30	10	10	0	0
31	3	3	0	0
32	10	10	0	0
33	10	10	0	0
34	9	10	1	1
35	10	10	0	0
36	10	10	0	0
37	10	10	0	0
38	10	10	0	0
39	9	10	1	1
40	10	10	0	0
41	10	10	0	0
42	6	7	1	1
43	9	10	1	1
44	9	9	0	0
45	10	10	0	0
			$\sum d = 40$	$\sum d^2 = 76$

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 11 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	5	6	1	1
2	7	9	2	4
3	9	10	1	1
4	6	6	0	0
5	5	7	2	4
6	9	10	1	1
7	6	7	1	1
8	8	9	1	1
9	4	8	4	16
10	7	10	3	9
11	7	8	1	1
12	1	5	4	16
13	8	8	0	0
14	8	9	1	1
15	2	2	0	0
16	3	5	2	4
17	6	7	1	1
18	8	9	1	1
19	2	2	0	0
20	5	9	4	16
21	9	10	1	1
22	9	9	0	0
23	9	9	0	0
24	10	10	0	0
25	10	10	0	0
26	8	8	0	0
27	7	8	1	1

ตาราง 23 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	8	9	1	1
29	7	10	3	9
30	8	8	0	0
31	3	5	2	4
32	7	9	2	4
33	8	9	1	1
34	10	10	0	0
35	9	9	0	0
36	9	10	1	1
37	8	9	1	1
38	9	9	0	0
39	8	9	1	1
40	8	9	1	1
41	8	10	2	4
42	8	9	1	1
43	8	8	0	0
44	7	8	1	1
45	9	10	1	1
			$\sum d = 50$	$\sum d^2 = 110$

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 12 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	6	6	0	0
2	6	7	1	1
3	8	8	0	0
4	7	8	1	1
5	8	9	1	1
6	9	9	0	0
7	6	9	3	9
8	4	8	4	16
9	2	2	0	0
10	5	6	1	1
11	8	8	0	0
12	4	5	1	1
13	7	7	0	0
14	8	8	0	0
15	4	4	0	0
16	5	7	2	4
17	7	7	0	0
18	6	7	1	1
19	4	5	1	1
20	1	2	1	1
21	8	9	1	1
22	8	8	0	0
23	6	8	2	4
24	6	7	1	1
25	5	5	0	0
26	4	6	2	4
27	6	7	1	1

ตาราง 24 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	8	9	1	1
29	7	8	1	1
30	5	7	2	4
31	3	5	2	4
32	9	9	0	0
33	8	9	1	1
34	9	9	0	0
35	8	9	1	1
36	9	9	0	0
37	7	8	1	1
38	6	9	3	9
39	8	8	0	0
40	8	8	0	0
41	8	8	0	0
42	7	8	1	1
43	6	9	3	9
44	5	6	1	1
45	8	8	0	0
			$\sum d = 41$	$\sum d^2 = 81$

ตาราง 25 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 13 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	3	4	1	1
2	4	4	0	0
3	4	7	3	9
4	3	4	1	1
5	6	7	1	1
6	5	5	0	0
7	3	4	1	1
8	5	6	1	1
9	5	7	2	4
10	4	8	4	16
11	2	8	6	36
12	1	2	1	1
13	2	4	2	4
14	4	4	0	0
15	1	3	2	4
16	4	7	3	9
17	4	5	1	1
18	7	8	1	1
19	1	2	1	1
20	9	9	0	0
21	6	6	0	0
22	5	7	2	4
23	7	7	0	0
24	3	3	0	0
25	2	2	0	0
26	2	4	2	4
27	6	7	1	1

ตาราง 25 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	6	8	2	4
29	5	6	1	1
30	4	6	2	4
31	2	3	1	1
32	6	6	0	0
33	6	6	0	0
34	5	6	1	1
35	5	5	0	0
36	3	4	1	1
37	3	5	2	4
38	7	7	0	0
39	4	5	1	1
40	6	6	0	0
41	6	6	0	0
42	7	7	0	0
43	5	6	1	1
44	4	4	0	0
45	6	7	1	1
			$\sum d = 49$	$\sum d^2 = 119$

ตาราง 26 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 14 เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	8	0	0
2	6	7	1	1
3	3	9	6	36
4	8	8	0	0
5	7	8	1	1
6	8	9	1	1
7	7	7	0	0
8	7	10	3	9
9	6	8	2	4
10	8	8	0	0
11	9	9	0	0
12	8	8	0	0
13	8	9	1	1
14	7	9	2	4
15	7	7	0	0
16	8	9	1	1
17	7	9	2	4
18	9	10	1	1
19	7	8	1	1
20	8	9	1	1
21	5	7	2	4
22	6	8	2	4
23	8	7	-1	1
24	5	7	2	4
25	5	9	4	16

ตาราง 26 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
26	9	9	0	0
27	7	9	2	4
28	7	7	0	0
29	7	9	2	4
30	7	9	2	4
31	7	7	0	0
32	8	8	0	0
33	7	8	1	1
34	9	10	1	1
35	7	9	2	4
36	8	10	2	4
37	9	9	0	0
38	7	7	0	0
39	7	8	1	1
40	8	9	1	1
41	6	7	1	1
42	6	7	1	1
43	8	8	0	0
44	8	8	0	0
45	8	8	0	0
46	7	8	1	1
47	8	8	0	0
48	8	9	1	1
			$\sum d = 50$	$\sum d^2 = 122$

ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 15 เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	6	8	2	4
2	8	9	1	1
3	8	8	0	0
4	8	9	1	1
5	8	10	2	4
6	8	9	1	1
7	7	10	3	9
8	8	8	0	0
9	9	9	0	0
10	8	8	0	0
11	8	8	0	0
12	10	10	0	0
13	8	9	1	1
14	8	8	0	0
15	7	8	1	1
16	8	9	1	1
17	8	9	1	1
18	7	8	1	1
19	8	9	1	1
20	7	8	1	1
21	9	10	1	1
22	2	7	5	25
23	5	7	2	4
24	8	8	0	0
25	8	8	0	0
26	6	9	3	9
27	9	9	0	0

ตาราง 27 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
28	6	6	0	0
29	7	8	1	1
30	8	8	0	0
31	10	10	0	0
32	8	8	0	0
33	8	8	0	0
34	6	8	2	4
35	9	10	1	1
36	10	10	0	0
37	9	9	0	0
38	9	9	0	0
39	10	10	0	0
40	8	9	1	1
41	7	9	2	4
42	10	10	0	0
43	9	9	0	0
44	8	9	1	1
45	7	9	2	4
46	8	9	1	1
47	8	8	0	0
48	7	8	1	1
			$\sum d = 40$	$\sum d^2 = 84$

ตาราง 28 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 16 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	9	1	1
2	9	10	1	1
3	8	9	1	1
4	8	9	1	1
5	8	9	1	1
6	7	9	2	4
7	10	10	0	0
8	5	8	3	9
9	4	5	1	1
10	10	10	0	0
11	8	9	1	1
12	8	8	0	0
13	7	10	3	9
14	2	10	8	64
15	8	10	2	4
16	7	9	2	4
17	8	9	1	1
18	8	10	2	4
19	7	9	2	4
20	9	8	-1	1
21	9	10	1	1
22	7	8	1	1
23	6	8	2	4
24	5	5	0	0
25	3	6	3	9

ตาราง 28 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
26	6	8	2	4
27	10	10	0	0
28	10	10	0	0
29	10	10	0	0
30	9	9	0	0
31	9	10	1	1
32	10	10	0	0
33	9	10	1	1
34	9	9	0	0
35	8	9	1	1
36	10	10	0	0
37	10	10	0	0
38	10	10	0	0
39	7	9	2	4
40	9	9	0	0
41	6	9	3	9
42	9	9	0	0
43	8	9	1	1
44	9	10	1	1
45	10	10	0	0
46	9	9	0	0
47	10	10	0	0
48	8	10	2	4
			$\sum d = 52$	$\sum d^2 = 152$

ตาราง 29 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 17 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
1	8	9	1	1
2	7	7	0	0
3	7	8	1	1
4	8	8	0	0
5	10	10	0	0
6	7	8	1	1
7	9	9	0	0
8	5	5	0	0
9	7	7	0	0
10	9	9	0	0
11	8	8	0	0
12	9	9	0	0
13	10	10	0	0
14	8	10	2	4
15	7	9	2	4
16	6	7	1	1
17	8	9	1	1
18	8	8	0	0
19	9	10	1	1
20	8	9	1	1
21	8	9	1	1
22	4	7	3	9
23	7	8	1	1
24	7	8	1	1
25	7	7	0	0

ตาราง 29 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d^2
26	7	7	0	0
27	9	9	0	0
28	9	9	0	0
29	9	9	0	0
30	9	9	0	0
31	7	7	0	0
32	9	10	1	1
33	8	8	0	0
34	8	8	0	0
35	8	8	0	0
36	8	9	1	1
37	8	9	1	1
38	10	10	0	0
39	9	9	0	0
40	8	8	0	0
41	7	7	0	0
42	8	8	0	0
43	7	8	1	1
44	9	9	0	0
45	8	9	1	1
46	7	9	2	4
47	9	9	0	0
48	7	9	2	4
			$\sum d = 26$	$\sum d^2 = 40$

ภาคผนวก ข

- โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
- ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

**โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2**

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
1.	ความต้องการการ ยอมรับจาก เพื่อน	ฉันมี คุณค่า	การอภิปราย กลุ่ม	1. เพื่อให้ นักเรียนเห็น คุณค่าใน ตนเอง 2. เพื่อให้ นักเรียนคิดว่า ตนเองมีความ สามารถ และ ทำได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	1. ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อน กิจกรรม เรื่อง ความต้องการการ ยอมรับจากเพื่อน 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนาเกี่ยวกับความจำเป็น ในการเห็นคุณค่าในตนเอง คนที่ มองตนเองในทางที่ดี เป็นต้นว่า เป็นที่ชอบ เป็นที่ต้องการ เป็นที่ ยอมรับเป็นผู้ที่มีความสามารถ เป็นคนมีคุณค่า มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ซึ่งสามารถเข้ากับใคร ๆ ก็ได้ 3. ขั้นกิจกรรม 1. แจกใบงาน ฉันมีคุณค่า และ ปากกาสีเมจิกให้กับผู้เรียน 2. ให้ผู้เรียนทบทวน และสำรวจ ตนเองว่า ถ้าจะใช้สัญลักษณ์ หรือ ภาพแทนตนเองผู้เรียนคิดว่าจะ เป็นอะไร 3. ผู้เรียนวาดภาพสัญลักษณ์ของ ตนเองลงในใบงาน ตกแต่งภาพ ให้สวยงามใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที พร้อมอธิบายความ หมายและรายละเอียดของภาพ สัญลักษณ์ นั้น 4. ผู้เรียนจับคู่ พูดคุยถึงภาพและ ความหมายของสัญลักษณ์ของ ตนเอง โดยผู้ฟังกล่าวคำชื่นชมผู้

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					พูดในทางบวกซึ่งกันและกัน 5. สุ่มผู้เรียน 4-5 คู่ แสดงความรู้สึกที่ได้รับจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ผู้เรียนและครูช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
2.	ความต้องการ การยอมรับ จากเพื่อน	ฉันและ เธอมี คุณค่า	การอภิปราย กลุ่ม	1. เพื่อนักเรียนจะได้พัฒนาความดีและความเก่งของตนเองและผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	1. ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม 1. สนทนากับนักเรียนถึงความดีของบุคคลต่าง ๆ ด้วยการยกตัวอย่าง 2. มีกิจกรรมอะไรบ้างที่นักเรียนปฏิบัติแล้วรู้สึกภาคภูมิใจ

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ปลาบปลื้มใจอยากจะเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง เลือกนักเรียนให้ออกมาเล่า 5 คน 3.ขั้นกิจกรรม 1.แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน 2. ให้นักเรียนเลือกจับคู่กับเพื่อน แต่ละคนผลัดกันพูดถึงความดีของเพื่อน 2 นาที และความดีงามที่ตนเองมองเห็นในตนเอง 2 นาที ให้คนที่อยู่ในกลุ่มนั่งฟังผลัดกันพูดจนจบครบทุกคู่ 3.ให้แต่ละคู่อภิปรายถึงความรู้สึกและประสบการณ์ในฐานะผู้พูดและผู้ฟัง แล้วร่วมกันเขียนบันทึกไว้ 4.ประชุมร่วมกันให้แต่ละคู่นำเสนอข้อสรุปที่ได้บันทึกไว้ 4.ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ให้นักเรียนร่วมกันสรุป การพูดถึงสิ่งดีงามของคนอื่นและของตนเองว่าจะมีผลอย่างไรบ้าง มีข้อดีอย่างไร และนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดถึงความดีงามของเพื่อน 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนให้นักเรียนอ่าน 5.ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการ

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					ยอมรับจากเพื่อน 5.ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาตัวสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
3.	การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา	การอภิปรายกลุ่ม	1.เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันกับเพื่อน 2.เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญในการเคารพกฎและกติกาในสังคมที่เราอาศัยอยู่ 3. ขั้นกิจกรรม 1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน 2. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันคิดสร้างแผนที่ความคิดเรื่องกฎและกติกาในห้องเรียน ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ 3.ให้นำแผนที่ความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้างมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแผนที่ความคิดในภาพรวมเรื่องกฎและกติกาในห้องเรียน 4. ให้ระบายสีตกแต่งให้สวยงามติดไว้หน้าห้องเรียน 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของกฎของห้องเรียน

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนให้นักเรียนอ่าน 5.ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน 6.ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาตัวสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
4.	หลักการปฏิบัติตนในสังคม	การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม	การทำงานกลุ่ม	1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 2. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรักใคร่ ชอบต่อสังคม	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนาความจำเป็นในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม 3. ขั้นกิจกรรม 1.สำรวจความต้องการของนักเรียนในห้องถึงรูปแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่นักเรียนสนใจ เช่น 1.1 การเข้าค่ายพัฒนาโรงเรียนในชนบท 1.2 การบริจาคสิ่งของที่เหลือใช้ เช่น เสื้อผ้า หนังสือที่เรียนแล้ว เป็นต้น 1.3 การไปจัดกิจกรรมที่สถานสงเคราะห์ เช่น บ้านคนชรา และ

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนเป็นต้น 2. ครูจัดกลุ่มนักเรียน ที่มีความสนใจในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่คล้ายกัน 3. ครูให้นักเรียนคิดกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูและนักเรียนสรุปพร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินกิจกรรม 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคมให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาตัวสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม
5.	การแต่งกายที่เหมาะสม	แต่งกายงาม	การทำงานกลุ่ม	เพื่อให้ผู้เรียนแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	1. ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนา เรื่อง ความสำคัญในการแต่งกายที่เหมาะสม

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					3. ขั้นกิจกรรม 1.แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5- 6 คน 2.ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเพื่อสร้างความคิด เรื่อง การแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ 3.ให้นำความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้างมาวิเคราะห์และสรุปเป็นความคิดในภาพรวม เรื่อง การแต่งกายให้เหมาะสม 4.นำความคิดที่ได้มาจัดไว้หน้าห้องเรียน 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1.ครูให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการแต่งกายให้เหมาะสม 2.ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาตัวนั้สัคค ม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
6.	มารยาทในการพูด	พลังคำพูด	บทบาทสมมติ	1.เพื่อให้นักเรียนสามารถ ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับ กาลเทศะและ บุคคลในโอกาส ต่าง ๆ 2.เพื่อให้ นักเรียนบอกถึง มารยาทที่ดีใน การพูดได้	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อน กิจกรรม เรื่อง มารยาทในการ พูด 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความ สำคัญของการเป็นผู้มีมารยาทที่ดี ในการพูด 3. ขั้นกิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อ ผลไม้ ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ ส้ม กล้วย องุ่น มะม่วง แดงโม ให้ นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้ ชนิด เดียวกันรวมกลุ่มเดียวกัน 2. ครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละ กลุ่มอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้ - การอวยพรวันเกิดเพื่อน - สนทนาโต้ตอบระหว่างเพื่อน ในการส่งของขวัญของ - สนทนาโต้ตอบระหว่าง เจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยม - การพูดเชิญชวนให้เพื่อนใน ห้องช่วยกันรักษาความสะอาด - การสนทนาของนักเรียน เมื่อ ช่วยเหลือคนตาบอดข้ามถนน - เป็นการฟังและซักถามใน ระหว่างที่เพื่อนออกมารายงาน หน้าชั้นเรียน 3.ครูชี้แจงนักเรียนว่าครูจะให้ นักเรียนเล่าเรื่องที่นักเรียนเตรียม

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ไว้หน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนในห้องจะพิจารณาการพูดของนักเรียน 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด ให้นักเรียนอ่าน 5.ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด 6.ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด
7.	มารยาทในการพูด	การพูดให้กำลังใจเพื่อน	การทำงานกลุ่ม	1.เพื่อให้นักเรียนรู้จักการพูดให้กำลังใจเพื่อน 2.เพื่อให้นักเรียนสามารถพูดเหมาะสมถูกกาลเทศะพูดจาไพเราะ	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนาเกี่ยวกับ เรื่อง ความสำคัญในการพูดให้กำลังใจเพื่อน 3. ขั้นกิจกรรม 1.ครูชี้แจงวิธีการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้ แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 – 5 กลุ่ม โดยการจับฉลาก และให้คิดชื่อกลุ่ม สัญลักษณ์กลุ่ม เช่น เป๊ปซี่ มรินด้า

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					2. ให้แต่ละกลุ่มจัดแถวเรียงลำดับวันเกิดตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ปรบมือแสดงสัญลักษณ์กลุ่ม ครูให้กลุ่มที่จัดเสร็จกลุ่มแรกส่งตัวแทนออกมาพูดใช้วิธีการอย่างไรจึงจัดกลุ่มเสร็จเร็ว กลุ่มที่ทำได้หลังสุดให้ออกมาแสดงกิจกรรมรีนเรจ แสดงอะไรก็ได้ คิดขึ้นมาเองว่าจะแสดงอะไร สำหรับเพื่อนที่ไม่กล้าแสดงออก เพื่อนช่วยกันพูดให้เขาแสดงออกให้ได้ 3. ให้แต่ละกลุ่มจัดแถวใหม่เรียงลำดับวัน เดือน ปี เกิด และอายุรวม กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ปรบมือและแสดงสัญลักษณ์ ให้กลุ่มที่จัดเสร็จเป็นกลุ่มแรกส่งตัวแทนพูดใช้วิธีการอย่างไร ส่วนกลุ่มที่ทำได้หลังสุด ต้องออกมาแสดงกิจกรรมรีนเรจ โดยคิดกันเองว่าจะแสดงอะไร และทุกคนในกลุ่มต้องแสดง คนที่ไม่กล้าแสดงออก เพื่อนช่วยกันพูดให้เขาแสดงออกให้ได้ 4. ครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์จากการเข้าร่วมเล่นเกม พร้อมทั้งวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของกลุ่มแต่ละคน 5. ร่วมกันอภิปรายผลที่ได้จากการเล่นเกมเกี่ยวกับการพูดให้กำลังใจเพื่อน เมื่อเพื่อนเสียใจประสบ

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ความล้มเหลว และไม่กล้าแสดงออก แล้วสรุปเป็นแนวทางในการทำงานร่วมกัน 6. ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมที่ทำ 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนอภิปรายผลการปฏิบัติว่าผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างไร 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูดให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด
8.	มารยาทในการพูด	พูดหวาน ขาน เพราะ	การ อภิปราย กลุ่ม	เพื่อให้นักเรียนฝึกการกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม	1. ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการกล่าวคำชมเชยเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ 3. ขั้นกิจกรรม 1. ครูชี้แจงวิธีการปฏิบัติกิจกรรม

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ดังนี้ 1.1 ให้มีผู้สังเกตการณ์ 2 คน 1.2 หลังจากนั้นแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน 2.ครูให้ผู้เรียนนับ 1 ถึง 4 เมื่อนับ จนครบจะได้เป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน จัดเก้าอี้ เป็น 4 แถว ๆ ละ 10 ตัว โดยเก้าอี้ใน ระหว่างแถวที่ 1 กับแถวที่ 2 และ แถวที่ 3 กับแถวที่ 4 จะห่างกัน เล็กน้อย เพื่อให้คุยกันรู้เรื่อง แต่ เก้าอี้ในแถวเดียวกันให้ห่างกัน ประมาณ 1 ก้าว เพื่อให้เสียงไม่ รบกวนกันเวลาพูด 3.ครูแจกกระดาษและดินสอให้ผู้ เรียนจดบันทึกไว้ 4.ให้ผู้เรียนนั่งเก้าอี้ใช้เวลา 3 นาที เพื่อพิจารณาเครื่องแต่งกาย รูปร่าง หน้าตา ของคู่ตนเองว่ามี ส่วนใดที่เราชอบ 5.ให้ผู้เรียนกล่าวชมเชย กับคู่ของ ตนเอง พร้อมทั้งกล่าวคำชมเชย เมื่อคู่ของตนเองกล่าวคำชมเชย มา 6.ให้ผู้เรียนกล่าวชมเชยเพื่อน ในงานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เพื่อน ทำสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม 7.เมื่อหมดเวลา 3 นาทีแล้ว ให้ผู้ เรียนแถวที่ 1 เขียนไปนั่งเก้าอี้ ทางขวามือของตนเอง และคนสุด ท้ายของแถวที่ 1 จะมานั่งเก้าอี้

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ตัวแรกแทน 8. ครูใช้เวลา 3 นาที เพื่อ พิจารณาข้อของตนเอง และกล่าว คำชมเชยเมื่อเสร็จแล้ว ให้ผู้เรียน เขียนไปนั่งเก้าอี้ทางขวามือของ ตนเองไปจนนักเรียนกลับมานั่ง เก้าอี้ตัวเดิมในครั้งแรก 9. ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายว่า สมาชิกในกลุ่มของตนมีความรู้สึก อย่างไร เมื่อได้รับการชมเชย 10. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงาน ผลการอภิปราย 11. ให้ผู้สังเกตการณ์รายงานถึง บรรยากาศ ลักษณะอาการของผู้ ได้รับการชมเชยผู้ให้และผู้รับ 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูและนักเรียนแสดงความ คิดเห็นในกิจกรรมที่ทำ 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบ กิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด ให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลัง กิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุด การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาท ในการพูด
9.	มารยาทใน การฟัง	ผู้ฟังที่ดี	บทบาท สมมติ	เพื่อให้ผู้เรียนรู้ ถึงความสำคัญ	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อน

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
				ของการให้ ความสนใจผู้ พูดและแสดง อาการรับฟัง ความคิด ของผู้อื่น	กิจกรรม เรื่อง มารยาทในการฟัง 2. ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องของ การให้ความสนใจผู้พูดและการ แสดงกิริยาที่แสดงออกถึงการรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3. ชี้นกิจกรรม 1.ครูชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้ 1.1ขออาสาสมัคร 3 คน ออกไป เล่าเรื่องอะไรก็ได้ที่ตนถนัด 1.2 ให้ผู้เรียนที่เหลือทำหน้าที่ เป็นผู้ฟังโดยแสดงบทบาทขณะ ฟัง 1.3 หลังจากนั้นจะมีการซัก ถาม อาสาสมัครคนที่ 1,2 และ คนที่ 3 2.ครูขออาสาสมัคร 3 คน และนำ ออกไปนอกห้อง ชี้แจงให้อาสา สมัครทั้ง 3 คน ฟังว่าขอให้เล่า เรื่องเกี่ยวกับอะไรก็ได้ที่ตนถนัด จะพูด เช่น ความประทับใจที่ ตนเองได้พบ เหตุการณ์ตื่นเต้นที่ พบเห็น ความเห็นต่อปัญหา เศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นต้น มีความยาวประมาณ 3 นาที เมื่อเตรียมตัวพร้อมแล้วจะ ให้กลับเข้าไปในห้องเพื่อไปเล่าให้ เพื่อนที่รออยู่ในห้องฟัง โดยเข้า ไปที่ละคน 3.ให้นักเรียนที่เหลือทำหน้าที่

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					เป็นผู้ฟัง โดยแสดงบทบาทขณะฟัง ดังนี้ 3.1 เมื่ออาสาสมัครคนแรกเข้ามาให้ทุกคนแสดงที่ทำการรับฟัง โดยให้ความสนใจและสนับสนุนดังต่อไปนี้ 3.1.1 ตามองที่ผู้พูด ไม่กระซิบกับผู้ที่อยู่ใกล้เคียง 3.1.2 พยักหน้ารับการพูดที่อาสาสมัครพูด 3.2 เมื่ออาสาสมัครที่ 2 เข้ามาให้ทุกคนคุยกันไม่สนใจฟัง โดยแสดงกริยาดังต่อไปนี้ 3.2.1 คุยกันเองระหว่างผู้เรียน ไม่สนใจอาสาสมัครคนที่ 2 พูด 3.2.2 เมื่ออาสาสมัครคนที่ 3 เข้ามาให้ทุกคนหัวเราะ แสดงกริยาไม่สนใจเดินไปเดินมา 4.ขอให้ผู้เรียนทุกคนแสดงบทบาทอย่างแนบเนียน และคอยสังเกต คู่มือหน้าทำทางขณะพูดของอาสาสมัครทั้ง 3 คน 5.เมื่ออาสาสมัครคนที่ 1 พูดเสร็จแล้ว ให้เขานั่งอยู่ด้วยแต่ไม่บอกถึงเรื่องการแสดงให้ทราบ 6.หลังจากอาสาสมัครคนที่ 3 พูดเสร็จแล้ว ครูซักถามอาสาสมัครคนที่ 1,2 และ 3 ถึงความรู้สึกขณะเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง 7. ครูถามผู้เรียนที่เป็นผู้ฟังเกี่ยวกับสีหน้าท่าทางของคน 1,2,3

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1.ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ภาษาท่าทาง 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการฟังให้นักเรียนอ่าน 5.ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการฟัง 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาตัวสังคม เรื่อง มารยาทในการฟัง
10.	การลดความขัดแย้ง	การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล	บทบาทสมมติ	เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงความสำคัญ และวิธีการเสนอความคิดเห็น ด้วยเหตุผลในกรณีที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องการเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในกรณีที่ความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น 3. ขั้นกิจกรรม 1.ครูชี้แจงวิธีการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้ 1.1 ขออาสาสมัคร 3 คน เป็นผู้สังเกตการณ์ 1.2 แจกบทบาทการแสดงให้ผู้เรียน โดยมีบทบาทการประชุมเรื่อง “เราควรให้อะไรเป็นของที่

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ระลึกสำหรับครูอาวีที่กำลังจะเกษียณอายุ” 1.3 เริ่มการประชุมให้ผู้สังเกตคอยสังเกตพฤติกรรมผู้พูดเมื่อถูกเพื่อน พุดจา ดูถูก วิจารณ์ คำหนิ 1.4 ขณะประชุม ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทที่ได้รับ โดยผู้ที่ได้บทบาทสมมติให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เห็นด้วยกับความคิดของผู้อื่น โดยการพุดจา ดูถูก คำหนิ วิจารณ์ 1.5 หลังจบการประชุม ผู้ดำเนินการกิจกรรมซักถามผู้สังเกตถึงสิ่งที่ได้จากการสังเกตว่า ผู้พูดแสดงพฤติกรรมอย่างไรเมื่อถูกเพื่อนพุดจา ดูถูก คำหนิ วิจารณ์ 1.6 ผู้ดำเนินการกิจกรรมซักถามผู้เรียน ซึ่งแสดงเป็นผู้เสนอความคิดเห็นรู้สึกอย่างไรต่อการที่เพื่อน ๆ พุดจา ดูถูก คำหนิ วิจารณ์ตน เมื่อพวกเขาไม่เห็นด้วยกับความคิดของตน 1.7 ผู้ดำเนินการกิจกรรมและผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงผลของการเสนอความคิดด้วยเหตุผลในกรณีที่มีความคิดไม่สอดคล้องกับผู้อื่น 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1.ผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นหลังจากจบกิจกรรม

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การลดความขัดแย้งให้นักเรียนอ่าน 5.ขั้นตอนทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม 6.ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การลดความขัดแย้ง
11	ความต้องการ การยอมรับ จากเพื่อน	สิ่งที่ฉัน ภูมิใจ	การ อภิปราย กลุ่ม	1. เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจภาคภูมิใจในตัวเอง และเชื่อมั่นในตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนสำรวจความคิดและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง	1.ขั้นตอนทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญในการต้องการการยอมรับจากเพื่อน 3. ขั้นกิจกรรม 1.แจกกระดาษ A 4 และปากกาสีเมจิกให้ผู้เรียนทุกคน 2.ให้ผู้เรียนวาดภาพตนเองลงในกระดาษ 3.ผู้เรียนนี้ยกย้อนกลับไปในวัยเด็กแล้วถามตัวเองว่า 3.1 ชอบเล่นอะไร ที่ทำให้ตนเองสนุก และมีความสุข เมื่อเข้าโรงเรียน ผู้เรียนชอบเรียนวิชาอะไร ซึ่งผลการเรียนนั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจ

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					3.2 ผู้เรียนชอบทำกิจกรรมอะไรในโรงเรียน กิจกรรมใดที่ผู้เรียนทำสำเร็จที่แสดงถึงความสามารถของตนเอง และได้รับคำชมหรือได้รับรางวัล 3.3 ผู้เรียนช่วยคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ปกครองทำอะไรบ้าง แล้วได้รับคำชม 4.เมื่อตอบคำถามเหล่านี้ได้แล้ว ให้ผู้เรียนเขียนลงไปในกระดาษส่วนที่เหลือ 5. ผู้เรียนนำภาพที่วาดมาแสดงหน้าห้อง พูดถึงข้อความที่เขียน และนำภาพไปติดไว้ผนังห้อง 6. ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวคำชมและเพื่อน ๆ ประทับมือสนับสนุน 7. ผู้เรียนพูดถึงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองจากการทำกิจกรรมนี้ 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ให้นักเรียนอ่าน

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					5.ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
12	การสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว	ความห่วงใย	การทำงานกลุ่ม	1.เพื่อให้นักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัว ที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขได้ 2. เพื่อให้ นักเรียนบอกบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว 2.ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง แนวปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และแนวปฏิบัติดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการปฏิบัติตนในสังคมอื่น ๆ ในปัจจุบัน และอนาคตต่อไป 3. ขั้นกิจกรรม 1.แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด สร้างแผนที่ความคิด เรื่องความห่วงใยต่อครอบครัว และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ให้ครอบครัว ความหมายและการแสดงออก 2.ให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนเล่าประสบการณ์ที่ผู้เรียนเคยแสดง ความห่วงใยต่อครอบครัว และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					3.ให้ผู้เรียนนำผลงานทั้งหมดมาจัดแสดง 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ให้ผู้เรียนร่วมสรุปว่าความห่วงใย และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน และสังคมอย่างไร 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว ให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว
13	หลักการปฏิบัติตนในสังคม	เรารักชุมชน	การอภิปรายกลุ่ม	เพื่อให้ นักเรียนฝึกทักษะการให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่	1. ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน ควรช่วยเหลือสังคมและทำตนให้เกิดประโยชน์แก่สังคมบ้าง เช่น ร่วมมือในการพัฒนาสังคมหรือชุมชนตามโอกาสอันควร

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					3. ขั้นกิจกรรม 1. สุ่มนักเรียน 5 – 6 คน ออกมาเล่าประสบการณ์ การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีอะไรบ้าง หรือมีเหตุการณ์อะไรบ้างที่ประทับใจ 2. เมื่อทุกคนพูดจบให้เพื่อนปรบมือ และครูกล่าวคำชมผู้เรียนแต่ละคน 3. สอบถามความรู้สึกของผู้เรียน 5 – 8 คน 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป และอภิปรายข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมในครั้งนี้ 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนในสังคม 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคมให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
14	การปฏิบัติ ตนในการ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่น	เคารพ กฎระเบียบ	การ อภิปราย กลุ่ม	เพื่อให้นักเรียน มีคุณธรรม ความมีน้ำใจ นักกีฬา ด้าน การรู้จักยอม รับ และปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ และกติกา ใน การปฏิบัติ กิจกรรม ร่วมกัน	1. ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อน กิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนใน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง การ ปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ร่วมกันจะ ต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์และ กติกา ซึ่งทุกคนจะต้องให้การยอม รับและปฏิบัติตาม เพื่อความเป็น ระเบียบ 3. ขั้นกิจกรรม 1.ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม 2.ครูชี้แจงวิธีปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้ 2.1ให้นักเรียนทุกคนนำของมา คนละ 1 ชิ้น เป็นของไม่มีค่า แล้ว นำไปซ่อนไว้ภายในบริเวณห้องที่ จัดกิจกรรม โดยไม่บอกให้ใคร ทราบ 2.2 เมื่อได้ยินเสียงนกหวีด ให้ นักเรียนทุกกลุ่ม จับข้อมือเพื่อน ไว้และเริ่มไปหาของของแต่ละคน ซ่อนไว้ในที่ต่าง ๆ โดยใช้เวลา น้อยที่สุด 2.3 กลุ่มใดที่นำของมาได้ครบ ให้รับนามาวางไว้ที่หน้ากลุ่มของ ตนแล้วร้อง "ไชโย" 3.ครูกำหนดกฎเกณฑ์และกติกา ดังนี้

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					3.1 เวลาไปหาของที่ซ่อน ให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มจับข้อมือเพื่อน ไว้ไม่ให้หลุดจากกัน 3.2 ห้ามพูดคุยกันเด็ดขาด แต่ อนุญาตให้ใช้ท่าทางบอกไปได้ บ้าง เช่น พยักหน้า สายตาระ บ่งปากไปในทิศทางที่ต้องการ เป็นต้น 3.3 ทุกกลุ่มจะต้องพยายามหา ของมาให้ครบและปฏิบัติตามกฎ เกณฑ์ กติกา อย่างเคร่งครัด โดย ใช้เวลาให้น้อยที่สุด กลุ่มใดสามารถ นำของที่ซ่อนไว้มาได้ครบก่อนถือ ว่าชนะ 4. ครูให้สัญญาณนกหวีดเริ่ม แข่งขัน 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1.ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย หลังจากจบกิจกรรม ในหัวข้อต่อ ไปนี้ 1.1 นักเรียนมีความรู้สึก อย่างไรกับการต้องยอมรับ และ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกติกา ในการทำกิจกรรมอย่างเคร่งครัด 1.2 การไม่ยอมรับ และไม่ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกติกา จะเกิดผลอย่างไรในการทำ กิจกรรมนี้ 1.3 ผู้ที่ไม่ยอมรับและไม่ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกติกา ของสังคม จะมีผลต่อการดำรง

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ชีวิตในสังคมหรือไม่ อย่างไร 2. ให้นักเรียนสรุปถึงการยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และ กติกา และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยว กับคุณธรรมความมีน้ำใจนักกีฬา ด้านการยอมรับ และปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์และกติกา 3. ครูแจกใบความรู้ประกอบ กิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนใน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ให้นักเรียน อ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลัง กิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนใน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุด การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติ ตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
15	การปรับตัว ให้เข้ากับ เพื่อน	เพื่อน วิเคราะห์ เพื่อน	การ อภิปราย กลุ่ม	1. เพื่อให้นัก เรียนสร้าง ความเข้าใจ เพื่อน ๆ ใน กลุ่ม 2. เพื่อให้นัก เรียนพัฒนา ทักษะทาง สังคม	1. ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อน กิจกรรม เรื่อง การปรับตัวให้เข้า กับเพื่อน 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการปรับตัวให้เข้า กับเพื่อน 3. ขั้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนเลือกจับคู่กับเพื่อน ตามความสมัครใจ

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					2. ให้แต่ละคนเขียนวิเคราะห์เพื่อนว่าเป็นคนอย่างไร ในเรื่องต่อไปนี 2.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง 2.2 ความอดทน 2.3 ความเสียสละ 2.4 รู้จักให้อภัย 3. ให้แต่ละคนนำผลการวิเคราะห์ของเพื่อน มาเปรียบเทียบกับมุมมองของตน มีอะไรที่ยังขาดอยู่ ซึ่งตนเองควรจะต้องพัฒนาให้ดีขึ้น 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ตนควรจะต้องพัฒนาใน 4 เรื่อง 2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องที่จะต้องพัฒนา 3. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
16	การทำงาน ร่วมกันกับ เพื่อน	ร่วมด้วย ช่วยกัน	สถานการณ์ จำลอง	1.เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อน 2.เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงผลดีของการให้ความร่วมมือกับเพื่อนและผลเสียของการไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน	1. ขั้ทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน 2. ขั้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องความสำคัญในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนว่าขณะที่ครูให้งานนักเรียนทำเป็นกลุ่ม ถ้านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม ได้แก่ ไม่ช่วยเพื่อนทำงานไม่แสดงความคิดเห็นในการทำงาน ปฏิเสธเพื่อนเมื่อได้รับมอบหมายงาน ฯลฯ การกระทำของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. ขั้กิจกรรม 1.ครูเล่าเรื่อง สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมด้วยช่วยกัน” 2.ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาท ครูแจกเอกสารสถานการณ์จำลอง และบทบาทให้กับผู้แสดง จัดฉากให้เหมือนสถานการณ์จริง และให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมด้วยช่วยกัน” ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลา 10 นาที สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดูเป็นผู้สังเกตการณ์

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					3. เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมด้วยช่วยกัน” เสร็จแล้ว ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกัน ทบทวน และวิเคราะห์ ประสพการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการของการแสดงแล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน 4. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระ และข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมด้วยช่วยกัน” 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมและผลดีของการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มว่าการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม ต้องอาศัยความพร้อมเพรียงโดยทุกคนต้องเอาใจใส่ต่องาน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา นอกจากนี้ ถ้างานสำเร็จหรือผิดพลาดไป ก็ต้องพร้อมที่จะรับผิดชอบ มิใช่โทษคนใดคนหนึ่ง และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขงานของกลุ่ม 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานร่วมกัน

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					กับเพื่อน ให้นักเรียนอ่าน 5. ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน 6. ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน
17	การคบ เพื่อนและ การปฏิบัติ ตนกับ เพื่อน	เพื่อนที่ดี	การ อภิปราย กลุ่ม	1.เพื่อให้ นักเรียนรู้จักเลือก คบเพื่อน 2.เพื่อให้ นักเรียนบอกแนว ปฏิบัติตนที่ เหมาะสมกับ เพื่อนและ สามารถ ปฏิบัติได้ 3.เพื่อให้ นักเรียนรู้จักปรับ ปรุงข้อบก พร่องของตน เองในการคบ เพื่อนและการ ปฏิบัติตน กับ เพื่อน	1.ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน 2. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียนว่าเพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมาย และมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามาก นักเรียนแต่ละคนจะต้องค่อย ๆ เรียนรู้การปรับตัวเข้ากับเพื่อน 3. ขั้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนทุกคนเขียนลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของฉัน” ให้เวลาเขียน 10 นาที 2. ให้นักเรียนจับฉลากแบ่งกลุ่มตามชื่อสัตว์ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนั่งเป็นวงกลมร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของ “เพื่อนในอุดม

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					คติของกลุ่ม" โดยใช้ข้อมูลจาก "เพื่อนในอุดมคติของฉัน" ที่แต่ละคนเขียนไว้ ให้เวลา 10 นาที 3. ให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปรายเมื่อทุกกลุ่มสรุปผลการอภิปรายแล้ว ให้ทุกคนกลับไปนั่งที่เดิม และให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารายงาน "เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม" 4. ให้ทุกคนช่วยกันสรุป "เพื่อนในอุดมคติ" จากรายงานของทุกกลุ่ม ครูเขียนข้อสรุปที่ได้ไว้บนกระดานดำ 5. ให้ทุกคนคิด นิยามศัพท์คำว่า เพื่อน เช่น "เพื่อน" คือ คู่คิด ได้แล้วออกมาเขียนบนกระดานดำ ขอให้ทุกคนพยายามคิดและออกมาเขียนคนละ 1 นิยาม 4. ขั้นสรุปกิจกรรม 1. นักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยช่วยกันสรุปความหมายของเพื่อน ความสำคัญของเพื่อน ลักษณะของเพื่อนในอุดมคติ 2. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ให้นักเรียนอ่าน

ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					5.ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลัง กิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนและ การปฏิบัติตนกับเพื่อน 6.ขั้นประเมินชุดการสอน ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุด การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบ เพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 1**

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อเรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อกิจกรรม ฉันมีคุณค่า

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนคิดว่าตนเองมีความสามารถ และทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ฉันมีคุณค่า” และให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 แจกใบงาน ฉันมีคุณค่า ให้ผู้เรียนทบทวน และสำรวจตนเอง วาดภาพสัญลักษณ์ของตนเอง ใบงาน พร้อมอธิบายความหมายและรายละเอียดของภาพสัญลักษณ์นั้น สรุปข้อคิดที่ได้

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ฉันมีคุณค่า” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรมชื่อ ฉันมีคุณค่า โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการเห็นคุณค่าในตนเอง

3.2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “ฉันมีคุณค่า” จากใบงาน

3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันมีคุณค่า”

3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

3.2.6 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
- 4.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “ฉันมีคุณค่า”
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันมีคุณค่า”
- 4.4 ปากกาสีเมจิก จำนวน 10 กล้อง

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

มนุษย์ท่านใดมีบุคลิกภาพลักษณะที่มีความมั่นใจในตนเอง จะทำให้เป็นคนเห็นคุณค่าในตนเอง พัฒนาความดีความงามของตนเอง และสามารถปรับแนวความคิดของตนเข้ากับแนวความคิดของผู้อื่นได้

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนคิดว่าตนเองมีความสามารถ และทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สารการเรียนรู้

การพูดถึงความดีของตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีความสุข เกิดกำลังใจ ส่งผลให้เกิดความรัก เห็นคุณค่า และนับถือตนเองและผู้อื่น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนาเกี่ยวกับความจำเป็นในการเห็นคุณค่าในตนเอง คนที่มองตนเองในทางที่ดี เป็นต้นว่าเป็นที่ชอบ เป็นที่ต้องการ เป็นที่ยอมรับเป็นผู้ที่มีความสามารถ เป็นคนมีคุณค่า มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ซึ่งสามารถเข้ากับใคร ๆ ก็ได้

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. แจกใบงาน ฉันมีคุณค่า และปากกาสีเมจิกให้กับผู้เรียน
2. ให้ผู้เรียนทบทวน และสำรวจตนเองว่า ถ้าจะใช้สัญลักษณ์ หรือภาพแทนตนเอง ผู้เรียนคิดว่าจะเป็นอะไร

3. ผู้เรียนวาดภาพสัญลักษณ์ของตนเองลงในใบงาน ตกแต่งภาพให้สวยงามใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที พร้อมอธิบายความหมายและรายละเอียดของภาพสัญลักษณ์ นั้น
4. ผู้เรียนจับคู่ พูดคุยถึงภาพและความหมายของสัญลักษณ์ของตนเอง โดยผู้ฟังกล่าวคำชื่นชมผู้พูดในทางบวกซึ่งกันและกัน
5. สุ่มผู้เรียน 4-5 คู่ แสดงความรู้สึกที่ได้รับจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ผู้เรียนและครูช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนให้

นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตจากการบอกสัญลักษณ์ที่สัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียน
2. สังเกตจากการกล่าวคำชื่นชมกันและกันของผู้เรียน
3. สังเกตจากการวาดภาพสัญลักษณ์ของผู้เรียน
4. สังเกตจากการแสดงความรู้สึกและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เรียน
5. สังเกตจากการสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมของผู้เรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
- 7.2 ใบงานประกอบกิจกรรม "ฉันมีคุณค่า"
- 7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ฉันมีคุณค่า"
- 7.4 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
2. ให้นักเรียนวาดภาพสัญลักษณ์ของตนเอง พร้อมทั้งอธิบายความหมายของภาพจากใบงาน
3. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันมีคุณค่า” ที่ครูแจกให้
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
6. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน “ฉันมีคุณค่า”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพสัญลักษณ์ของตนเอง ตกแต่งให้สวยงาม แล้วอธิบายความหมาย
ภาพที่วาด

สัญลักษณ์ของข้าพเจ้า

อธิบายความหมาย

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันมีคุณค่า”

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินตนเองตามความรู้สึกของตนว่าตนเองเป็นคนที่มีคุณค่า มีความสามารถ มีความสำคัญ ประสบผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งการยอมรับ การเห็นคุณค่าในตนเอง มองตนเองในแง่ดี ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกกับบุคคลอื่นในแง่ดีด้วย

ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์ สังคม บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ สามารถยอมรับเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความหวังและมีความกล้าหาญ จะทำให้เป็นคนที่ประสบผลสำเร็จ มีความสุข สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่ตนปรารถนา

บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง รู้ว่าตนเองมีคุณค่า มักจะมีการประเมินตนเองในด้านดี แต่ถ้าบุคคลใดที่มีความรู้สึกที่ไม่มีใครสนใจ ไม่ได้รับการยอมรับหรือทำอะไรแล้วไม่ประสบความสำเร็จ จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนี้ขึ้นก็จะทำให้บุคคลนั้นขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตนเอง ทำให้คนเรามีความเป็นตัวของตัวเองสูง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น มีความมานะพยายามในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำให้เป็นคนที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นในด้านดี ไม่เหยียบย่ำความรู้สึกของผู้อื่นให้ตกต่ำลง เป็นคนที่มีบุคลิกลักษณะดี มีสุขภาพจิตดี เป็นคนที่มีเพื่อนมาก

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชร. (2543). อยู่อย่างสง่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

แบบฝึกหัด เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คนที่มองเห็นตนเองว่ามีคุณค่าจะมีลักษณะเป็นอย่างไร ก. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ข. ยอมรับลักษณะของตนเอง ค. ยอมรับคนอื่น ง. ถูกทุกข้อ	4. นักเรียนอยากเรียนทำอาหารแต่คุณพ่อคุณแม่อยากให้นักเรียนเรียนดนตรีไทย นักเรียนไม่เห็นด้วยกับคุณพ่อคุณแม่ นักเรียนจะอย่างไรจึงจะรู้สึกภูมิใจในตนเอง ก. ชี้แจงให้คุณพ่อคุณแม่ทราบ ข. ไม่กล้าพูดกลัวโกรธ ค. ไม่แน่ใจว่าท่านเชื่อ ง. น้อยใจที่คุณพ่อคุณแม่ไม่ให้เรียน
2. การที่เรามีความรู้สึกที่ดีต่อกันย่อมก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง ก. ทำงานร่วมกันบรรลุผลสำเร็จ ข. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค. ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ง. ถูกทุกข้อ	5. สิ่งที่นักเรียนรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าคือข้อใด ก. มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ข. พอใจที่เพื่อน ๆ ไว้วางใจในความสามารถ ค. ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน ง. ผิดหวังเกี่ยวกับเรื่องเรียนตลอด
3. นักเรียนปฏิบัติอย่างไรจึงเรียกว่ามีคุณค่าในตนเอง ก. ฉันมีอารมณ์เสียง่ายเมื่ออยู่บ้านถ้าถูกพี่สาวดูว่า ข. ครูไม่ค่อยไว้วางใจที่จะให้ทำสิ่งต่าง ๆ ค. เพื่อน ๆ ไว้วางใจในความสามารถ ง. ฉันขยันเรียนมากขึ้นแต่ผลการเรียนก็ไม่ดีไปกว่าเดิม	6. ในกิจกรรมโฮมรูมในตอนเช้าครูที่ปรึกษาเข้ามาพูดคุยและสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทำบุญตักบาตรของโรงเรียน ครูให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นว่า น่าจะนำอะไรมาใส่บาตร นักเรียนเสนอว่าจะนำของแห้งมานักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการแสดงความคิดเห็น ก. กลัวเพื่อน ๆ ไม่เห็นด้วย ข. ไม่มั่นใจว่าจะถูกคัดค้านหรือไม่ ค. ภูมิใจที่เสนอความคิดเห็นของตนเองให้ครูทราบ ง. ถูกทุกข้อ

7. ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระหว่างที่ครูอธิบายนักเรียนสงสัยจึงซักถามครูจึงอธิบายให้ฟังใหม่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. เกรงใจเพื่อนที่ทำให้ครูต้องหยุดอธิบายซ้ำอีกครั้ง ข. ภูมิใจที่กล้าถามครู ค. รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ง. กลัวครูไม่พอใจ	9. เวลาที่เพื่อน ๆ บอกว่านักเรียนแต่งตัวเขยมาก นักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. ไม่พอใจแต่เก็บไว้ไม่แสดงออก ข. ดีใจที่มีเครื่องแต่งกาย ค. ทำร้ายเพื่อนทันที ง. ไม่กล้าสบตาเพื่อน
8. นักเรียนได้ส่งกลอนวันแม่เข้าประกวดโดยนักเรียนตั้งใจอย่างเต็มที่ผลปรากฏว่านักเรียนได้แค่ รางวัลชมเชยนักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. หมดกำลังใจ ข. พยายามฝึกฝนใหม่ ค. เสียใจมาก ง. ต่อว่ากรรมการ	10. ครูมักจะเลือกเพื่อนคนอื่น ๆ ให้ไปสอบแข่งขันต่าง ๆ มากกว่านักเรียนทั้งที่มีความสามารถเท่า ๆ กัน นักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. พพอใจในความสามารถของตนเอง ข. รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ค. อยากเป็นคนเก่งเหมือนกับเพื่อน ง. คิดว่าครูคงไม่ชอบตนเอง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันมีคุณค่า)

1. ง	6. ค
2. ง	7. ข
3. ค	8. ข
4. ก	9. ข
5. ข	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เห็นคุณค่าในตนเอง					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้คิดว่าตนเองมีความสามารถ และมีคุณค่า					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม "ฉันมีคุณค่า" มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 2
เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน**

ชื่อเรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อกิจกรรม ฉันและเธอมีคุณค่า

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนจะได้พัฒนาความดีและความเก่งของตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ฉันและเขามีคุณค่า” และให้นักเรียนได้มองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

2.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แต่ละคนผลัดกันพูดถึงความดีของเพื่อนใช้เวลาประมาณ 2 นาที และความดีงามที่ตนเองมองเห็นในตนเองใช้เวลาประมาณ 2 นาที ให้แต่ละคู่อภิปรายถึงความรู้สึก และประสบการณ์ในฐานะผู้พูดและผู้ฟัง ร่วมกันสรุปการพูดถึงสิ่งดีงามของคนอื่น และของตนเอง

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ฉันและเขามีคุณค่า” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรมชื่อ ฉันและเขามีคุณค่า โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันและเขามีคุณค่า”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันและเธอมีคุณค่า”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

การที่บุคคลมองตนเองและผู้อื่นมีคุณค่า ทำให้พัฒนาไปถึงการมองโลกที่ดี ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ต่อไป

2. จุดประสงค์

1. เพื่อนักเรียนจะได้พัฒนาความดีและความเก่งของตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

ผู้ที่มีภาพลักษณ์ที่ดีที่น่าภูมิใจ และเป็นที่ชื่นชมยินดีสำหรับผู้อื่น ผู้ใดกระทำการสิ่งที่ดีงามในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย ย่อมนำความสุข ความภาคภูมิใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้ชีวิตมีความมั่นคง สงบสุขและประสบความสำเร็จ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 สนทนากับนักเรียนถึงความดีของบุคคลต่าง ๆ ด้วยการยกตัวอย่าง

4.2.2 มีกิจกรรมอะไรบ้างที่นักเรียนปฏิบัติแล้วรู้สึกภาคภูมิใจ ปลอบปล้ำใจอยากจะเล่า

ให้เพื่อน ๆ ฟัง เลือกนักเรียนให้ออกมาเล่า 5 คน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน

4.3.2 ให้นักเรียนเลือกจับคู่กับเพื่อน แต่ละคนผลัดกันพูดถึงความดีของเพื่อน 2 นาที และความดีงามที่ตนเองมองเห็นในตนเอง 2 นาที ให้คนที่อยู่ในกลุ่มนั่งฟังผลัดกันพูดจนจบครบทุกคู่

4.3.3 ให้แต่ละคู่อภิปรายถึงความรู้สึกและประสบการณ์ในฐานะผู้พูดและผู้ฟัง แล้วร่วมกันเขียนบันทึกไว้

4.3.4 ประชุมร่วมกันให้แต่ละคู่นำเสนอข้อสรุปที่ได้บันทึกไว้

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุป การพูดถึงสิ่งดีงามของคนอื่นและของตนเองว่าจะมีผลอย่างไรบ้าง มีข้อดีอย่างไร และนักเรียนมีความรู้สึกละเอียดอย่างไรที่ได้พูดถึงความดีงามของเพื่อน

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

5. การวัดและการประเมินผล

สังเกตการให้เหตุผลในการพูด และการเข้าร่วมอภิปราย

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันและเธอมีคุณค่า”

7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันและเธอมีคุณค่า”
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง “ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน”
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ฉันและเธอมีคุณค่า”

ความตั้งใจที่จะมีชีวิตอยู่เช่นนี้มีความสำคัญมาก
 ทำให้ชีวิตมีจุดหมาย และอยู่อย่างคนกระตือรือร้น มีชีวิตชีวา
 เหมือนนั่งเครื่องบินแล้วรู้ว่าจะไปลงที่จุดหมายปลายทางที่ใด
 ถ้าขาดความตั้งใจที่จะอยู่อย่างคนมีค่า ชีวิตจะมีแต่การเล่นสนุกไปวัน ๆ
 มีทั้งกินเล่น นอนเล่น เดินเล่น ทำงานเล่น ๆ เรียนเล่น ๆ
 และมักจะปล่อยชีวิตไปตามยถากรรม ทำให้ไม่น่ารัก ขาดสมดุล และไม่สร้างสรรค์
 ถ้าตั้งใจจะมีชีวิตอยู่อย่างคนมีค่าแล้ว เราจะเลือกและจัดสรรเฉพาะสิ่งที่ดี ๆ มีคุณค่า
 ให้กับชีวิตตนเอง ทั้งการกิน การนอน การออกกำลังกาย การคบเพื่อน การทำงาน การเลือกคู่ครอง
 การอบรมบุตรหลาน

จะรู้จักการเลือกกินอาหารที่พอดี นอนหลับให้เพียงพอ ดื่มน้ำให้มากพอ
 มีอารมณ์ขัน มีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ มองไกล ใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย รู้จักทำตัวให้คนรัก
 รู้จักทำงานเพื่อให้ตนเองมีค่า มีศาสนาไว้อึดเหนี่ยวโดยเฉพาะในยามตกอับ
 ชีวิตก็จะเหมือนเครื่องบินที่บินขึ้นไปแล้ว และรู้ว่ามีสนามบินเตรียมพร้อมให้ลงได้อย่าง
 ปลอดภัย

การทำตัวให้มีชีวิตชีวา กระชุ่มกระชวยอยู่เสมอ จะทำให้ต่อสู้กับความชราได้ดีมาก
 ถ้าขาดความตั้งใจจะมีชีวิตอยู่แล้ว มักจะปล่อยปะละตัวเอง ไม่ดูแลตัวเอง ทอดทิ้งตัวเอง
 จิตใจก็ไม่ดี เหนื่อยหน่าย เศษ ท้อใจ เสมอ

และมักจะไม่ชอบตัวเองด้วย

แล้วใครจะชอบบุคคลที่ทอดทิ้งตัวเองเล่า ?

มาตั้งใจที่จะมีชีวิตอยู่อย่างคนมีค่าและมีชีวิตชีวาดีกว่า แค่นี้ก็สนุกแล้วชีวิตนี้

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชร. (2543). *อยู่อย่างสง่า*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์

พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หน้า 25 – 26

แบบฝึกหัด เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. บุคคลใดที่มองเห็นคุณค่าในตนเอง ก. สุมลรัตน์มีชีวิตรื่นเริงสนุกสนานไปวัน ๆ ข. คีตกฤษีดำเนินชีวิตอย่างมีจุดหมาย ค. อนันต์ทำงานเล่น ๆ เรียนเล่น ๆ ง. สายันต์ดำเนินชีวิตปล่อยตามยถากรรม	5. การรู้จักตนเองข้อใดสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ก. ด้านร่างกาย ข. ด้านอารมณ์ สังคม ค. ด้านสติปัญญา ง. ถูกทุกข้อ
2. การที่นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองตรงตามความเป็นจริงผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้บุคคลได้พัฒนาลักษณะนิสัยที่ดี ข. ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี ค. สามารถเลือกแนวทางต่าง ๆ ในชีวิตได้ถูกต้อง ง. ถูกทุกข้อ	6. การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่ามีลักษณะอย่างไร ก. มีความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต ข. มีอาการเหนื่อยหน่าย เศษ ท้อใจ ค. ปล่อยชีวิตไปตามยถากรรม ง. ไม่ดูแลตัวเอง ทอดทิ้งตัวเอง จิตใจไม่ดี
3. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการสำรวจตนเองของนักเรียน ก. ความรัก ข. ความลำเอียงเข้าข้างตนเอง ค. ความอิจฉาริษยา ง. ความโกรธ	7. เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนเป็นคนมีความสามารถ ก. มีความตั้งใจแน่วแน่ในบางโอกาส ข. พยายามฝึกตนเองให้มีความตั้งใจ ค. โกรธเพื่อน ง. ปล่อยเลยตามเลย
4. ข้อใดที่แสดงว่านักเรียนรู้จักตนเอง ก. การดำเนินการชมตนเอง ข. รู้ว่าตนเองเก่งคนเดียว ค. เห็นข้อผิดพลาดของผู้อื่น ง. ไม่เห็นข้อบกพร่องของตนเอง	8. การรู้จักตนเองมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร ก. ชอบเข้าสังคมเอาใจใส่ผู้อื่น ข. มองโลกในแง่ดีสุขใจกับคนรอบข้าง ค. ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ ง. ถูกทุกข้อ

9. ข้อใดเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเองที่ดี ก. ความสามารถของตนเอง ข. ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง ค. สภาพแวดล้อม ง. ความเชื่อมั่นในตนเองสูง	10. การที่นักเรียนรู้จักตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองจะช่วยให้การวางแผนชีวิตได้อย่างไร ก. รู้ว่าตนเองจะเรียนอะไร ข. รู้ว่าจะวางจุดมุ่งหมายไปทางไหน ค. รู้ว่าจะประกอบอาชีพอะไร ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (ฉันและเธอมีคุณค่า)

1. ข	6. ก
2. ง	7. ข
3. ข	8. ง
4. ก	9. ข
5. ง	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถพัฒนาความดีและความเก่งของตนเองและผู้อื่น					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม “ฉันและเธอมีคุณค่า” มุ่งปลูก ฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ ที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 3
เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน**

ชื่อเรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

ชื่อกิจกรรม กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันกับเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน โดยใช้กิจกรรม “กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา” และให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันคิดสร้างแผนที่ความคิดเรื่องกฎและกติกาในห้องเรียนให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ นำแผนที่ความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้างมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแผนที่ความคิดในภาพรวมเรื่องกฎและกติกาในห้องเรียน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน โดยใช้กิจกรรม “กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน โดยใช้กิจกรรม กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องความจำเป็นในการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
- 4.2 ฉลากคำชื่อดอกไม้ 5 ชนิด
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา”
- 4.4 กระดาษ A4 จำนวน 10 แผ่น และสีแท่ง จำนวน 10 กล่อง

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียม การสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่ช่วยเสริมสร้างสมาชิกที่ดีของสังคม ให้ออกมาสู่สังคมใน ลักษณะที่เป็นพลเมืองดีของชาติ โรงเรียนได้กำหนดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ไว้ เพื่อจะเป็นการฝึกฝน ให้นักเรียนประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการสร้างนักเรียนให้มีวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีวินัยในตนเอง

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันกับเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3. สารการเรียนรู้

นักเรียนแต่ละคนมีความคิด ความต้องการที่แตกต่างกัน การจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จำเป็นจะต้องมีกฎหรือข้อปฏิบัติที่ทุกคนได้มีส่วนร่วมกันสร้างขึ้น เพราะจะทำให้ทุกคนยอมรับ และ ปฏิบัติตาม

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญในการเคารพกฎและกติกาสังคมที่เรา อาศัยอยู่

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน

4.3.2 ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันคิดสร้างแผนที่ความคิดเรื่องกฎและกติกาในห้องเรียน ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ

4.3.3 ให้นำแผนที่ความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้างมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแผนที่ความคิดในภาพรวมเรื่องกฎและกติกาในห้องเรียน

4.3.4 ให้ระบายสีตกแต่งให้สวยงามติดไว้หน้าห้องเรียน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของกฎของห้องเรียน

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 จากการตอบคำถาม

5.2 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.3 ตรวจผลงานจากแผนที่ความคิด การร่วมกันคิด

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

7.2 ฉลากชื่อยอดไม้ 5 ชนิด

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา”

7.4 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
2. ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อดอกไม้ชนิดเดียวกัน
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดสร้างแผนที่ความคิด เรื่อง กฎและกติกในห้องเรียน
4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
5. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กฎและกติกในห้องเรียนของเรา” ที่ครูแจกให้
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง “การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน”
8. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง “การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน”

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “กฎและกติกในห้องเรียนของเรา”

ในระหว่างที่นักเรียนกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียน ก็ถือว่าเป็นสมาชิกของสังคมในโรงเรียนนั้น โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่จะช่วยเสริมสร้างสมาชิกที่ดีของสังคมให้ออกมาสู่สังคมในลักษณะที่เป็นพลเมืองดีของชาติ โรงเรียนได้กำหนดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ไว้ เพื่อจะเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนอันจะเป็นการสร้างนักเรียนให้มีวินัย “โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีวินัยในตนเอง” ฉะนั้น นักเรียนจะฝึกการเคารพกฎข้อบังคับของโรงเรียนด้วยการปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของโรงเรียน เมื่อสำเร็จจากโรงเรียนแล้วก็จะพลเมืองที่ดีรู้จักเคารพกฎหมาย มีวินัยในตนเอง ลักษณะการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีย่อมมีวัฒนธรรมในการจัดลำดับที่ของการดำเนินการในชีวิตประจำวัน และรักษาไว้ซึ่งแบบอย่างของวัฒนธรรมที่ดีจะไม่พยายามใช้อิทธิพลในการกระทำทั้งปวง เพื่อมิให้เกิดภาวะ “สังคมพิกการ” ซึ่งไม่เป็นที่พึงปรารถนาสำหรับสังคมส่วนรวมถ้านักเรียนไม่ศรัทธา และไม่ยินดีกับภาวะการเกิดสังคมพิกการ นักเรียนจะฝึกตนเองให้เป็นนักเรียนที่มีวินัยเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนดไว้ ถึงแม้ว่าในบางสิ่งบางอย่างโรงเรียนมิได้กำหนดข้อห้ามไว้ แต่นักเรียนก็ควรจะต้องรู้จักใช้สามัญสำนึกว่าสิ่งใดควรปฏิบัติสิ่งใดควรละเว้น

บรรณานุกรม

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคนอื่น ๆ. (2522). จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ชัยศิริการพิมพ์.

บัตรจับฉลากชื่อดอกไม้
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)

กุหลาบ

บานชื่น

ดาวเรือง

จามจุรี

กล้วยไม้

แบบฝึกหัด เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนมีลักษณะอย่างไร ก. ห้องทั้งขยะลงถึงขยะที่สมาชิกในห้องจัดไว้ ข. หนอยทั้งลงพื้นห้อง ค. ดาวทะเลาะกับเพื่อนในห้อง ง. ตั้งชวนเพื่อนคุยในขณะที่ครูสอน	4. ถ้าห้องเรียนมีเวรทำความสะอาดห้องนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. ทำความสะอาดห้อง ในวันที่เป็นเวรของตัวเอง ข. ไม่สนใจ และไม่ทำความสะอาดห้อง ค. แกล้งเพื่อน โดยการทิ้งขยะลงพื้นห้อง ง. ถูกทุกข้อ
2. การที่นักเรียนตั้งกฎและกติกาในห้องเรียนผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้สมาชิกในห้องอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ข. ทุกคนเคารพกฎที่ตั้งไว้ ค. ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี ง. ถูกทุกข้อ	5. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในการเป็นสมาชิกของห้องเรียน ก. เคารพกฎและกติกาที่สมาชิกในห้องร่วมกันตั้งขึ้น ข. ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนอย่างเคร่งครัด ค. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับสมาชิกในห้องเรียน ง. ถูกทุกข้อ
3. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการเคารพกฎของห้อง ก. การอยู่ร่วมกัน ข. มาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน ค. ต้องการความมีระเบียบ ง. ถูกทุกข้อ	6. เมื่อครูต้องการความช่วยเหลือในการทำมาความสะอาดห้อง นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. ยินดีให้ความช่วยเหลือ ข. ไม่สนใจในสิ่งที่ครูบอก ค. คุยกับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ในขณะที่ครูพูด ง. ข้อ ค ถูกต้อง

7. นักเรียนควรจะปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อหัวหน้าห้องต้องการความช่วยเหลือ ก. ทำตัวเฉย ๆ ไม่รับฟัง ข. คอยกับเพื่อนไม่ตั้งใจฟังในขณะที่หัวหน้าสั่งงาน ค. รับฟังและให้ความช่วยเหลือ ง. ข้อ ก และ ข ถูกต้อง	9. ในการเลือกหัวหน้าห้อง เมื่อเพื่อนได้รับการเลือก แต่นักเรียนไม่ได้รับการเลือกจากเพื่อนในห้อง นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร ก. รู้สึกโกรธเพื่อนในห้องที่ไม่เลือกตนเป็นหัวหน้า ข. อิจฉาเพื่อนที่ได้เป็นหัวหน้าห้อง ค. ยินดีกับเพื่อนที่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง และยอมรับในการพ่ายแพ้ในครั้งนี้ ง. พุดจาเยาะเย้ยเพื่อนที่ได้เป็นหัวหน้าห้อง
8. เมื่อมีงานกลุ่ม นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ช่วยเหลือกลุ่มในการทำงาน ข. ปรึกษาปัญหาร่วมกันกับสมาชิกกลุ่ม ค. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ง. ถูกทุกข้อ	10. การที่นักเรียนเคารพกฎและกติกาในห้องเรียนผลตามมาจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้ทุกคนที่อยู่ในห้องดำรงชีวิตด้วยความสุข ข. พัฒนาการอยู่ร่วมกัน ค. ฝึกการเคารพกฎและกติกาดังแต่เด็ก ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (กฎและกติกาในห้องเรียนของเรา)

1. ก	6. ก
2. ง	7. ค
3. ค	8. ง
4. ก	9. ค
5. ง	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถฝึกปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม “กฎและกติกาในห้องเรียน ของเรา” มุ่งปลูกฝังให้นักเรียน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่เคารพกฎ และกติกาและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 4
เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม**

ชื่อเรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

ชื่อกิจกรรม การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม

เทคนิค การทำงานกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
2. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม” เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2 สำรวจความต้องการของนักเรียนถึงรูปแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สนใจ เช่น การเข้าค่ายพัฒนาโรงเรียนในชนบท การบริจาคสิ่งของที่เหลือใช้ เป็นต้น ให้คิดกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของสมาชิก สรุปและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรมชื่อ การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการปฏิบัติตนต่อสังคม

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

เป็นการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรักเพื่อนมนุษย์มากขึ้น มีความจริงใจต่อกัน

2. จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
2. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม

3. สาระการเรียนรู้

การที่บุคคลได้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมจะทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง รู้สึกรักเพื่อนมนุษย์ที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน

4. กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนาความจำเป็นในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. สำรวจความต้องการของนักเรียนในห้องถึงรูปแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่นักเรียนสนใจ เช่น

- 1.1 การเข้าค่ายพัฒนาโรงเรียนในชนบท
- 1.2 การบริจาคสิ่งของที่เหลือใช้ เช่น เสื้อผ้า หนังสือที่เรียนแล้ว เป็นต้น
- 1.3 การไปจัดกิจกรรมที่สถานสงเคราะห์ เช่น บ้านคนชรา และสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน เป็นต้น

2. ครูจัดกลุ่มนักเรียน ที่มีความสนใจในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่คล้ายกัน
3. ครูให้นักเรียนคิดกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

- 4.4.1 ครูและนักเรียนสรุปพร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินกิจกรรม
- 4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. สังเกตดูความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
2. สังเกตการเข้าร่วมกลุ่มในการแบ่งบทบาทหน้าที่ การทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1 ห้องแนะแนว
- 6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม
- 7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม”
- 7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม"
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง "หลักการปฏิบัติตนในสังคม"
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง "หลักการปฏิบัติตนในสังคม"

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงานประกอบกิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม”

คำชี้แจง ให้นักเรียนคิดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม เรื่อง

2. มีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไรบ้าง

1.

2.

3.

3. กำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม”

เป็นการเปิดใจให้กว้าง คนส่วนใหญ่มักจะทำความดีกับคนที่รู้จักอยู่แล้ว ก็จงทำต่อไป
เกิด

แต่อยากแนะนำให้ลอง ๆ ทำความดีกับคนที่ไม่รู้จักและไม่คาดหวังสิ่งตอบแทนเลย
ดูบ้าง เช่น ช่วยจ่ายค่าทางด่วนให้รถคันหลัง หรือให้เงินเด็กขายพวงมาลัยโดยไม่รับพวงมาลัย
จงตั้งใจทำความดีอย่างนี้โดยมีจิตใจที่บริสุทธิ์ ไม่คาดหวังว่าเขาจะต้องมาขอบเรา หรือ
มาติดใจเรา จะรู้สึกโล่ง ตัวเบา อิสระ และเป็นสุข

เพราะเป็นการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น โดยไม่ยึดติดกับแนวคิดเก่าที่มักจะทำความดี
เพื่อช่วยเหลือคนที่รู้จักเท่านั้น หรือทำดีเพื่อให้เขามาขอบเรามาภักดีต่อเรา

เมื่อทำได้อย่างนี้จะทำให้รักมนุษยได้กว้างขวางขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด
และแน่นอน คุณจะถูกรักโดยเพื่อนมนุษย์มากขึ้นอีกแน่ ๆ และเท่ากับเป็นการเปิดกว้าง
จิตใจของคุณ ให้รับและรักเพื่อนมนุษย์ให้มากขึ้น โลกนี้จะน่าอยู่มากขึ้นจริง ๆ

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชร. (2543). อยู่อย่างสง่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หน้า 65

แบบฝึกหัด เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ถ้านักเรียนพบคนแก่ขึ้นรถเมล์ นักเรียนควรทำอย่างไร ก. มองดูเฉย ๆ ข. แกล้งหลับ ค. ลุกให้นั่ง ง. บอกให้เพื่อนสละที่นั่ง	4. ในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ก. คอยสอดส่องดูแลความปลอดภัย ข. ช่วยตำรวจจับผู้ค้ายาบ้า ค. ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ทำได้ ง. ไม่สนใจว่าชุมชนจะเป็นอย่างไร
2. ถ้าในชุมชนของนักเรียนมีการทำความสะอาดชุมชน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ข. ทำเป็นไม่รู้ ค. แกล้งเข้าไปถามว่ากำลังทำอะไร ง. เดินหนี ไม่สนใจ	5. นักเรียนสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างไร ก. บริจาคหนังสือที่เรียนแล้วให้กับรุ่นน้อง ข. บริจาคเสื้อผ้าที่ใส่ไม่ได้ ซึ่งมีสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้แล้ว ค. บริจาคเงินจำนวนมาก ง. ผิดทุกข้อ
3. การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ข้อใดถูกต้อง ก. มีนาช่วยเหลือเพื่อนเพราะเป็นญาติ ข. กุหลาบช่วยเหลือเพื่อนด้วยความจริงใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ค. วิชัยช่วยเหลือเพื่อนเพราะมีข้อแลกเปลี่ยน ง. วินัยช่วยเหลือเพื่อนเพราะต้องการลอกการบ้านเพื่อน	6. ข้อใดเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ที่นักเรียนสามารถทำได้ ก. เก็บขยะบริเวณโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง ข. บริจาคเงินที่เยอะมาก ๆ ค. บริจาคสิ่งของที่มีราคาแพงมาก ๆ ง. เลี้ยงข้าวเด็กยากจนที่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า

7. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ก. ธีระจ่ายค่าทางด่วนให้รถคันหลัง ข. วิชาให้เงินเด็กขายพวงมาลัยโดยไม่รับพวงมาลัย ค. กาญจนนาซื้อขนมให้กับเด็กขอทาน ง. ถูกทุกข้อ	9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. ฉันชอบพูดโอ้อวดว่าได้บริจาคสิ่งของให้กับเด็กยากจน ข. ฉันจะเลือกบุคคลในการบริจาค ค. ฉันจะให้ความช่วยเหลือกับทุกคนที่เดือดร้อน ง. ฉันจะบริจาคกับคนที่ฉันรู้จักเท่านั้น
8. ข้อใดเป็นข้อดีของการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่หวังผลตอบแทน ก. ทำให้รักเพื่อนมนุษย์มากขึ้น ข. รู้สึกโล่ง ใจเบา ค. ทำให้จิตใจเป็นสุข มีอิสระ ง. ถูกทุกข้อ	10. ข้อใดกล่าวถูกต้องในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ก. ให้ความช่วยเหลือเท่ากับกำลังที่เรามี ข. ถ้าไม่มีก็ไปหามาจนได้ ซึ่งทำให้ตนเองเดือดร้อน ค. บริจาคเงินที่เยอะมาก ๆ ทำให้ตนเองเดือนร้อน ง. ผิดทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม)

1. ค	6. ก
2. ก	7. ง
3. ข	8. ง
4. ค	9. ค
5. ก	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่นและเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มี คุณลักษณะในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการ พัฒนานักเรียนให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในการแสดงออก และกล้าแสดง ความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม “การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม” มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 5
เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

ชื่อเรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

ชื่อกิจกรรม แต่งกายงาม

เทคนิค การทำงานกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม “แต่งกายงาม” เพื่อให้นักเรียนแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

2.2 แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 – 6 คน ระดมสมองเพื่อสร้างความคิด เรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ นำความคิดที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปเป็นความคิดในภาพรวม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม “แต่งกายงาม” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม “แต่งกายงาม” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการแต่งกายที่เหมาะสม

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “แต่งกายงาม”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “แต่งกายงาม”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

การแต่งกายที่เหมาะสม ถูกกาลเทศะ จะทำให้เกิดความมั่นใจ เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี สร้างเสน่ห์ให้กับตนเอง

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

3. สารการเรียนรู้

การที่ผู้เรียนแต่งกายเหมาะสม ถูกกาลเทศะ จะทำให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี สร้างเสน่ห์ให้กับตนเอง เป็นที่ชื่นชมแก่ผู้ที่พบเห็น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนา เรื่อง ความสำคัญในการแต่งกายที่เหมาะสม

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 – 6 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเพื่อสร้างความคิด เรื่อง การแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ
3. ให้นำความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้าง มาวิเคราะห์และสรุปเป็นความคิดในภาพรวม เรื่อง การแต่งกายให้เหมาะสม
4. นำความคิดที่ได้มาติดไว้หน้าห้องเรียน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการแต่งกายที่เหมาะสม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ให้
นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

5. การวัดและการประเมินผล

ตรวจผลงานจากความคิด การคิดร่วมกัน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “แต่งกายงาม”

7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "แต่งกายงาม"
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “แต่งกายงาม”

การเลือกแต่งกายมีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ

1. ต้องการเป็นโอกาสพิเศษ การเลือกแต่งกายซึ่งต้องเหมาะสมกับงานพิเศษนั้น ๆ ด้วย เช่น งานแฟนซี งานรำละคร

2. เป็นการเลือกเพื่อความเหมาะสมเฉพาะบุคคล คือ ต้องคำนึงถึงลักษณะโครงสร้างของตัวเองเป็นหลัก จึงต้องมีการตัดเสื้อผ้าเพื่อสวมใส่เฉพาะตนเอง

3. เป็นแฟชั่น เป็นการแต่งกายที่เป็น Trend ปัจจุบันเป็นการแต่งกายต้องการมุมมองที่เป็นพิเศษ (Vision) และเป็นมุมมองในการเลือกแต่งกายให้เหมาะสมกับลักษณะของบุคคลนั้น ๆ มีอยู่ 4 มุมมองด้วยกัน คือ

1. มุมมองที่ต้องการความเนียบ ความเป็นทางการ มีระเบียบแบบแผน การแต่งกายต้องมีความพิถีพิถันต้องมีความเนียบตั้งแต่ศีรษะถึงเท้า เช่น แต่งสุท ต้องผูกเนคไท รองเท้าต้องเข้ากันหมด ฉะนั้นเวลาเดินหรือทำกิจกรรม จึงต้องมีท่วงท่า ระมัดระวัง ระวังมากขึ้น

2. มุมมองที่ทะมัดทะแมง จะไม่เป็นทางการ การแต่งกายจะเป็นพวก Sport Wear เช่น รองเท้าส้นเตี้ยลง เสื้อผ้าสีอ่อนลง กางเกงอาจจะหลวม ๆ สบาย ๆ มากขึ้น

3. มุมมองที่เป็นกันเอง เป็นแขนลำลอง สบาย ๆ เสื้อผ้าที่ Soft สบาย ๆ ไม่รัดกุม

4. มุมมองที่เป็นที่ Mix เป็นการแต่งกายที่มีมุมมองผสมกัน เช่น มุมมองที่ต้องการความเนียบ ผสมมุมมองที่ลำลอง หรือมุมมองที่ต้องการความเนียบ ผสมกับมุมมองที่ทะมัดทะแมง ผสมกับมุมมองลำลองก็ได้

ตัวแปรที่กำหนดลักษณะบุคลิกภาพ และการเลือกการแต่งกาย จัดออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ชอบเนียบ ๆ สงบ ทำตัวกลมกลืน พูดน้อย แต่เวลาพูดเจ็บมาก พูดน้อยจนคนนึกว่าเจ้าเล่ห์ เวลาบริโภคอะไรจะเรียบ ๆ ง่าย ๆ รับประทานง่ายเดี๋ยวจะไม่ปรุง จะรับประทานตามที่ร่างกายต้องการ อยู่บ้านก็สบาย ๆ สีจะชอบโทนมืด เป็นสีกลมกลืน Mono tone หรือสีเอกรงค์

กลุ่มที่ 2 เป็นชนรชนนัรรัก ถ้าเป็นวัยรุ่นมองดูไร้ไ้ไ้ยงสา ถ้าเป็นผู้นั้ญจะดูสดัชนั้ มีชีวิตชีวา จะเลือกสีหรือจัดบ้านต้องมีชนรชนนั้เข้ามาเกี่ยวข้ง พุดจาไฟเราะดูเป็นชนรชนนั้ โดยมากมักจะทำชอบ แต่กายสี Earth tone เป็นสีอ่อน เช่น สีไ้ไ้ไม้อ่อน สีฝ้าจะชอบพริ้ว ๆ

กลุ่มที่ 3 คนกลุ่มนี้มักชอบอะไรแปลก ๆ พุดจาชัดเจน เวลาไปงานจะชอบไปตอนแขก เยอะ ๆ เวลากลับต้องให้คนรู้ การแต่งกายมักชอบสีสด ๆ

บรรณานุกรม

ชาคริต โรจนารุจิ. (2538, มกราคม – เมษายน). “การแต่งกายที่เหมาะสม”, วารสารคหเศรษฐศาสตร์
แห่งประเทศไทย. 38 (1) : 36 - 39

แบบฝึกหัด เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งกายงาม)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การแต่งกายไปงานเลี้ยงสังสรรค์ นักเรียนควรแต่งกายอย่างไรจึงจะเหมาะสม ก. แต่งกายตามสบายเหมือนอยู่ที่บ้าน ข. แต่งกายสุภาพ สีสันสดใส ค. แต่งกายด้วยชุดดำ ง. แต่งกายด้วยเสื้อแขนสั้นและกางเกงขาสั้น	5. นักเรียนคิดว่าเมื่อทุกคนแต่งกายถูกกาลเทศะผลจะเป็นอย่างไร ก. เกิดความสวยงาม ข. ถูกต้องตามจารีตประเพณี ค. ทำให้ไม่ต้องใส่ชุดที่มีราคาแพง ง. ไม่จำเป็นต้องตัดชุดใหม่
2. เมื่อไปงานศพ นักเรียนควรแต่งกายอย่างไรจึงจะเหมาะสม ก. กางเกงขาสั้นเสื้อขาว – ดำ ข. วินัยแต่งกายด้วยชุดสีสดใส ค. วิชัยแต่งกายตามสบาย ชุดไม่สุภาพ ง. สุชาติแต่งกายด้วยชุดสีแดง	6. นักเรียนคิดว่าการแต่งกายที่เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุดคือข้อใด ก. แต่งกายด้วยชุดนักเรียนมาโรงเรียน ข. แต่งกายด้วยชุดลำลองมาโรงเรียน ค. แต่งกายด้วยชุดนอนมาโรงเรียน ง. แต่งกายด้วยชุดราตรีมาโรงเรียน
3. นักเรียนคิดว่าผู้ที่แต่งกายสุภาพ มีลักษณะอย่างไร ก. เสื้อผ้าที่สวมใส่สะอาดเรียบร้อย ข. เสื้อผ้ามีราคาแพง ค. แต่งกายถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ ง. แต่งกายด้วยเสื้อผาราคาถูก	7. ถ้านักเรียนไปเที่ยวทะเลควรแต่งกายอย่างไรเหมาะสมที่สุด ก. แต่งกายให้มิดชิดรัดกุม ข. แต่งกายตามสบาย ไม่ยึดในระเบียบ ค. แต่งกายให้ดูดีที่สุด เหมือนอยู่ในห้องประชุม ง. แต่งกายเหมือนไปทำงาน
4. ในการแต่งกาย นักเรียนมีจุดประสงค์อย่างไร ก. แต่งกายตามโอกาสพิเศษต่าง ๆ ข. แต่งกายตามแฟชั่น ค. เลือกแต่งกายเพื่อความเหมาะสมให้เหมาะสมกับตนเอง ง. ถูกทุกข้อ	8. เมื่อนักเรียนอยู่ในวัยทำงานควรแต่งกายอย่างไร ก. แต่งกายตามสบายไม่ยึดในระเบียบขององค์กร ข. แต่งกายด้วยเสื้อผาราคาแพง ๆ ค. แต่งกายมีระเบียบเรียบร้อย โดยยึดระเบียบขององค์กร ง. แต่งกายอย่างไรก็ได้ ไม่สนใจคนอื่น

9. บุคคลใดแต่งกายเหมาะสมฤดูกาลทะเล ก. จารุณีแต่งกายด้วยชุดดำไปงานแต่งงาน ข. ดาวเรืองแต่งชุดสีสดใสไปงานเลี้ยงสังสรรค์ ค. รัฐพงศ์ใช้ชุดสูทไปเดินชายหาด ง. พิมพ์พาใส่เสื้อแขนสั้น และกางเกงขาสั้นไปวัด	10. เมื่อนักเรียนถูกเชิญให้ไปเป็นประธานในพิธีเปิดงาน นักเรียนควรแต่งกายอย่างไร ก. แต่งกายด้วยชุดสูทเรียบร้อย ข. แต่งกายตามสบายไม่มีระเบียบ ค. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าราคาแพง ๆ ง. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสดใส

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งกายงาม)

1. ข	6. ก
2. ก	7. ข
3. ค	8. ค
4. ง	9. ข
5. ข	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม “แต่งกายงาม” มุ่งปลูกฝังให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่แต่ง กายเหมาะสมกับกาลเทศะ					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 6
 เรื่อง มารยาทในการพูด

ชื่อเรื่อง มารยาทในการพูด

ชื่อกิจกรรม พลังคำพูด

เทคนิค บทบาทสมมติ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่าง ๆ
2. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงมารยาทที่ดีในการพูดได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรม “พลังคำพูด” แล้วให้นักเรียนฝึกการพูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่าง ๆ

2.2 จัดนักเรียนเข้ากลุ่ม โดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้ ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ ส้ม กล้วย องุ่น มะม่วง แดงโม ให้นักเรียนที่จับฉลากชื่อผลไม้ชนิดเดียวกันรวมกลุ่มเดียวกัน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรม “พลังคำพูด” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรมชื่อ พลังคำพูด โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

- 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความมีเสน่ห์ไม่ได้เกิดจากรูปร่างหากเกิดจากบุคลิกภาพที่ดีมีมารยาททั้งกริยาวาจา
- 3.2.3 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน
- 3.2.4 ครูแจกใบงานให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติในประเด็นต่อไปนี้
 - การอวยพรวันเกิดเพื่อน
 - สนทนาได้ตอบระหว่างเพื่อนในการส่งของรับของ
 - สนทนาได้ตอบระหว่างเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยม
 - การพูดเชิญชวนให้เพื่อนในห้องช่วยกันรักษาความสะอาด
 - การสนทนาของนักเรียน เมื่อช่วยเหลือคนตาบอดข้ามถนน
 - เป็นการฟังและซักถามในระหว่างที่เพื่อนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

- 3.2.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
- 3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด
- 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
- 3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
- 4.2 ฉลากคำชื่อผลไม้ 5 ชนิด
- 4.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “พลังคำพูด”
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “พลังคำพูด”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

การพูดมีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์เรามักจะพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจกรรมการงานต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการพูด อย่างไรก็ตามในการพูด มีสิ่งที่เราต้องระลึกลักษณะคือ มารยาท

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่าง ๆ
2. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงมารยาทที่ดีในการพูด

3. สารการเรียนรู้

มารยาทในการพูดระหว่างบุคคลจะต้องมีการตอบสนองซึ่งกันและกัน บางครั้งคนหนึ่งยอมรับฟังความคิดเห็นของอีกคนหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันก็เสนอข้อคิดของตนเองแก่คู่สนทนา แน่นอนว่าทุกคนพูดได้แต่การพูดที่ดีจะเหมาะสม และเกิดประโยชน์มากมายเพียงใด ก็อยู่ที่การพูด บางคนพูดดีมาก เรียกได้ว่าพูดดีเป็นศรีศักดิ์ บางคนพูดชั่วตัวตายทำลายมิตร ฉะนั้นการพูดจึงต้องมีการระมัดระวัง และควรฝึกการพูดกัน มีการสำรวจกิจกรรมมารยาท และศึกษาค้นคว้า และควรมีลักษณะเป็นผู้ช่างสังเกต และมีวิจาร์ณญาณว่าจะพูดอะไร เมื่อไร ควรมีเหตุมีผล และควรพูดมีจังหวะเหมาะสม คือดูเวลาและดูสถานที่และบุคคลด้วย

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญของการเป็นผู้มีมารยาทที่ดีในการพูด

4.3 ชั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้ ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ ส้ม กล้วย องุ่น มะม่วง แดงโม ให้นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้ชนิดเดียวกันรวมกลุ่มเดียวกัน

4.3.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

- การอวยพรวันเกิดเพื่อน
- สนทนาโต้ตอบระหว่างเพื่อนในการส่งของรับของ
- สนทนาโต้ตอบระหว่างเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยม
- การพูดเชิญชวนให้เพื่อนในห้องช่วยกันรักษาความสะอาด
- การสนทนาของนักเรียน เมื่อช่วยเหลือคนตาบอดข้ามถนน
- เป็นการฟังและซักถามในระหว่างที่เพื่อนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

4.3.3 ครูชี้แจงนักเรียนว่าครูจะให้นักเรียนเล่าเรื่องที่นักเรียนเตรียมไว้หน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนในห้องจะพิจารณาการพูดของนักเรียน

4.4 ชั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ชั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

4.6 ชั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง มารยาทในการพูด

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 แบบสังเกตความสนใจของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

5.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

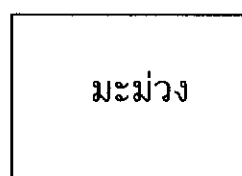
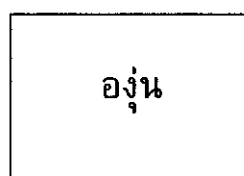
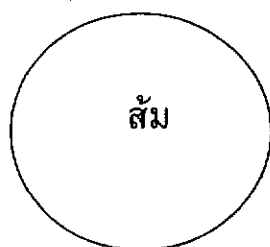
- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
- 7.2 ฉลากซื้อผลไม้ 5 ชนิด
- 7.3 ใบงานประกอบกิจกรรม "พลังคำพูด"
- 7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "พลังคำพูด"
- 7.5 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง มารยาทในการพูด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
2. ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อผลไม้ชนิดเดียวกัน
3. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจากใบงาน “พลังคำพูด”
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย
5. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “พลังคำพูด” ที่ครูแจกให้
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
8. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง มารยาทในการพูด

บัตรฉลากคำชื่อผลไม้
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
ส้ม กล้วย องุ่น มะม่วง แดงโม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง มารยาทในการพูด

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน “พลังคำพูด”

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากประเด็นต่อไปนี้

1. การอวยพรวันเกิดเพื่อน
2. สนทนาโต้ตอบระหว่างเพื่อนในการส่งของรับของ
3. สนทนาโต้ตอบระหว่างเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยม
4. การพูดเชิญชวนให้เพื่อนในห้องช่วยกันรักษาความสะอาด
5. การสนทนาของนักเรียน เมื่อช่วยเหลือคนตาบอดข้ามถนน
6. เป็นการฟังและซักถามในระหว่างที่เพื่อนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง มารยาทในการพูด

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “พลังคำพูด”

การพูดที่ดี จะต้องคำนึงถึงความเข้าใจความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง และสามารถมองทะลุปรุโปร่งในแง่มุมต่าง ๆ ของเขา และในการพูดจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม มีความกระตือรือร้นที่จะพูดและปลูกความรู้สึกของผู้ฟัง

มารยาทที่ดีของผู้พูดพอประมวลได้ ดังนี้

1. ก่อนที่จะพูด คิดให้รอบคอบเสียก่อนว่า คำพูดนี้ก่อให้เกิดผลอย่างไร คำพูดเพียงคำสองคำฆ่าคนมาากแล้ว
2. ไม่ควรพูดใส่ร้ายต่อใครด้วยความอิจฉาริษยา การส่อเสียดและป้ายโทษให้ผู้อื่นเป็นการไร้มารยาท และแสดงควมมีใจไม่สะอาดของผู้พูดเอง
3. ในขณะที่โกรธหรือไม่พอใจผู้ใด ควรยับยั้งเอาไว้ก่อน เพราะในขณะที่โกรธอาจเห็นผิดเป็นชอบ ถ้าไม่ยั้งไว้จะเสียควม ในการพูดสนทนากันส่วนตัวก็ดี หรือในการพูดขัดแย้งกันในที่ประชุมในการอภิปราย หรือการโต้วาทีกีดี ควรคิดถึงข้อนี้ให้มาก
4. ไม่ควรกล่าววาจาเสียดแทงใจคน ทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจ
5. ควรหาวิธีพูดให้สุภาพ ในกรณีที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน
8. ควรเลือกใช้ถ้อยคำสุภาพเรียบร้อย
9. ไม่พูดอวดตน หรือข่มขู่ผู้ใด
10. ไม่ควรผูกขาดการพูดเพียงคนเดียว เวลาพูดอภิปราย ควรพูดในเวลาที่กำหนดให้อย่างเคร่งครัด
11. ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
12. พูดในสิ่งที่ผู้ฟังสนใจ
13. ไม่พูดเรื่องส่วนตัว นอกจากจะมีผู้ถามถึง
14. ไม่ใช้อารมณ์ในการพูด พูดด้วยเหตุผล
15. ถ้าอยากพูดในขณะที่คนอื่นยังพูดไม่จบ ควรกล่าวคำขอโทษก่อน
16. ถ้านำคำของผู้อื่นมากล่าว ก็ควรออกนามท่านผู้นั้นด้วย เพื่อเป็นการแสดงคารวะ

การสำรวจกิจกรรมารยาทในการพูด

1. อย่าพูดขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดอยู่ ถ้าอยากพูดจริง ๆ ต้องขออนุญาตก่อน
2. เป็นนักฟังที่ดีคือตั้งใจฟัง ขณะที่ผู้อื่นพูด
3. นั่งด้วยอาการสุภาพ เรียบร้อยในขณะที่พูด
4. ไม่เกาศีรษะขณะที่ตนพูด และไม่เอามือไว้ที่สะเอว
5. ไม่สั่นศีรษะในขณะที่พูด
6. ไม่ควรใช้นิ้วมือ ไข่มือก หรือกางแขนขณะพูด
7. ไม่ควรพูดสั่งการหรือข่มขู่คนอื่น เช่น ทำอย่างนั้นซิ อย่างนี้ซิ
8. ไม่กล่าวว่าบุคคลอื่นให้เสียหาย เช่น คนนั้นไม่ดี อย่างนั้นอย่างนี้ หรือพูดกล่าวว่าคนบางคนไม่เหมาะสมที่จะทำงานอย่างนั้น
9. ไม่ควรสบตาสบายขณะพูด
10. ไม่ควรทุบโตะขณะพูด
11. ไม่ควรใช้ดินสอทุบโตะ
12. พูดด้วยวาจาสุภาพ อ่อนโยน
13. มีท่าทางที่เหมาะสม สง่า น่ายกย่อง
14. ไม่ควรจ้องหน้าผู้ฟังมากเกินไปจนความจำเป็น
15. ไม่ควรก่อกวนจนเกินไป และเรียกร้องความสนใจจนเกินไป
16. ไม่ควรยกตัวอย่างตนเองมากเกินไป
17. ควรมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น
18. ถ้ามีสิ่งที่จะเสนอแนะก็ควรพูดให้ชัดเจน และใช้ภาษาสุภาพ ผู้ฟังฟังแล้วอยากทำตาม
19. ควรมีเหตุผลในการพูด
20. เข้าใจความรู้สึกของบุคคลอื่น (ผู้พูดด้วย)
21. ไม่ควรใช้มือลูบหน้า หรือปิดจมูกตนเองบ่อย ๆ
22. เลือกใช้ถ้อยคำที่สละสลวย พูดชัดเจน เป็นจังหวะ และมีท่าทีเหมาะสมประกอบ
23. มีวิธีพูดดึงดูดใจผู้ฟัง
24. พูดด้วยสีหน้าปกติ ธรรมชาติ หน้าสดชื่นสดใส ผู้ฟังเห็นหน้าตาผู้พูดแล้วสบายใจอยากฟัง
25. การพูดจะต้องมีความมั่นใจ และเต็มใจพูด

บรรณานุกรม

จุฬา บุรีภักดี. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพ . กรุงเทพฯ ฯ : สมเจตน์การพิมพ์ หน้า 142 – 143

แบบฝึกหัดเรื่อง มารยาทในการพูด (พลังคำพูด)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. ฉันชอบพูดเสียงดังเพราะโก้เก๋ ข. กับคนที่ด้อยกว่าฉันจะพูดยกย่องตนเองเสมอ ค. ฉันไม่เคยชี้หรือตะโกนข้ามศีรษะผู้อื่น ง. กับคนที่ไม่รู้จักฉันจะไม่ทักทายทั้งสิ้น	4. การพูดจะเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปัจจัยข้อใด ก. เวลาสถานที่และบุคคล ข. ความพอใจในการพูด ค. อยู่กับการฟัง ง. พูดในสิ่งที่ตนเองสนใจ
2. ข้อใดที่เรียกว่ามีมารยาทในการพูด ก. เวลาพูดฉันชอบพูดเสียงดัง ๆ ข. ฉันคิดก่อนพูดทุกครั้ง ค. ฉันชอบพูดเรื่องที่ฉันอยากจะพูด ง. ฉันชอบถามคำถามที่เป็นเรื่องส่วนตัว	5. ข้อใดเป็นมารยาทในการพูดที่เหมาะสม ก. เด็ดพูดในขณะที่รับประทานอาหาร ข. บอมนพูดถึงเรื่องน่าเกลียดในขณะที่รับประทานอาหาร ค. นิดพูดนินทาวาร้ายเพื่อนร่วมกัน ง. น้อยไปเยี่ยมเพื่อนที่ป่วยโดยพูดให้กำลังใจเพื่อน
3. ข้อใดต่อไปนี่ที่เรียกว่าพูดโดยคำนึงถึงโอกาสและสถานการณ์ ก. สมชายพูดเรื่องน่าเกลียดขณะรับประทานอาหาร ข. นิสาพูดเรื่องการเกิดอุบัติเหตุในงานแต่งงาน ค. นภาพรไปเยี่ยมเพื่อนที่โรงพยาบาลก็จะพูดแต่เรื่องเจ็บป่วย ง. วนิดาพูดเรื่องบุญกุศลในงานบวช	6. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. กุ้งชอบพูดว่าร้ายเพื่อน ข. นกชอบพูดจาดูหมิ่นเพื่อน ค. รุณพูดจาไพเราะมีหางเสียง ครับ หรือค่ะ ง. ถูกทุกข้อ

7. มารยาทที่ดีทางวาจาคือข้อใด ก. มะลิพูดจาไพเราะมีหางเสียง ข. สมศักดิ์ชอบแย่งเพื่อนพูด ค. สมฤดีพูดแล้วทำท่าประกอบยกมือ ขวักไขว่ ง. กุหลาบพูดโดยไม่มองหน้าเพื่อน	9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. อนันต์มองหน้าหรือสบตาผู้พูด ข. เหมามักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษเสมอ ค. แบ่งการพูดความคิดเห็นของผู้อื่น ง. ถูกทุกข้อ
8. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในการพูดที่ดี ก. พูดเรื่องที่ทั้ง 2 ฝ่าย มีความสนใจ ข. พูดตรงประเด็นนอกเรื่องบ้างเล็กน้อย ค. สร้างบรรยากาศที่ดีในการพูด ง. ถูกทุกข้อ	10. เมื่อเพื่อนประสบความล้มเหลว นักเรียนควรปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างไร ก. พูดให้กำลังใจเพื่อน ข. พูดจาซ้ำเติมเพื่อน ค. พูดให้ร้ายเพื่อน ง. พูดว่าเพื่อนไม่มีความสามารถ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง มารยาทในการพูด

1. ค	6. ค
2. ข	7. ก
3. ง	8. ง
4. ก	9. ง
5. ง	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง มารยาทในการพูด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่าง ๆ					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่าง ๆ					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่าง ๆ					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "พลังคำพูด" มุ่งปลูกฝังให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มี มารยาทที่ดีในการพูด					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 7
 เรื่อง มารยาทในการพูด

ชื่อเรื่อง มารยาทในการพูด

ชื่อกิจกรรม การพูดให้กำลังใจเพื่อน

เทคนิค การทำงานกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการพูดให้กำลังใจเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถ พูดเหมาะสมถูกกาลเทศะ พูดจาไพเราะ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรม “การพูดให้กำลังใจเพื่อน” และให้นักเรียนได้รู้จักการพูดที่เหมาะสม

2.2 แบ่งกลุ่ม 4 – 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจัดแถวเรียงลำดับวันเกิด วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ปรบมือแสดงสัญลักษณ์กลุ่ม ให้ส่งตัวแทนออกมาพูดใช้วิธีการอย่างไร จึงจัดกลุ่มเสร็จเร็ว กลุ่มที่ทำได้หลังสุดให้ออกมาแสดงกิจกรรมที่เรียง ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรม “การพูดให้กำลังใจเพื่อน” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรมชื่อ การพูดให้กำลังใจเพื่อน โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการมีมารยาทที่ดีในการพูด

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การพูดให้กำลังใจเพื่อน”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การพูดให้กำลังใจเพื่อน”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

การพูดจาเพื่อให้กำลังใจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการประคับประคองให้สมาชิกได้อุตุนทนต่อสื่ ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการพูดให้กำลังใจเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถ พูดเหมาะสมถูกกาลเทศะ พูดจาไพเราะ

3. สาระการเรียนรู้

บุคคลย่อมมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ สติปัญญา และวิธีการต่าง ๆ จึงทำให้บางคนกล้าแสดงออก และประสบความสำเร็จ แต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพที่เก็บตัว ไม่กล้าแสดงออกและ อาจจะมีวิธีการทำงานที่ยังไม่ถูกต้อง จึงทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จ แต่ในการทำงานร่วมกัน การพูดจาเพื่อให้กำลังใจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการประคับประคองให้สมาชิกได้อุตุนทนต่อสื่ ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เพราะการให้กำลังใจระหว่างกันเป็นสิ่งจำเป็นต่อการทำงาน ผู้พูดควรมีความสามารถในการสื่อความรู้สึก เพื่อให้กำลังใจ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนาเกี่ยวกับ เรื่อง ความสำคัญในการพูดให้กำลังใจเพื่อน

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. ครูชี้แจงวิธีการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 – 5 กลุ่ม โดยการจับฉลาก และให้คิดชื่อกลุ่ม สัญลักษณ์กลุ่ม เช่น เป๊ปซี่ มินิต้า

2. ให้แต่ละกลุ่มจัดแถวเรียงลำดับวันเกิดตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ปรบมือแสดงสัญลักษณ์กลุ่ม ครูให้กลุ่มที่จัดเสร็จกลุ่มแรกส่งตัวแทนออกมาพูดใช้วิธีการอย่างไร จึงจัดกลุ่มเสร็จเร็ว กลุ่มที่ทำได้ดีที่สุดให้ออกมาแสดงกิจกรรมรีนเรจ แสดงอะไรก็ได้ คิดขึ้นมาเองว่าจะแสดงอะไร สำหรับเพื่อนที่ไม่กล้าแสดงออก เพื่อนช่วยกันพูดให้เขาแสดงออกให้ได้

3. ให้แต่ละกลุ่มจัดแถวใหม่เรียงลำดับวัน เดือน ปี เกิด และอายุรวม กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ปรบมือและแสดงสัญลักษณ์ ให้กลุ่มที่จัดเสร็จเป็นกลุ่มแรกส่งตัวแทนพูดใช้วิธีการอย่างไร ส่วนกลุ่มที่ทำได้ดีที่สุด ต้องออกมาแสดงกิจกรรมรีนเรจ โดยคิดกันเองว่าจะแสดงอะไร และทุกคนในกลุ่มต้องแสดง คนที่ไม่กล้าแสดงออก เพื่อนช่วยกันพูดให้เขาแสดงออกให้ได้

4. ครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์จากการเข้าร่วมเล่นเกม พร้อมทั้งวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของกลุ่มแต่ละคน

5. ร่วมกันอภิปรายผลที่ได้จากการเล่นเกมเกี่ยวกับการพูดให้กำลังใจเพื่อน เมื่อเพื่อนเสียใจประสบความล้มเหลว และไม่กล้าแสดงออก แล้วสรุปเป็นแนวทางในการทำงานร่วมกัน

6. ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมที่ทำ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนอภิปรายผลการปฏิบัติว่าผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างไร

4.4.2.ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง มารยาทในการพูด

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 จากการร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกัน

5.2 จากการร่วมมือในการอภิปรายของผู้เรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
- 7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การพูดให้กำลังใจเพื่อน”
- 7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง มารยาทในการพูด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "การพูดให้กำลังใจเพื่อน"
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง "มารยาทในการพูด"
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง "มารยาทในการพูด"

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง มารยาทในการพูด

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “การพูดให้กำลังใจเพื่อน”

คน 1 ปาก และมี 2 หู เพราะธรรมชาติรู้ว่าคนชอบพูดมากกว่าชอบฟัง

ถ้าคนมี 2 ปาก คงจะแย่งกันพูดจนไม่มีคนฟัง

คนส่วนใหญ่มักจะพูดแต่สิ่งที่ไม่ดี ชอบตำหนิตะเยียน จับผิด เปรียบเทียบ เย้ยหยัน มากกว่าจะพูดชื่นชม ยกย่อง ให้กำลังใจคนอื่น

ซึ่งเป็นธรรมชาติที่ไม่ดีของมนุษย์ที่ชอบยกตัวเอง หรือมีปมด้อยในใจทำให้คิดถึงตัวเอง ไม่ดีของตัวเอง จนไม่สามารถชมคนอื่นได้ ต้องจับผิดหรือพูดถึงความไม่ดีของคนอื่น เพื่อให้ตัวเองสบายใจขึ้น หรือเพื่อตึงคนอื่นลงมาอยู่ในระดับไม่ดีเหมือนตัวเอง จะได้สบายใจขึ้น

มนุษย์ทั่วไปไม่ชอบการถูกตำหนิตะเยียน

ฉะนั้นการชมเชย การพูดให้กำลังใจ จึงเป็นโอสภพใจที่มนุษย์ทุกคนอยากได้ แต่มักขาดแคลน ถ้าเราให้คำชื่นชมคนอื่นได้ก่อน เท่ากับเราให้สิ่งที่มนุษย์ขาดแคลนตลอดมา เขาจะรู้สึกขอบคุณ เป็นบุญคุณ และชื่นชอบชื่นชมเราทันที เป็นการเริ่มต้นมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมาก จงชมคนให้เป็น โดยชมในสิ่งที่เขามีอยู่แล้วให้เด่นชัดขึ้น จงถ่อมตัวเสียก่อนแล้วจะเห็นความดีความเด่นของคนอื่นได้ชัดขึ้น จงพูดชมออกไปด้วยความจริงใจสั้น ๆ พร้อมรอยยิ้มของมิตรภาพ ถ้าเขาใส่เสื้อสวยจงชมว่าเสื้อของเขาสวย ถ้าเสื้อไม่สวยให้ชมกระดุมเสื้อ อาจจะสวยก็ได้ หรือชมสิ่งที่เป็นนามธรรมอื่น ๆ ก็ได้ เช่น ความขยัน อดทน เสียสละ เมตตา ฯลฯ

อย่าชมปนติ อย่าชมพร้อมกับยกย่องตัวเองหรือลูกหลานของตน

เมื่อชมเขาแล้วจงนึกชมตัวเอง (ในใจ) ว่าได้ทำสิ่งที่ดี ๆ ได้แล้ว จะได้มีกำลังใจทำบ่อย ๆ จนเป็นนิสัยที่ดี

การชมคนอื่นได้และชมตัวเองด้วยนั้นเหมือนกินน้ำมะนาวผสมน้ำเชื่อมที่ต้องใส่น้ำแข็ง จึงจะอร่อย ชื่นใจ และเปรี้ยวปาก (อยากกินอีก)

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชระ. (2543). *อยู่อย่างสง่า*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง

จำกัด (มหาชน). หน้า 9

แบบฝึกหัดเรื่อง มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. ฉันชอบพูดเสียงดังกับเพื่อน ข. กับคนที่ด้อยกว่าฉันจะพูดยกย่องตนเองเสมอ ค. ฉันจะพูดให้กำลังใจเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความล้มเหลว ง. กับคนที่ไม่รู้จักรักฉันจะไม่พูดด้วย	4. การพูดจะเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปัจจัยข้อใด ก. เวลาสถานที่และบุคคล ข. ความพอใจในการพูด ค. อยู่ที่มีการฟัง ง. พูดในสิ่งที่ตนเองสนใจ
2. ข้อใดที่เรียกว่ามีมารยาทในการพูด ก. เวลาพูดฉันชอบพูดเสียงดัง ๆ ข. ฉันคิดก่อนพูดทุกครั้ง ค. ฉันชอบพูดเรื่องที่ฉันอยากจะพูด ง. ฉันชอบถามคำถามที่เป็นเรื่องส่วนตัว	5. ข้อใดเป็นท่าทางประกอบการพูดอย่างเหมาะสม ก. ยกมือขวักไขว่ และแสดงท่าทางอยู่ตลอดเวลา ข. แสดงท่าทางโดยการแลบลิ้น ยักคิ้ว ค. พูดไปหัวเราะไป ทั้ง ๆ ไม่ใช่เรื่องขบขัน ง. พูดมีจังหวะจะโคน ชัดเจน ได้ใจความ
3. ข้อใดต่อไปนี่ที่เรียกว่าพูดโดยคำนึงถึงโอกาสและสถานการณ์ ก. สมชายพูดเรื่องน่าเกลียดขณะรับประทานอาหาร ข. นิสาพูดเรื่องการเกิดอุบัติเหตุในงานบวช ค. นภาพรไปเยี่ยมเพื่อนที่โรงพยาบาลก็จะพูดแต่เรื่องงานศพ ง. วณิดาพูดเรื่องบุญกุศลในงานบวช	6. ข้อใดเป็นมารยาทการพูดที่ถูกต้อง ก. ระวังคำพูด รู้จักใช้เสียงนุ่มนวล อ่อนหวาน ข. กล่าวคำว่า “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” ให้เป็นนิสัย ค. ใช้เสียงตะวาดกระโชกกระซางหรือพูดหัวน ๆ ง. ข้อ ก และ ข ถูก

7. มารยาทที่ดีทางวาจาคือข้อใด ก. สุ่มลัดน้พูดจาเพราะมีหางเสียง ข. วิภาชอบแย่งเพื่อนพูด ค. ขนินฐาพูดแล้วทำท่าประกอบยกมือขำก๊ไชว่ ง. สมถติพูดโดยไม่มองหน้าเพื่อน	9. เมื่อนักเรียนไปชมดนตรีหรือละคร นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ไม่นำอาหารหรือวัตถุที่มีกลิ่นเหม็นเข้าไปในสถานที่นั้น ข. เดินเข้าออกบ่อย ๆ ค. พูดเสียงดัง รบกวนคนอื่น ง. หยอกล้อกับเพื่อนตลอดเวลา
8. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในการพูดให้กำลังใจ ก. พูดเรื่องที่ทำให้เพื่อนสบายใจ ข. พูดตรงประเด็นทำให้เพื่อนมีกำลังใจที่จะต่อสู้อุปสรรค ค. สร้างบรรยากาศที่ดีในการพูด ง. ถูกทุกข้อ	10. เมื่อนักเรียนพูดกับผู้ใหญ่ ควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ขณะพูดรับประทานของคบเคี้ยว ข. สำรวมกิริยาท่าทาง พูดอ่อนโยน มีหางเสียง ค. พูดเสียงดัง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่ ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง มารยาทในการพูด (การพูดให้กำลังใจเพื่อน)

1. ค	6. ง
2. ข	7. ก
3. ง	8. ง
4. ก	9. ก
5. ง	10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง มารยาทในการพูด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพูดให้กำลังใจเพื่อน พูดเหมาะสมถูกกาลเทศะ พูดจาไพเราะ					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถพูดให้กำลังใจเพื่อน พูดเหมาะสมถูกกาลเทศะ พูดจาไพเราะ					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถพูดให้กำลังใจเพื่อน พูดเหมาะสมถูกกาลเทศะ พูดจาไพเราะ					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "การพูดให้กำลังใจเพื่อน" มุ่ง ปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ที่รู้จักการพูดให้กำลังใจเพื่อน พูดเหมาะสมถูกกาลเทศะ และพูดจา ไพเราะ					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
 ครั้งที่ 8
 เรื่อง มารยาทในการพูด

ชื่อเรื่อง มารยาทในการพูด

ชื่อกิจกรรม พูดหวาน ขานเพราะ

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนฝึกการกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ” และให้นักเรียนได้ฝึกการกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ

2.2 แบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน จัดเก้าอี้ 10 ตัว 4 แถว ห่างกันเล็กน้อยเพื่อให้คุยกันรู้เรื่อง ให้ผู้เรียนนั่งเก้าอี้ ใช้เวลา 3 นาที เพื่อพิจารณาเครื่องแต่งกาย รูปร่าง หน้าตา ของคู่ตนเองว่ามีส่วนใดที่เราชอบ ให้กล่าวคำชมเชยกับคู่ของตน ร่วมกันอภิปรายมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อได้รับการชมเชย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด โดยใช้กิจกรรมชื่อ พูดหวาน ขานเพราะ โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการกล่าวคำชมเชยเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ

3.2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ” จากใบงาน

3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ”

3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

3.2.6 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
- 4.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ”
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ”
- 4.4 กระดาษ A4 จำนวน 50 แผ่น และดินสอ จำนวน 50 แท่ง

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

การพูดที่ดี จะต้องคำนึงถึงความเข้าใจความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง และสามารถมองทะลุปรุโปร่งในแง่มุมต่าง ๆ ของเขา และในการพูดจะต้องเตรียมตัวพร้อม มีความกระตือรือร้นที่จะพูดและปลุกความรู้สึกของผู้ฟัง การพูดชมเชยผู้อื่นถือว่าการพูดที่ดีมีเสน่ห์ด้วย

2. จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนฝึกการกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม

3. สาระการเรียนรู้

การกล่าวคำชมเชยเพื่อน เป็นการให้กำลังใจอย่างหนึ่ง ซึ่งถือว่าการเสริมแรงทำให้เพื่อนเกิดความภาคภูมิใจ และส่งผลถึงการทำงานที่มีปริมาณและประสิทธิภาพที่ดีขึ้น นอกจากนั้นยังทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการกล่าวคำชมเชยเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. ครูชี้แจงวิธีการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1.1 ให้มีผู้สังเกตการณ์ 2 คน

1.2 หลังจากนั้นแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน

2. ครูให้ผู้เรียนนับ 1 ถึง 4 เมื่อนับจนครบจะได้เป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน จัดเก้าอี้ เป็น 4 แถว ๆ ละ 10 ตัว โดยเก้าอี้ในระหว่างแถวที่ 1 กับแถวที่ 2 และแถวที่ 3 กับแถวที่ 4 จะห่างกันเล็กน้อย เพื่อให้คุยกันรู้เรื่อง แต่เก้าอี้ในแถวเดียวกันให้ห่างกันประมาณ 1 ก้าว เพื่อให้เสียงไม่รบกวนกันเวลาพูด
3. ครูแจกกระดาษและดินสอให้ผู้เรียนจดบันทึกไว้
4. ให้ผู้เรียนนั่งเก้าอี้ใช้เวลา 3 นาที เพื่อพิจารณาเครื่องแต่งกาย รูปร่าง หน้าตา ของคู่ตนเองว่ามีส่วนใดที่เราชอบ
5. ให้ผู้เรียนกล่าวชมเชย กับคู่ของตนเอง พร้อมทั้งกล่าวคำชมเชย เมื่อคู่ของตนเอง กล่าวคำชมเชยมา
6. ให้ผู้เรียนกล่าวชมเชยเพื่อนในงานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เพื่อนทำสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม
7. เมื่อหมดเวลา 3 นาทีแล้ว ให้ผู้เรียนแถวที่ 1 เขียนไปนั่งเก้าอี้ทางขวามือของตนเอง และคนสุดท้ายของแถวที่ 1 จะมานั่งเก้าอี้ตัวแรกแทน
8. ครูใช้เวลา 3 นาที เพื่อพิจารณาคู่ของตนเอง และกล่าวคำชมเชย เมื่อเสร็จแล้ว ให้ผู้เรียนเขียนไปนั่งเก้าอี้ทางขวามือของตนเองไปจนนักเรียนกลับมา นั่งเก้าอี้ตัวเดิมในครั้งแรก
9. ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายว่าสมาชิกในกลุ่มของตนมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อได้รับการชมเชย
10. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย
11. ให้ผู้สังเกตการณ์รายงานถึงบรรยากาศ ลักษณะอาการของผู้ได้รับการชมเชยทั้งผู้ให้และผู้รับ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมที่ทำ

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการพูด

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง มารยาทในการพูด

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. จากการร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. จากการร่วมอภิปรายการทำกิจกรรม
3. จากข้อเสนอแนะและติชมซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด

7.2 ใบงานประกอบกิจกรรม "พูดหวาน ขานเพราะ"

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "พูดหวาน ขานเพราะ"

7.4 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง มารยาทในการพูด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการพูด ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนจดบันทึกการกล่าวคำชมเชยจากเพื่อนในใบงาน
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ”
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการพูด
6. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง มารยาทในการพูด

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง มารยาทในการพูด

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงาน “พูดหวาน ขานเพราะ”

แบบฟอร์มการจดบันทึกสำหรับผู้สังเกตการณ์

ผู้กล่าวคำชมเชย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำตอบผู้ถูกชมเชย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ที่ได้รับคำชมเชย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำตอบของผู้ที่กล่าวคำชมเชย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง มารยาทในการพูด

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “พูดหวาน ขานเพราะ”

ต้องพูดเป็นปียาวจา

ไม่พูดหยาบคาย ไม่พูดลามก ไม่พูดปด

ถ้าจะสอนใครหรือนำใครก็จงชมส่วนดีของเขาเสียก่อน แล้วจึงแนะนำเขาจะพอใจและไม่โกรธ

เมื่อใครทำอะไรได้สำเร็จบ้างแม้เพียงนิดเดียว ก็ให้ชมเชยเขา ให้กำลังใจไปเรื่อย ๆ เขาจะมีกำลังใจ

การจะคบหาพูดจากับบุคคลทั่วไป ก็ให้เป็นไปในเชิงสร้างสรรค์และพูดแต่สิ่งดี ๆ ด้วยคำพูดดีที่เป็นบวกเสมอ

จงพูดแบบจับถูก ยกย่อง ชมเชย ไม่ใช่พูดแบบจับผิดและตำหนิตี้นด้วยความเคยชิน

ต้องมีทัศนคติที่ดีและแสดงพฤติกรรมที่ดี ๆ ต่อคนอื่นเสมอ

ถ้าใครมีทัศนคติที่ไม่ดี เป็นลบ ต่อคนอื่น มองโลกในแง่ร้าย จะแก่เร็วกว่าคนที่ มีทัศนคติที่ดี มองโลกในแง่ดี เป็นบวกต่อคนอื่น

ฉะนั้นเวลาพูดกับผู้อื่นต้องพูดคุยกุอย่างดีและอย่าอวดฉลาด

แต่ถ้าจะกินต้องกินอย่างฉลาด ไม่ต้องกินดี เต็มจะเลือกกินมากไปทำให้เป็นโรคอ้วนได้ การกินอย่างฉลาดคือเลือกกินให้เป็น

อย่าประมาทคิดว่าเรื่องพูดโดยใช้ปากนี้เป็นของหมู ๆ นะ อย่าคิดว่าพูดอย่างไรก็ได้ เพราะเป็นปากของเรา ลิ้นของเรา การใช้ปากที่ไม่ถูกต้องและไม่ระวังจะเกิดผลเสียได้มาก

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชร. (2543). อยู่อย่างสง่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์

พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หน้า 5

แบบฝึกหัด เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จในการเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. มีความยินดีกับเพื่อนด้วยความเต็มใจ ข. ยกย่องเพื่อนว่าเพื่อนเก่ง ค. ไม่พูดกับเพื่อนเพราะเกิดความอิจฉาเพื่อน ง. พูดให้ร้ายเพื่อนเพราะเห็นว่าเพื่อนประสบความสำเร็จมากกว่าตน	4. ข้อใดที่นักเรียนคิดว่ามีมารยาทในการพูด ก. เวลาพูดจะพูดเสียงเบา ๆ ข. ฉันมักไม่คิดก่อนพูด เมื่อพูดแล้วค่อยมาคิดทีหลัง ค. ฉันจะพูดเฉพาะเรื่องที่ฉันชอบ ง. ฉันมักกล่าวคำ “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” เสมอ
2. สิ่งใดที่นักเรียนควรคำนึงในการสนทนากับเพื่อน ก. นินทาเพื่อนเสมอ ข. พูดถึงเพื่อนในทางที่ดี ค. อิจฉาริษยาเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ ง. พูดให้เพื่อนเสียใจ	5. ข้อใดเป็นท่าทางประกอบการพูดที่เหมาะสม ก. คาวเรื่องยกมือขวักไขว่ และแสดงท่าทางตลอดเวลา ข. อุ่นเรือนแสดงท่าทางโดยการแลบลิ้น ยักคิ้ว ค. ขนิษฐาพูดมีจังหวะจะโคน ชัดเจนได้ใจความ ง. สุชาติพูดไปหัวเราะไป ทั้ง ๆ ไม่ใช่เรื่องขบขัน
3. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. นิดาคิดก่อนพูดเสมอ ข. วิภาไม่พูดใส่ร้ายเพื่อน ค. สุชาติพูดด้วยวาจาสุภาพเรียบร้อย ง. ถูกทุกข้อ	6. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในการพูดชมเชยเพื่อน ก. พูดเรื่องที่ทำให้เพื่อนเกิดกำลังใจ ข. พูดตรงประเด็นทำให้เพื่อนมีกำลังใจที่ต่อสู้อุปสรรค ค. พูดให้เพื่อนสบายใจ ง. พูดให้เพื่อนเกิดความสุข

7. ถ้าคนในสังคมกล่าวคำชมเชยให้แก่กัน ผลจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้ทุกคนรู้สึกดีต่อกัน ข. เป็นการให้กำลังใจในการทำงาน ค. สร้างความเป็นมิตรกับทุกคน ง. ถูกทุกข้อ	9. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสถานการณ์ที่นักเรียนจะต้องกล่าวคำชมเชย ก. เมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนสูงสุด ข. กล่าวคำชมเชยทุกโอกาส ค. ไม่แน่ใจว่าจะกล่าวเมื่อไหร่ ง. กล่าวคำชมเชยทุกวัน
8. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. เมย์ยินดีกับเพื่อนเสมอเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ ข. กานต์อิจฉาเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ ค. สุดาไม่สนใจว่าเพื่อนจะรู้สึกอย่างไร ง. วิชัยไม่แคร์ความรู้สึกของเพื่อน	10. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้องในการกล่าวคำชมเชย ก. สิริกุลกล่าวคำชมเชยกับเพื่อนด้วยความจริงใจ ข. สุจิตราเพียงเพื่อพูดให้เพื่อนสบายใจ ค. วรรณบคิดจะพูดก็พูดด้วยคำลอย ๆ ง. จุรีรัตน์พูดเพื่อไม่ให้เพื่อนเสียหน้า

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง มารยาทในการพูด (พูดหวาน ขานเพราะ)

1.	ก	6.	ก
2.	ข	7.	ง
3.	ง	8.	ก
4.	ง	9.	ก
5.	ค	10.	ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง มารยาทในการพูด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ

นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำเหมาะสม					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "พูดหวาน ขานเพราะ" มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติ ตนเป็นผู้ที่รู้จักกล่าวคำชมเชย เมื่อเพื่อน ประสบความสำเร็จหรือกระทำ เหมาะสม					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่า สนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 9
เรื่อง มารยาทในการฟัง**

ชื่อเรื่อง มารยาทในการฟัง

ชื่อกิจกรรม ผู้ฟังที่ดี

เทคนิค บทบาทสมมติ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการให้ความสนใจผู้พูดและแสดงอาการรับฟังความคิด
ของผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการฟัง โดยใช้กิจกรรม "ผู้ฟังที่ดี" และให้นักเรียนรู้ถึงความสำคัญของการให้ความสนใจผู้พูดและแสดงอาการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.2 นักเรียนอาสาสมัคร 3 คน ออกไปเล่าเรื่องอะไรก็ได้ที่ตนถนัด ให้ผู้เรียนที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ฟังโดยแสดงบทบาทขณะฟัง อาสาสมัคร คนที่ 1 ผู้ฟังให้ตั้งใจฟังผู้พูด คนที่ 2 ผู้ฟังไม่ตั้งใจฟังผู้พูด คนที่ 3 ผู้ฟังหัวเราะ ไม่ตั้งใจฟังผู้พูด ร่วมกันสรุปแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการฟัง โดยใช้กิจกรรม "ผู้ฟังที่ดี" ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการฟัง โดยใช้กิจกรรม "ผู้ฟังที่ดี" โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการรับฟังความคิดของผู้อื่น

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ผู้ฟังที่ดี"

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการฟัง

3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการฟัง

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการฟัง

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ผู้ฟังที่ดี"

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการฟัง ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

การฟังมีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ เรามักจะพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจกรรมการทำงานต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการฟังทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามในการฟัง มีสิ่งที่เราต้องระลึกอยู่เสมอ คือ มารยาท

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการให้ความสนใจผู้พูดและแสดงอาการรับฟังความคิดของผู้อื่น

3. สารการเรียนรู้

การแสดงภาษาท่าทางในการฟังนั้นเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้พูดสามารถที่จะรู้ว่าขณะที่ตนเองพูดอยู่นั้นได้รับการสนใจจากผู้ฟังและสนับสนุนจากผู้ฟังหรือไม่

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการฟัง

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องของการให้ความสนใจผู้พูดและการแสดงกิริยาที่แสดงออกถึงการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. ครูชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1.1 ขออาสาสมัคร 3 คน ออกไปเล่าเรื่องอะไรก็ได้ที่ตนถนัด

1.2 ให้ผู้เรียนที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ฟังโดยแสดงบทบาทขณะฟัง

1.3 หลังจากนั้นจะมีการซักถาม อาสาสมัครคนที่ 1 คนที่ 2 และคนที่ 3

2. ครูขออาสาสมัคร 3 คน และนำออกไปนอกห้อง ชี้แจงให้อาสาสมัครทั้ง 3 คน ฟังว่าขอให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับอะไรก็ได้ที่ตนเองจะพูด เช่น ความประทับใจที่ตนเองได้พบ เหตุการณ์ตื่นเต้นที่พบเห็น ความเห็นต่อปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นต้น มีความยาวประมาณ 3 นาที เมื่อเตรียมตัวพร้อมแล้วจะให้กลับเข้าไปในห้องเพื่อไปเล่าให้เพื่อนที่รออยู่ในห้องฟัง โดยเข้าไปทีละคน

3. ให้นักเรียนที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ฟัง โดยแสดงบทบาทขณะฟังดังนี้

3.1 เมื่ออาสาสมัครคนแรกเข้ามา ให้ทุกคนแสดงที่ทำกรับฟัง โดยให้ความสนใจและสนับสุนน ดังต่อไปนี้

3.1.1 ตามองที่ผู้พูด ไม่กระซิบกับผู้ที่อยู่ใกล้เคียง

3.1.2 พยักหน้ารับการพูดที่อาสาสมัครพูด

3.2 เมื่ออาสาสมัครที่ 2 เข้ามา ให้ทุกคนคุยกันไม่สนใจฟัง โดยแสดงกริยา ดังต่อไปนี้

3.2.1 คุยกันเองระหว่างผู้เรียน ไม่สนใจในสิ่งที่อาสาสมัครคนที่ 2 พูด

3.2.2 เมื่ออาสาสมัครคนที่ 3 เข้ามาให้ทุกคนหัวเราะ แสดงกริยาไม่สนใจ

เดินไปเดินมา

4. ขอให้ผู้เรียนทุกคนแสดงบทบาทอย่างแนบเนียน และคอยสังเกต คู่มือหน้าทำทางขณะพูดของอาสาสมัครทั้ง 3 คน

5. เมื่ออาสาสมัครคนที่ 1 พูดเสร็จแล้ว ให้เขานั่งอยู่ด้วยแต่ไม่บอกถึงเรื่องการแสดงให้ทราบ

6. หลังจากอาสาสมัครคนที่ 3 พูดเสร็จแล้ว ครูซักถามอาสาสมัครคนที่ 1 คนที่ 2 และคนที่ 3 ถึงความรู้สึกขณะเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง

7. ครูถามผู้เรียนที่เป็นผู้ฟังเกี่ยวกับสีหน้าท่าทางของ อาสาสมัครคนที่ 1 และ 2 และคนที่ 3

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ภาษาท่าทาง

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการฟัง ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง มารยาทในการฟัง

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง มารยาทในการฟัง

5. การวัดและการประเมินผล

1. จากความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. จากการแสดงบทบาทสมมติของผู้เรียน
3. จากการตอบคำถามและซักถามของผู้เรียน
4. จากการสรุปของผู้เรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1 ห้องแนะแนว
- 6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการฟัง
- 7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ผู้ฟังที่ดี"
- 7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง มารยาทในการฟัง

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง มารยาทในการฟัง ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง มารยาทในการฟัง
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ผู้ฟังที่ดี”
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง มารยาทในการฟัง
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง มารยาทในการฟัง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง มารยาทในการฟัง

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “ผู้ฟังที่ดี”

มนุษย์จะชอบคนที่ฟังเขาพูดจนจบ.

แล้วเขาจึงจะเป็นฝ่ายฟังบ้าง

ถ้าอยากถูกรักโดยมนุษย์ ก็จะต้องเป็นผู้ฟังที่ดี ซึ่งไม่ใช่เป็นการเสียหน้า และไม่เสียพลังงานด้วย

การเป็นผู้ฟังที่ดีทำให้ได้มิตรภาพ คนจะชอบ คนจะรัก

และเราก็ได้ความรู้มากขึ้น ได้รู้จักสังเกตบุคลิกนิสัย ของคนอื่นได้มากขึ้น ได้มีเวลาคิดที่จะพูดในสิ่งที่เหมาะสมเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งพูดจบ

จงฟังผู้อื่นพูดด้วยที่ทำสนใจ กระตือรือร้น

มองตาผู้พูดแต่อย่าจ้องตาเขาตลอดเวลาเหมือนจับผิด จงเหลือบไปมองปากหรือหูผู้พูดบ้างก็ได้ เมื่อรู้สึกเมื่อยตา

มีที่ทำเป็นมิตร ยิ้มเล็กน้อยในขณะที่ฟังเขาพูด พยักหน้าหรือเอ่ยคำตอบรับ หรือแสดงที่ทำว่าเข้าใจ ไม่ขัดคอคน ไม่แย้งพูด ไม่พูดสวนทันที และไม่เปลี่ยนเรื่องคุยอย่างรวดเร็วจนผู้พูดคนแรกตามไม่ทัน

จงรับรู้ไว้เถิดว่านักฟังที่ดีเป็นผู้มีเสน่ห์

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชร. (2543). อยู่อย่างสง่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์

พับลิชชิง จำกัด (มหาชน). หน้า 63

แบบฝึกหัดเรื่อง มารยาทในการฟัง (ผู้ฟังที่ดี)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เมื่อนักเรียนฟังผู้ใหญ่พูดควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ขณะฟังรับประทานของขบเคี้ยวจะได้ไม่เหงา ข. สำรวมกิริยาท่าทาง ค. วิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่กำลังฟัง ง. ซิงพูดก่อนกลัวจะลืมเรื่องที่ยากจะพูด	5. หลักปฏิบัติในการเป็นผู้ฟังที่ดีคือข้อใด ก. สำรวมกิริยาสวดาผู้พูดเป็นระยะ ข. คอยกับเพื่อนเสียงดัง ค. หยอกล้อกับเพื่อนตลอดเวลา ง. กระซิบกับคนที่อยู่ข้างเคียง
2. ข้อใดปฏิบัติถูกต้องขณะฟังผู้อื่นพูดในที่ประชุม ก. กระซิบพูดกับคนที่อยู่ข้างเคียง ข. ขณะฟังนั่งประดิษฐ์สิ่งของด้วย ค. ตั้งใจฟังและจดความสำคัญไว้ ง. ถูกทุกข้อ	6. เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นในขณะที่ประชุม นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ไม่สนใจฟังที่เพื่อนพูด ข. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ค. พูดคุยกับเพื่อนที่นั่งข้างเคียง ง. ผิดทุกข้อ
3. เมื่อนักเรียนไปชมดนตรีหรือละครนักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ไม่นำอาหารหรือวัตถุที่มีกลิ่นเหม็นเข้าไปในสถานที่นั้น ข. เดินเข้าออกบ่อย ๆ ค. ทำเสียงอื่น ๆ รบกวน ง. หยอกล้อกับเพื่อนตลอดเวลา	7. เมื่อเพื่อนพูดหน้าชั้นเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ตามองผู้พูด ไม่กระซิบกับผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ข. หัวเราะไม่ตั้งใจฟังผู้พูด ค. ใจลอยมองนอกหน้าต่าง ง. คุยกับเพื่อนตลอดเวลา
4. มารยาทในการฟังที่นักเรียน ควรรักษาไว้เสมอตามโอกาสต่าง ๆ คือข้อใด ก. มารยาทในการเข้าไปฟังดนตรี ข. มารยาทในการฟังผู้อื่นพูด ค. มารยาทในการฟังเมื่ออยู่เฉพาะหน้าผู้ใหญ่ ง. ถูกทุกข้อ	8. ในขณะที่นักเรียนชมภาพยนตร์หรือชมละครควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. วิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่ดู ข. รับประทานของขบเคี้ยวมีเสียงดัง ค. เปิดเครื่องมือสื่อสาร ง. ไม่ก่อความรำคาญให้แก่บุคคลอื่น

9. การฟังจะเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงไรขึ้น อยู่กับปัจจัยข้อใด ก. เวลา สถานที่ และบุคคล ข. ความพอใจในการฟัง ค. อยู่ที่มีการพูด ง. ฟังในสิ่งที่ตนเองสนใจ	10. มารยาทในการฟังที่ดีคือข้อใด ก. ดาามองหน้าผู้พูด ในขณะที่ฟังครุบรรยาย ข. ตั้งขอบแย้งเพื่อนพูด ค. มืงกั่มหน้า โดยไม่มองหน้าผู้พูด ง. ผิดทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง มารยาทในการฟัง (ผู้ฟังที่ดี)

1.	ข	6.	ข
2.	ค	7.	ก
3.	ก	8.	ง
4.	ง	9.	ก
5.	ก	10.	ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง มารยาทในการฟัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้ฟังที่ดี					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้รู้ถึงความสำคัญของการให้ความสนใจผู้พูด และแสดงอาการรับฟังความคิดของผู้อื่น					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถเป็นผู้ฟังที่ดี					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "ผู้ฟังที่ดี" มุ่งปลูกฝังให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ฟัง ที่ดี					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 10
เรื่อง การลดความขัดแย้ง**

ชื่อเรื่อง การลดความขัดแย้ง

ชื่อกิจกรรม การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล

เทคนิค บทบาทสมมติ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงความสำคัญ และวิธีการเสนอความคิดเห็น ด้วยเหตุผลในกรณีที่ความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การลดความขัดแย้ง โดยใช้กิจกรรม “การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล” และให้นักเรียนได้ทราบถึงความสำคัญและวิธีการเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในกรณีที่ความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น

2.2 แจกบทบาทการแสดงให้ผู้เรียน โดยมีบทบาทการประชุม เรื่อง “เราควรให้อะไรเป็นของที่ระลึกสำหรับครูอารีที่กำลังจะเกษียณอายุ” ให้ผู้สังเกตคอยสังเกตพฤติกรรมผู้พูดเมื่อถูกเพื่อนพุดจา ตูถูก วิจารณ์ ต่าหนี ร่วมกันแสดงความคิดเห็นหลังจากจบกิจกรรม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การลดความขัดแย้ง โดยใช้กิจกรรม “การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การลดความขัดแย้ง โดยใช้กิจกรรม “การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการลดความขัดแย้ง

3.2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล” จากใบงาน

3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล”

3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.6 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การลดความขัดแย้ง

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การลดความขัดแย้ง
- 4.2 ใบงานประกอบกิจกรรม "การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล"
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล"

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การลดความขัดแย้ง ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

บุคคลย่อมมีความแตกต่างกันหลายด้าน เช่น รูปร่าง หน้าตา ความคิด สติปัญญา ในกรณีของ ความคิดเป็นปกติธรรมดาในการทำงานร่วมกันย่อมมีความคิดไม่สอดคล้องกัน

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงความสำคัญ และวิธีการเสนอความคิดเห็น ด้วยเหตุผลในกรณีที่ความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น

3. สารการเรียนรู้

บุคคลย่อมมีความแตกต่างกันหลายด้าน เช่น รูปร่าง หน้าตา ความคิด สติปัญญา ในกรณีของ ความคิดเป็นปกติธรรมดาในการทำงานร่วมกันย่อมมีความคิดไม่สอดคล้องกัน แต่การใช้เหตุผลและมีเทคนิคในการแสดงความคิดเห็นโดยการยอมรับเหตุผลของผู้อื่นก่อนจะเป็นวิธีการหนึ่งทำให้เกิดความ ประนีประนอมหรือพยายามแสวงหาความสอดคล้องจากความแตกต่างกันทางความคิดได้ซึ่งจะส่งผลดี ไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้

4. กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องการเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในกรณีที่ความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. ครูชี้แจงวิธีการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1.1 ขออาสาสมัคร 3 คน เป็นผู้สังเกตการณ์

1.2 แจกบทบาทการแสดงให้ผู้เรียน โดยมีบทบาทการประชุม เรื่อง "เราควรทำอะไรเป็นของที่ระลึกสำหรับครูอาที่กำลังจะเกษียณอายุ"

1.3 เมื่อเริ่มการประชุมให้ผู้สังเกตคอยสังเกตพฤติกรรมผู้พูดเมื่อถูกเพื่อนพูดจา ดูถูก วิจารณ์ ตำหนิ

1.4 ขณะประชุม ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทที่ได้รับ โดยผู้ที่ได้บทบาทสมาชิกให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เห็นด้วยกับความคิดของผู้อื่น โดยการพูดจา ดูถูก ตำหนิ วิจารณ์

1.5 หลังจบการประชุม ผู้ดำเนินกิจกรรมซักถามผู้สังเกตถึงสิ่งที่ได้จากการสังเกตว่า ผู้พูดแสดงพฤติกรรมอย่างไรเมื่อถูกเพื่อนพูดจา ดูถูก ตำหนิ วิจารณ์

1.6 ผู้ดำเนินกิจกรรมซักถามผู้เรียน ซึ่งแสดงเป็นผู้เสนอความคิดเห็นรู้สึกอย่างไรต่อการที่เพื่อน ๆ พูดจา ดูถูก ตำหนิ วิจารณ์โดน เมื่อพวกเขาไม่เห็นด้วยกับความคิดของตน

1.7 ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงผลของการเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในกรณีที่มีความคิดไม่สอดคล้องกับผู้อื่น

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นหลังจากจบกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การลดความขัดแย้งให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การลดความขัดแย้ง

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การลดความขัดแย้ง

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. จากความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. จากการแสดงบทบาทของผู้เรียน
3. จากการตอบคำถามและซักถามของผู้เรียน
4. จากการสรุปของผู้เรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1 ห้องแนะแนว
- 6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การลดความขัดแย้ง
- 7.2 ตัวอย่างบทบาทสมมติ
- 7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล"
- 7.4 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การลดความขัดแย้ง

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การลดความขัดแย้ง ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การลดความขัดแย้ง
2. ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างบทบาทสมมติจากใบงาน
3. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การลดความขัดแย้ง
6. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การลดความขัดแย้ง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การลดความขัดแย้ง

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงาน “การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล”

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาบทบาทสมมติจากใบงานนี้

บทบาทของผู้แสดงความคิดเห็น

สมมติผู้เรียนเป็นคนหนึ่งในการประชุม เพื่อหาข้อยุติว่า “เราควรจะให้อะไรเป็นของที่ระลึกสำหรับครูอารีที่กำลังจะเกษียณอายุราชการ” สมาชิกเป็นคนพูดไม่เก่ง แต่อยากเสนอความคิดเห็น จึงยกมือขอแสดงความคิดเห็นและเสนอว่า “เราควรจะซื้อของที่สวยงาม เช่น ผ้าขนหนู หรือเป็นของที่หาได้ง่ายในตลาด หรือไม่ควรซื้อของราคาแพงมาก เพราะพวกเราเด็กๆ ยังเด็กอยู่”

บทบาทของสมาชิกคนอื่น ๆ

สมมติผู้เรียนเป็นคนหนึ่งในการประชุม เพื่อหาข้อยุติว่า “เราควรจะให้อะไรเป็นของที่ระลึกสำหรับครูอารีที่กำลังจะเกษียณอายุราชการ” เมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น ซึ่งไม่ตรงกับความคิดเห็นของตน ให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมไม่เห็นด้วย โดยการพูดจาตู่ถูก ต้าหนิ วิจารณ์ เพื่อนคนนั้น เช่น “พูดไม่ได้เรื่องเลย” หรือ “เสนอความคิดเห็นอะไรมาก็ไม่รู้ไม่เห็นจะได้ความเลย” หรือ “พูดได้แย่มาก” หรือ “พูดอะไร ไม่รู้เรื่องเลย เสนอความคิดเห็นเป็นเรื่องเป็นราวหน่อยนะ”

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
 ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
 เรื่อง การลดความขัดแย้ง
 วิชากิจกรรมแนะแนว ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล”

การหายใจเข้าลึก ๆ ก่อนพูดนั้นเป็นเทคนิคง่าย ๆ เพื่อให้เกิดสติและมีเวลาคิดก่อนพูด
 รู้ว่าควรพูดอะไรจึงจะเหมาะสม เป็นการเว้นจังหวะการพูด ให้โอกาสตัวเองได้เรียบเรียงคำพูดและ
 ความคิดด้วย

น้ำเสียงที่ออกมาจะมีมั่นคง สามารถบังคับให้ช้าหรือหนักแน่นได้

หลายคนมีจิตใจดี แนวคิดดี เนื้อหาการพูดดี แต่เวลาพูดไม่มีจังหวะแบ่งพูด พูดเร็ว พูด
 คร่อมจังหวะ พูดสวนออกมาทันที พูดติดต่อกันโดยไม่หยุดหายใจ ทำให้คนไม่ยากฟัง ฟลวยหงุดหงิดไป
 ด้วย

คนส่วนมากพยายามบอกว่าเขาเป็นคนใจกว้าง สามารถรับการวิพากษ์วิจารณ์ได้
 แต่จริง ๆ แล้วเขาอยากได้รับคำชมเชยจากผู้อื่นมากกว่า ไม่ใช่ฐานะของเราที่จะไปตัดสินว่าใครดีหรือไม่ดี
 ถูก หรือ ผิด และจงอย่าสำคัญตัวเองผิด คิดว่าตัวเองมีสิทธิ มีอำนาจ หรือมีความสามารถที่จะพิพากษา
 การกระทำใด ๆ ของผู้อื่นได้ว่าถูกหรือผิด

การนิเทศา วิจารณ์ ดีเดียนั้น ส่วนมากเป็นการยกตนเองและจับผิดคนอื่น ผลก็คือ เรา
 ก็ไม่มีความสุข คนถูกติเตียนก็ไม่มีความสุข

บรรยากาศไม่น่าอยู่ เกิดพลังความร้อนของความก้าวร้าวรอบ ๆ ตัวมากขึ้นทันที
 เป็นการสร้างจิตใต้สำนึกที่ไม่ดีให้คนอื่น

และเป็นการสร้างปมปโลมให้กับตนเอง ทำให้เสียนิสัย ชอบยกตน ทำให้ชอบคิดว่าตัว
 เองเป็นเทวดา คนอื่นเป็นคนธรรมดา ๆ ที่ด้อยกว่า จึงเที่ยวไปว่า ตำหนิ หรือตัดสินคนอื่นเขาอย่างไม
 เกรงใจ และเป็นการสำคัญตัวเองผิด หลงตัวเองอย่างน่าเกลียด ซึ่งจะกลายเป็นนิสัยที่น่ารังเกียจต่อไป

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชระ. (2543). อยู่อย่างสง่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
 พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หน้า 12 - 14

แบบฝึกหัด เรื่อง การลดความขัดแย้ง (การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นเทคนิคในการเพื่อให้เกิดสติก่อนพูด ก. หายใจเข้าลึก ๆ ก่อนพูด ข. นั่งพักก่อนพูด ค. พูดโดยไม่ได้อคิด ง. พูดด้วยอารมณ์ที่รุนแรง	5. เมื่อเสนอความคิดเห็นสมาชิกในกลุ่มรับฟังด้วยความเต็มใจ ผลจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้ผู้พูดเกิดความมั่นใจในตนเอง ข. มีอาการเขินอาย ค. ไม่กล้าพูดต่อไป ง. ลืมเรื่องที่จะพูด
2. ในการหายใจเข้าลึก ๆ เพื่อให้ ก. เพื่อให้เกิดสติและมีเวลาคิดก่อนพูด ข. รู้ว่าควรพูดอะไรจึงจะเหมาะสม ค. เป็นการเว้นจังหวะการพูด เป็นการให้โอกาสได้เรียบเรียงคำพูด ง. ถูกทุกข้อ	6. นักเรียนคิดว่าเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งคือข้อใด ก. ความคิดไม่ตรงกัน ข. ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ค. ต่างก็คิดว่าตัวเองถูก ง. ถูกทุกข้อ
3. เมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ไม่ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน ข. คอยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตลอดเวลา ค. รับฟังข้อเสนอของเพื่อน ง. เดินหนีในขณะที่เพื่อนพูด	7. เมื่อสมาชิกรับฟังความคิดของกลุ่ม ผลจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลายและสร้างสรรค์ ข. ทำให้เกิดความสามัคคีภายในกลุ่ม ค. ทุกคนมีความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้เสนอความคิดเห็น ง. ถูกทุกข้อ
4. ข้อดีในการรับฟังข้อคิดเห็นของเพื่อน คือ ก. ทำให้ได้ข้อคิดที่หลากหลาย ข. ในแต่ละคนจะมีมุมมองไม่เหมือนกัน ค. ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ง. ถูกทุกข้อ	8. เมื่อเพื่อนพูดหน้าชั้นเรียน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. ตั้งใจฟังเพื่อนพูด ข. นั่งคุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ ค. ไม่สนใจเพื่อนที่พูด ง. สนใจฟังเพื่อนบางครั้ง

9. ข้อใดถูกต้อง ก. สุตารัตน์ตำหนิวิจารณ์เพื่อนเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น ข. สุจิตราไม่สนใจในขณะที่เพื่อนพูด ค. พรพิมลรับฟังเหตุผลความคิดเห็นของเพื่อน ง. พรสุตาชอบทะเลาะกับเพื่อน	10. นักเรียนคิดว่าถ้าการที่เรารับฟังเหตุผลของผู้อื่น ผลจะเป็นอย่างไร ก. ไม่เกิดความขัดแย้ง ข. สมาชิกมีความรักความสามัคคีต่อกัน ค. เคารพสิทธิและเสรีภาพซึ่งกันและกัน ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การลดความขัดแย้ง (การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล)

1.	ก	6.	ง
2.	ง	7.	ง
3.	ค	8.	ก
4.	ง	9.	ค
5.	ก	10.	ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การลดความขัดแย้ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและวิธีการเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในการที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในการที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในการที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม "การเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล" มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติดีปฏิบัติตนเป็นผู้ที่สามารถเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลในการที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้อื่น					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 11
เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อเรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อกิจกรรม สิ่งที่น่าสนใจ

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในตัวเอง และเชื่อมั่นในตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนสำรวจความคิดและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “สิ่งที่ฉันภูมิใจ” และให้นักเรียนมีความพอใจและภาคภูมิใจในตนเอง

2.2 ผู้เรียนวาดภาพตนเองในกระดาษ A4 ให้นักถึงวัยเด็ก แล้วถามตัวเองว่า ชอบเล่นอะไร ที่ทำให้ตนเองสนุก และมีความสุข ชอบเรียนวิชาอะไร ชอบทำกิจกรรมอะไร ผู้เรียนช่วยคุณพ่อ คุณแม่ทำอะไรบ้าง แล้วได้รับคำชม เป็นต้น สรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “สิ่งที่ฉันภูมิใจ” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “สิ่งที่ฉันภูมิใจ” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญในการต้องการการยอมรับจากเพื่อน

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “สิ่งที่ฉันภูมิใจ”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
- 4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "สิ่งที่ฉันภูมิใจ"
- 4.3 กระดาษ A4 จำนวน 50 แผ่น และปากกาสีเมจิก จำนวน 10 กล้อง

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

คนส่วนใหญ่มักจะไม่ภาคภูมิใจตัวเองตามความเป็นจริง แต่มักจะคิดว่าต้องได้สิ่งนั้นสิ่งนี้เสียก่อน แล้วจึงจะภูมิใจ เช่น ได้เลื่อนขั้นก่อน หรือสวกว่านี้ รวยกว่านี้ เก่งกว่านี้อีกหน่อย จึงจะภาคภูมิใจตัวเองได้

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในตัวเอง และเชื่อมั่นในตนเอง
2. เพื่อให้สำรวจความคิดและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง

3. สารการเรียนรู้

ผู้ที่มีภาพลักษณ์ที่ดีที่น่าภูมิใจ และเป็นที่ชื่นชมยินดีสำหรับผู้อื่น ผู้ใดกระทำการที่ดีงามในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย ย่อมนำความสุข ความภาคภูมิใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้ชีวิตมีความมั่นคง สงบสุขและประสบความสำเร็จ

4. กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญในการต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. แจกกระดาษ A 4 และปากกาสีเมจิกให้ผู้เรียนทุกคน
2. ให้ผู้เรียนวาดภาพตนเองลงในกระดาษ
3. ผู้เรียนนึกย้อนกลับไปในวัยเด็กแล้วถามตัวเองว่า

3.1 ชอบเล่นอะไร ที่ทำให้ตนเองสนุก และมีความสุข เมื่อเข้าโรงเรียน ผู้เรียนชอบเรียนวิชาอะไร ซึ่งผลการเรียนนั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจ

3.2 ผู้เรียนชอบทำกิจกรรมอะไรในโรงเรียน กิจกรรมใดที่ผู้เรียนทำสำเร็จที่แสดงถึงความสามารถของตนเอง และได้รับคำชมหรือได้รับรางวัล

3.3 ผู้เรียนช่วยคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ปกครองทำอะไรบ้าง แล้วได้รับคำชม

4. เมื่อตอบคำถามเหล่านี้ได้แล้ว ให้ผู้เรียนเขียนลงไปในกระดาษส่วนที่เหลือ
5. ผู้เรียนนำภาพที่วาดมาแสดงหน้าห้อง พูดถึงข้อความที่เขียนและนำภาพไปติดไว้ผนังห้อง
6. ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวคำชม และเพื่อน ๆ ประทับมือสนับสนุน
7. ผู้เรียนพูดถึงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองจากการทำกิจกรรมนี้

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับตนเองในวัยเด็กของผู้เรียน
2. สังเกตจากการบอกความรู้สึกที่ดีต่อตนเองของผู้เรียน
3. สังเกตจากการสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมของผู้เรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1 ห้องแนะแนว
- 6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
- 7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “สิ่งที่ฉันภูมิใจ”

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "สิ่งที่ฉันภูมิใจ"
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “สิ่งที่ฉันภูมิใจ”

ความภาคภูมิใจทำให้เกิดเป็นความมั่นใจ

คนส่วนใหญ่จะไม่ภาคภูมิใจตัวเองตามความเป็นจริง แต่มักจะคิดว่าต้องได้สิ่งนั้นสิ่งนี้เสียก่อน แล้วจึงจะภูมิใจ เช่น ได้เลื่อนชั้นก่อน หรือสวยกว่านี้ รวยกว่านี้ เก่งกว่านี้อีกหน่อย จึงจะภาคภูมิใจตัวเองได้

ซึ่งจะไม่มีวันเกิดความภาคภูมิใจได้หรอกเพราะมัวแต่ต้องรออยู่เสมอ โอกาสจะเป็นหรือได้ในสิ่งที่อยากเป็นอยากได้นั้นก็ยาก ทำให้ไม่เคยพอใจในตัวเอง

ความมั่นใจตัวเองตามความเป็นจริงจึงไม่เกิดขึ้น มักจะเกิดแต่ความมั่นใจปลอม ๆ หรือเสแสร้งทำเป็นมั่นใจหรือขาดความมั่นใจไปเลย เพราะไม่รู้ว่าเมื่อไรตัวเองจึงจะเป็นอย่างที่ยากเป็นได้จริง ๆ มนุษย์มีขีดจำกัดของความสามารถที่จะมีหรือจะเป็น

เราอาจมีความต้องการต่าง ๆ ได้ แต่โอกาสที่จะได้ตามความต้องการนั้นก็มีได้บ้างและไม่แน่นอนหรอก

มนุษย์ที่คิดเป็นจึงหันมาสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจในความเป็นตัวเองตามความเป็นจริง เช่น แม้จะจน ตัวเตี้ย ตัวดำ เรียนไม่สูง แต่ก็พอใจตัวเอง ภูมิใจตัวเองตามความเป็นจริงที่มีอยู่ ที่เคยทำสิ่งที่ดี ๆ ในชีวิตมาบ้างแล้ว เช่น ซื่อสัตย์ กตัญญู การช่วยเหลือคนอื่น ฯลฯ

จะไม่นำตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นซึ่งไม่เหมือนกันและไม่เท่ากันอยู่แล้ว

จะเกิดความพอใจตัวเอง ภูมิใจตัวเองตรงนั้น ในสภาพนั้นได้

ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปอีกก็ยังสามารถพอใจ ภูมิใจตัวเองในสภาพนั้นได้อีก

ความมองอาจ ความเชื่อมั่นตัวเองตามความเป็นจริง ความกล้าหาญ ความเปิดเผย จะแสดงออกมาได้ทุกเมื่อและทุกอิริยาบถ

บรรณานุกรม

วิทยา นาควัชระ. (2543). อยู่อย่างสง่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์

พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หน้า 16

แบบฝึกหัด เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองจะส่งผลต่อนักเรียนอย่างไร ก. ทำให้นักเรียนมั่นใจในตนเอง ข. ซื่อสัตย์ ไม่กล้าแสดงออก ค. ขาดความมั่นใจในตนเอง ง. ไม่กล้าสบสายตาเพื่อน	4. นักเรียนอยากเรียนดนตรีสากลแต่คุณพ่อคุณแม่อยากให้นักเรียนเรียนดนตรีไทย นักเรียนไม่เห็นด้วยกับคุณพ่อคุณแม่ นักเรียนจะอย่างไร จึงจะรู้สึกภูมิใจในตนเอง ก. ชี้แจงให้คุณพ่อคุณแม่ทราบ ข. ไม่กล้าพูดกลัวโกรธ ค. ไม่แน่ใจว่าท่านเชื่อ ง. โกรธที่คุณพ่อคุณแม่ไม่ให้เรียน
2. นักเรียนสามารถสร้างความภูมิใจให้กับตนเองได้อย่างไร ก. มีความซื่อสัตย์ ข. มีความกตัญญู ค. ให้ความช่วยเหลือคนอื่น ง. ถูกทุกข้อ	5. สิ่งที่นักเรียนภูมิใจคือข้อใด ก. มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ข. พอใจที่เพื่อน ๆ ไว้ใจในความสามารถ ค. ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน ง. ผิดหวังเกี่ยวกับเรื่องเรียนตลอด
3. นักเรียนปฏิบัติอย่างไรจึงเรียกว่าภูมิใจในตนเอง ก. ฉันอารมณ์เสียง่ายเมื่ออยู่บ้านถ้าถูกพ่อแม่ดุว่า ข. ครูไม่ค่อยไว้ใจที่จะให้ทำสิ่งต่าง ๆ ค. เพื่อน ๆ ไว้ใจในความสามารถ ง. ฉันขยันเรียนมากขึ้นแต่ผลการเรียนก็ไม่ดีไปกว่าเดิม	6. ในกิจกรรมโฮมรูมในตอนเช้าครูที่ปรึกษาเข้ามาพูดคุยและสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทำบุญตักบาตรของโรงเรียน ครูให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นว่าน่าจะนำอะไรมาใส่บาตรนักเรียนเสนอว่าจะนำของแห้งมานักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการแสดงความคิดเห็น ก. กลัวเพื่อน ๆ ไม่เห็นด้วย ข. ไม่มั่นใจว่าจะถูกคัดค้านหรือไม่ ค. ภูมิใจที่เสนอความคิดเห็นของตนเองให้ครูทราบ ง. ถูกทุกข้อ

7. ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระหว่างที่ครูอธิบายนักเรียนสงสัยจึงซักถามครูจึงอธิบายให้ฟังใหม่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. เกรงใจเพื่อนที่ทำให้ครูต้องหยุดอธิบายซ้ำอีกครั้ง ข. ภูมิใจที่กล้าถามครู ค. รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ง. กลัวครูไม่พอใจ	9. เวลาที่เพื่อน ๆ บอกว่านักเรียนแต่งตัวเขยมากนักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. ไม่พอใจแต่เก็บไว้ไม่แสดงออก ข. ภูมิใจที่มีเครื่องแต่งกาย ค. ดอว่าเพื่อนทันท ง. อายและสับสนกับตนเอง
8. นักเรียนได้วาดภาพส่งเข้าประกวดโดยนักเรียนตั้งใจอย่างเต็มที่ผลปรากฏว่าภาพของนักเรียนได้แค่ รางวัลชมเชยนักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. หมดกำล้งใจ ข. พยายามฝึกฝนใหม่ ค. เสียใจมาก ง. ดอว่ากรรมกร	10. ครูมักจะเลือกเพื่อนคนอื่น ๆ ให้ไปแสดงกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่านักเรียนทั้งที่มีความสามารถเท่า ๆ กัน นักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. พอใจในความสามารถของตนเอง ข. รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ค. อยากรเป็นคนเก่งเหมือนคนอื่น ง. คิดว่าครูคงไม่ชอบตนเอง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน (สิ่งที่ฉันภูมิใจ)

1.	ก	6.	ค
2.	ง	7.	ข
3.	ค	8.	ข
4.	ก	9.	ข
5.	ข	10.	ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในตนเอง และเชื่อมั่นในตนเอง มองตนเองและผู้อื่นในทางบวก					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในตนเอง และเชื่อมั่นในตนเอง มองตนเองและผู้อื่นในทางบวก					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในตนเอง และเชื่อมั่นในตนเอง มองตนเองและผู้อื่นในทางบวก					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม "สิ่งที่ฉันภูมิใจ" มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 12

เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

ชื่อเรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

ชื่อกิจกรรม ความห่วงใย

เทคนิค การทำงานกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัว ที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ความห่วงใย” และให้นักเรียนรับบทบาทและหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

2.2 แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด สร้างแผนที่ความคิด เรื่อง ความห่วงใยต่อครอบครัวให้ครอบคลุมความหมายและการแสดงออก ให้เล่าประสบการณ์ที่ผู้เรียนเคยแสดงความห่วงใยต่อครอบครัว ร่วมสรุปว่าความห่วงใยมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน และสังคมอย่างไร

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ความห่วงใย” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ความห่วงใย” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกครอบครัว

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความห่วงใย”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความห่วงใย”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษา เพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

คนในครอบครัวเดียวกัน นับเป็นคนสำคัญมาก เพราะมีความสัมพันธ์กันลึกซึ้ง และมีความใกล้ชิดมาก โอกาสกระทบกระทั่งกันก็มีมาก คนเหมือนกัน ความคิดต่างกัน การขัดแย้งมักจะเกิดขึ้นเสมอ การปรับตัวในครอบครัวจึงจำเป็นมาก

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัว ที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

3. สารการเรียนรู้

การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น คือการรับรู้ความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่น สามารถรับรู้สนใจและเข้าใจในแง่คติ ทัศนคติของผู้ที่อยู่รอบข้าง ตัดสินใจทำอะไรโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นไม่ใช้ความคิดของตนเป็นหลัก

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง แนวปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และแนวปฏิบัติดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการปฏิบัติตนในสังคมอื่น ๆ ในปัจจุบัน และอนาคตต่อไป

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด สร้างแผนที่ความคิด เรื่องความห่วงใยต่อครอบครัว และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ให้ครอบคลุมความหมายและการแสดงออก

2. ให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนเล่าประสบการณ์ที่ผู้เรียนเคยแสดงความห่วงใยต่อครอบครัว และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

3. ให้ผู้เรียนนำผลงานทั้งหมดมาจัดแสดง

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้ผู้เรียนร่วมสรุปว่าความห่วงใย และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน และสังคมอย่างไร

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

ตรวจผลงาน และพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ความห่วงใย"

7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ความห่วงใย"
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “ความห่วงใย”

ครอบครัว โดยทั่วไปแล้วประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก บางครอบครัวอาจมีญาติ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และบุคคลอื่นที่มาอาศัยอยู่ด้วย

การที่สมาชิกของครอบครัวอยู่ร่วมกัน พบเห็นกันทุกวัน ๆ วันนั้นในบางครั้งอาจพบว่า สมาชิกของครอบครัวเกิดการขัดแย้งกัน ทะเลาะวิวาทกัน ซึ่งบางครั้งก็โยงไปสู่การแตกแยกกันทำให้สมาชิกในครอบครัวอยู่กันอย่างไม่มีความสุขเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ถ้าสมาชิกในครอบครัวใช้เหตุผลในการอยู่ร่วมกัน มีหลักยึดเหนี่ยวจิตใจและแนวปฏิบัติที่เป็นแนวเดียวกัน เชื่อว่า ปัญหาต่าง ๆ คงจะเกิดขึ้นได้น้อย หรืออาจไม่เกิดปัญหาลึ้นเลยในครอบครัว

แนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. มีความอดทน ความอดทนเป็นลักษณะที่บุคคลสามารถเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ที่ยากลำบากได้ โดยไม่ย่อท้อหรือไม่ท้อถอย เช่น อดทนต่อการทำงานหนัก

1. มีความอดกลั้น เป็นลักษณะที่บุคคลสามารถข่มใจระงับใจและอารมณ์ไม่ให้เกิดขึ้น
2. ให้อภัยซึ่งกันและกันไม่ถือโทษโกรธกันในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด

ผิดพลาด

4. เอาใจเขามาใส่ใจเรา พยายามนึกถึงความรู้สึกนึกคิดของคนอื่นในกรณีที่เขาประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือเราแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดีและไม่ดีต่อเขาโดยเปรียบเทียบความรู้สึกว่าถ้าเราประสบเหตุการณ์ เช่นนั้นบ้างเราจะมีความรู้สึกและดำเนินการอย่างไร

5. แบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และมีน้ำใจคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครอบครัวใดก็ตามถ้าสมาชิกในครอบครัวเห็นแก่ตัว มีสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ แล้วไม่แบ่งปันซึ่งกันและกัน เชื่อได้ว่าครอบครัวนั้นจะอยู่ร่วมกันอย่างไม่มีความสุขเท่าที่ควร ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวทุกคนพึงระลึกเสมอว่าการแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และการมีน้ำใจคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นแนวปฏิบัติที่สมาชิกในครอบครัวทุกคนพึงปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอ

6. ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในครอบครัวนั้นสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีความขัดแย้งกันไม่ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกันแล้วเชื่อว่าการอยู่ร่วมกันก็จะไม่ราบรื่นและไม่มีความสุขเท่าที่ควร ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวทุกคนพึงระลึกเสมอว่าการยอมรับและรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกันเป็นแนวปฏิบัติที่จำเป็นมากสำหรับการอยู่ร่วมกันในครอบครัว

7. ปฏิบัติตามข้อกำหนดของครอบครัว ในบางครอบครัวจะมีข้อกำหนดที่หัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัวกำหนดแนวปฏิบัติต่าง ๆ ไว้ เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ถ้าสมาชิกไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของครอบครัว ก็อาจเกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ตามมา ซึ่งอาจนำไปสู่ความแตกแยกของสมาชิกในครอบครัวหรืออาจทะเลาะวิวาทกันได้

บรรณานุกรม

เริงชัย หมื่นชนะ และคณะ ช. (2539). มนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. ไอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.

แบบฝึกหัดเรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว (ความห่วงใย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. นักเรียนคิดว่าสถาบันใดในสังคมถือว่าเป็นสถาบันหน่วยย่อยที่สำคัญที่สุด ก. สถาบันครอบครัว ข. สถาบันศาสนา ค. สถาบันการศึกษา ง. สถาบันการปกครอง	5. ถ้าในครอบครัวของนักเรียนไม่มีข้อกำหนดให้สมาชิกปฏิบัติครอบครัวจะเป็นอย่างไร ก. สมาชิกจะนึกถึงความรู้สึกนึกคิดของคนอื่น ข. เกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ค. สมาชิกมีความอดทนต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง. สมาชิกไม่ถือโทษโกรธกัน
2. หน้าที่ใดที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา ก. นิดาตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ข. วิชาชอบที่จะทะเลาะกับน้อง ค. นุชรีใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ง. สุดสวหนิไปเที่ยวกับเพื่อน	6. ข้อใดกล่าวถูกต้อง สำหรับการให้อภัย ก. รัชนีทำผิดยอมรับผิด ข. การให้อภัยเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ค. คนในครอบครัวมิใช่คนอื่นต้องให้อภัยก่อน ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดกล่าวถูกต้องในการปฏิบัติตนต่อญาติพี่น้อง ของนักเรียน ก. รักใคร่ปรองดองกัน ข. เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ง. ถูกทุกข้อ	7. ในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวนักเรียนทำอะไรจึงเรียกว่ามีความอดทนอดกลั้น ก. รู้จักยอมแพ้ในบางครั้งแม้จะเป็นฝ่ายถูก ข. ทำตามอารมณ์ของตนเอง ค. เป็นคนเก่งไม่จำเป็นต้องข่มใจ ง. เกิดมาไม่เคยยอมแพ้ใคร
4. ถ้าสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนต่อกันผลที่จะเกิดตามมาแก่สมาชิกในครอบครัวคือ ก. เกิดความขัดแย้งกัน ข. ขาดการช่วยเหลือกัน ค. ให้อภัยซึ่งกันและกัน ง. ไม่ปรึกษาหารือกัน	8. ผู้ที่ปฏิบัติตนดีต่อสมาชิกของครอบครัวมีลักษณะอย่างไร ก. ช่วยทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข. ไม่ทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ค. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับวัย ง. ถูกทุกข้อ

9. สุรัตน์มักคิดว่าตนเองทำสิ่งใดถูกต้องแสดงว่าสุรัตน์ขาดแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวข้อใด ก. เอาใจเขามาใส่ใจเรา ข. ความอดทนอดกลั้น ค. การยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน ง. ถูกทุกข้อ	10. หน้าใดที่นักเรียนไม่ควรปฏิบัติต่อบิดามารดา ก. เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา ข. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ค. ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ง. ช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว (ความห่วงใย)

1.	ก	6.	ง
2.	ก	7.	ก
3.	ง	8.	ง
4.	ค	9.	ก
5.	ข	10.	ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถบอกแนวปฏิบัติตนของการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้ทราบถึงบทบาท และหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม “ความห่วงใย” มุ่งปลูกฝังให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่รู้ บทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดี ของครอบครัว					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 13
 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

ชื่อเรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

ชื่อกิจกรรม เรายักษ์ชุมชน

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “เรารักชุมชน” และให้นักเรียนได้รู้จักการให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชน ที่นักเรียนอาศัยอยู่

2.2 สุ่มนักเรียน 5 – 6 คน ออกมาเล่าประสบการณ์ การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชน หรือมีเหตุการณ์อะไรบ้างที่ประทับใจในชุมชนของนักเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมในครั้งนี้

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “เรารักชุมชน” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “เรารักชุมชน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เรารักชุมชน”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เรารักชุมชน”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

สังคมมีความคาดหวังว่าต้องการให้นักเรียนเป็นคนดี เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม และช่วยเหลือสังคมบ้างตามโอกาสอันควร

2. จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

3. สาระการเรียนรู้

เมื่อบุคคลได้ฝึกให้การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ มีการแสดงออกที่เหมาะสม จะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าคิด และทำในสิ่งที่ถูกต้องมากขึ้น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน ควรช่วยเหลือสังคมและทำตนให้เกิดประโยชน์แก่สังคมบ้าง เช่น ร่วมมือในการพัฒนาสังคมหรือชุมชนตามโอกาสอันควร

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. สุ่มนักเรียน 5 – 6 คน ออกมาเล่าประสบการณ์ การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีอะไรบ้าง หรือมีเหตุการณ์อะไรบ้างที่ประทับใจ
2. เมื่อทุกคนพูดจบให้เพื่อนปรบมือ และครูกล่าวคำชมผู้เรียนแต่ละคน
3. สอบถามความรู้สึกของผู้เรียน 5 – 8 คน
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป และอภิปรายข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมในครั้งนี้

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนในสังคม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 ใช้การสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ใช้การประเมินผลงานที่นักเรียนได้จัดทำขึ้นมา

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "เรารักชุมชน"

7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เรารักชุมชน” ที่ครูแจกให้
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เรารักชุมชน”

สังคมมีความคาดหวังว่าต้องการให้นักเรียนเป็นคนดี เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม และช่วยเหลือสังคมบ้างตามโอกาสอันควร สังคมได้คาดหวังให้นักเรียนแสดงบทบาท ดังนี้

1. ควรประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม เช่น แต่งกายเรียบร้อย ไม่มั่วเมาในอบายมุขทั้งปวง
2. ควรเป็นผู้ที่กิริยามารยาทงาม เช่น มีความระมัดระวังในอิริยาบถต่าง ๆ ในการ นั่ง ยืน และ เดินในท่าทางที่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียน
3. ควรช่วยเหลือสังคมและทำตนให้เกิดประโยชน์แก่สังคมบ้าง เช่น ร่วมมือในการพัฒนาสังคม หรือชุมชนตามโอกาสอันควร
4. ควรตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา และมีงานทำเป็นหลักเป็นฐาน

บรรณานุกรม

เริงชัย หมื่นชนะ และคนอื่น ๆ . (2539). *มนุษย์สัมพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.

แบบฝึกหัด เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. นักเรียนจะช่วยพัฒนาชุมชนได้อย่างไร ก. ช่วยตัดต้นไม้ ข. บริจาคเงินสร้างวัด ค. ช่วยขุดลอกคูคลอง ง. สร้างสะพานข้ามคลอง	5. คนในชุมชนควรมีคุณลักษณะตามข้อใดจึงจะทำให้ชุมชนพัฒนาได้ดี ก. ความเมตตา ข. ความเสียสละ ค. ความประหยัด ง. ความกล้าหาญ
2. การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคมเป็นหน้าที่ของใคร ก. รัฐบาล ข. ผู้นำชุมชน ค. สมาชิกทุกคนในสังคม ง. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	6. วิธีใดที่จะทำให้คนรักชุมชนที่อยู่อาศัยมากที่สุด ก. พัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ข. ปรานีใจผู้ร้าย ค. ให้การศึกษาแก่เยาวชน ง. บริจาคสิ่งของให้แก่ชุมชน
3. คนในชุมชนชนบทมีสิ่งใดมากกว่าคนในชุมชนเมือง ก. การศึกษาสูง ๆ ข. อาชีพที่หลากหลาย ค. สิ่งอำนวยความสะดวก ง. ความผูกพันกันในกลุ่มคน	7. สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้ผู้คนย้ายถิ่นฐาน ก. สภาพของการเมือง ข. สภาพทางเศรษฐกิจ ค. สภาพจากโรคภัยไข้เจ็บ ง. สภาพความเจ็บเหงา
4. สมาชิกทุกคนควรให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนตามบทบาทและหน้าที่อย่างไร ก. ทำตามความพอใจ ข. ทำให้มากกว่าคนอื่น ๆ ค. ทำเท่ากับที่คนอื่น ๆ ทำ ง. ทำตามความสามารถ	8. การกระทำในข้อใดมีส่วนทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี ก. เสียภาษีรายได้ทุกปี ข. เดิมพันแข่งกีฬา ค. ถางป่า ทำไร่เลื่อนลอย ง. ไน้รถประจำทางทุกวัน

9. คนในชุมชนมีอัตราเสียชีวิตจากโรคภัยไข้เจ็บสูง นักเรียนคิดว่าควรพัฒนาด้านใดในชุมชน ชนบท ก. ด้านการเมือง ข. ด้านการศึกษา ค. ด้านวัฒนธรรม ง. ด้านสาธารณสุข	10. การพัฒนาสิ่งใดที่ใช้เป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ก. การเมือง ข. การศึกษา ค. การสาธารณสุข ง. การประกอบอาชีพ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เรารักชุมชน)

1. ค	6. ก
2. ค	7. ข
3. ง	8. ก
4. ง	9. ง
5. ข	10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจ เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อน มนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุด ประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถ ฝึกทักษะการให้ความช่วยเหลือเพื่อน มนุษย์ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการ พัฒนานักเรียนให้รู้ถึงการให้ความ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในชุมชนที่ นักเรียนอาศัยอยู่					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนและเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วน ร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดง ความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "เรารักชุมชน" มุ่งปลูกฝังให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้เสีย สละ และรักชุมชน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 14
เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม เคารพกฎนะจะ

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนมีคุณธรรมความมีน้ำใจนักกีฬา ด้านการรู้จักยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกา ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม “เคาเรพกฏนะจ๊ะ” และให้นักเรียนรู้จักยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

2.2 ให้นักเรียนทุกคนนำของมาคนละ 1 ชิ้น เป็นของไม่มีค่า แบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม แล้วนำไปซ่อนไว้บริเวณห้องที่จัดกิจกรรม โดยไม่บอกให้ใครทราบ เมื่อครูเป่านกหวีดให้กลุ่มจับมือเพื่อนไว้ และเริ่มไปหาสิ่งของที่เพื่อนซ่อนไว้ โดยใช้เวลาน้อยที่สุด แล้วนำสิ่งของมาไว้ที่กลุ่มของตัวเองแล้วร้องไชโย ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายหลังจบกิจกรรม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม “เคาเรพกฏนะจ๊ะ” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม “เคาเรพกฏนะจ๊ะ” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการปฏิบัติตน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เคาเรพกฏนะจ๊ะ”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- 4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เคารพกฎนะจ๊ะ”
- 4.3 นกหวีด 1 อัน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย ครู และนักเรียน ครูมีบทบาทช่วยให้นักเรียนพบกับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยกำกับให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามบทบาทอันเหมาะสม

2. จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรมความมีน้ำใจนักกีฬา ด้านการรู้จักยอมรับ และปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์และกติกา ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

3. สาระการเรียนรู้

การที่คนเราปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกา ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน รับบทบาท หน้าที่ของตน ในสังคมที่อาศัย จะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

4.2 ขั้นนำเข้าสู่อะกักรรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง การปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ร่วมกันจะต้องมีการกำหนด กฎเกณฑ์และกติกา ซึ่งทุกคนจะต้องให้การยอมรับและปฏิบัติตาม เพื่อความเป็นระเบียบ

4.3 ขั้นกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม

2. ครูชี้แจงวิธีปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

2.1 ให้นักเรียนทุกคนนำของมาคนละ 1 ชิ้น เป็นของไม่มีค่า แล้วนำไปซ่อนไว้ภายในบริเวณห้องที่จัดกิจกรรม โดยไม่บอกให้ใครทราบ

2.2 เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดให้นักเรียนทุกกลุ่ม จับข้อมือเพื่อนไว้และเริ่มไปหาของที่แต่ละคนซ่อนไว้ในที่ต่าง ๆ โดยใช้เวลาน้อยที่สุด

2.3 กลุ่มใดที่นำของมาได้ครบ ให้นำมาวางไว้ที่หน้ากลุ่มของตนแล้วร้อง “ไชโย”

3. ครูกำหนดกฎเกณฑ์และกติกา ดังนี้

3.1 เวลาไปหาของที่ซ่อน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับข้อมือเพื่อนไว้ไม่ให้หลุดจากกัน

3.2 ห้ามพูดคุยกันเด็ดขาด แต่อนุญาตให้ใช้ท่าทางบอกไปได้บ้าง เช่น พยักหน้า สายตีสระ บัญปากไปในทิศทางที่ต้องการ เป็นต้น

3.3 ทุกกลุ่มจะต้องพยายามหาของมาให้ครบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กติกา อย่างเคร่งครัด โดยใช้เวลาน้อยที่สุด กลุ่มใดสามารถนำของที่ซ่อนไว้มาได้ครบก่อนถือว่าชนะ

4. ครูให้สัญญาณนกหวีดเริ่มแข่งขัน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายหลังจากจบกิจกรรม ในหัวข้อต่อไปนี้

1.1 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับการต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกติกาในการทำกิจกรรมอย่างเคร่งครัด

1.2 การไม่ยอมรับ และไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกติกาจะเกิดผลอย่างไรในการทำกิจกรรมนี้

1.3 ผู้ที่ไม่ยอมรับและไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกติกาของสังคม จะมีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมหรือไม่ อย่างไร

2. ให้นักเรียนสรุปถึงการยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกา และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณธรรมความมีน้ำใจนักกีฬา ด้านการยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกา

3. ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. ความสนใจและความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกคนอื่น ๆ

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1 ห้องแนะแนว
- 6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- 7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เคารพกฎนะจะ”
- 7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เคารพกฎนะจ๊ะ”
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เคารพกฎนะจ๊ะ”

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย ครู และนักเรียน ครูมีบทบาทช่วยให้นักเรียนพบกับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยกำกับให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามบทบาทอันเหมาะสม

โดยทั่วไปนักเรียนย่อมยึดอยู่กับปทัสถานของโรงเรียน และจะต้องทำตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้จนสำเร็จ นักเรียนจะต้องยอมรับครูในฐานะผู้ริเริ่มกิจกรรมและเป็นแหล่งของอำนาจในชั้นเรียน นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกัน ซึ่งครูอาจจะเป็นผู้กำหนด หรือมีการกำหนดร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนด้วย

บรรณานุกรม

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคนอื่น ๆ. (2522). จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ชัยศิริการพิมพ์.

แบบฝึกหัด เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (เคารพกฎนะจ๊ะ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ถ้าประชาชนในสังคมไม่เคารพกฎหมายของบ้านเมือง นักเรียนคิดว่าผลจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้สังคมวุ่นวายไม่สงบสุข ข. ทำให้เกิดความเดือดร้อนภายในสังคม ค. ไม่เคารพในสิทธิและเสรีภาพ ง. ถูกทุกข้อ	5. นักเรียนคิดว่าถ้าเราไม่ปฏิบัติตามกฎและกติกาที่ตั้งไว้ผลจะเป็นอย่างไร ก. เกิดความขัดแย้งภายในสมาชิกกลุ่ม ข. สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ค. งานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ง. ถูกทุกข้อ
2. การที่เราเคารพกฎและกติกาที่สร้างขึ้น จะทำให้ได้รับผลเป็นอย่างไร ก. สมาชิกมีหลักในการปฏิบัติ ข. สมาชิกร่วมกันทำงานจนสำเร็จ ค. ทำให้งานประสบผลสำเร็จด้วยดี ง. เกิดความขัดแย้งของสมาชิกภายในกลุ่ม	6. นักเรียนคิดว่าอะไรที่ส่งผลให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จ ก. สมาชิกกลุ่มร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ข. สมาชิกเคารพกฎและกติกาที่ตั้งไว้ ค. สมาชิกเกิดความขัดแย้งกันภายในกลุ่ม ง. สมาชิกไม่เคารพและกติกาที่ตั้งไว้
3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นปฏิบัติถูกต้อง ก. นารีเข้าแถวซื้ออาหาร ข. สุรรัตน์ชอบแย่งของเล่นกับเพื่อน ค. วันวิสาขไม่ช่วยเพื่อนทำงานกลุ่ม ง. สุมลรัตน์ลอกการบ้านเพื่อนเสมอ	7. เมื่อเพื่อนในกลุ่มตั้งกฎภายในกลุ่ม นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ก. เคารพกฎที่กลุ่มตั้งไว้อย่างเคร่งครัด ข. เคารพกฎเป็นบางครั้ง ค. ไม่สนใจกฎที่เพื่อนตั้งไว้ ง. ขึ้นอยู่กับอารมณ์ในขณะนั้น
4. ห้องเรียนตั้งกฎในการทำความสะอาดห้อง นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ทำความสะอาดบ้างเป็นบางวัน ข. ทำเฉพาะวันที่ครูดู ค. ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้อง ง. ทำความสะอาดห้องทุกครั้งที่เป็นเวรของตนเอง	8. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเคารพกฎที่ตั้งไว้ ก. ต้องการความมีระเบียบ ข. การอยู่ร่วมกัน ค. มาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน ง. มีฐานะแตกต่างกัน

9. การที่นักเรียนเคารพกฎและกติกา นักเรียนคิดว่าผลเป็นอย่างไร ก. ทำให้งานทุกอย่างสำเร็จด้วยดีและราบรื่น ข. สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามกฎที่ตั้งไว้ ค. สมาชิกรักและสมานสามัคคีกัน ง. ถูกทุกข้อ	10. เมื่อครูต้องการความช่วยเหลือในการทำงาน ห้อง นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. มักหลีกเลี่ยง ไม่สนใจครูที่ต้องการความช่วยเหลือ ข. ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ค. พุดให้กำลังใจเพื่อนที่ปฏิบัติงานช่วยครู ง. นั่งดูเพื่อนที่กำลังทำงาน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (เคารพกฎนะจ๊ะ)

1. ง	6. ข
2. ค	7. ก
3. ก	8. ก
4. ง	9. ง
5. ง	10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีคุณธรรม ความมีน้ำใจ นักกีฬา ด้านการรู้จักยอมรับ และ ปฏิบัติตามเกณฑ์และกติกาในการ ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มี คุณธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา ด้าน การรู้จักยอมรับ และปฏิบัติตามเกณฑ์ และกติกาในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการ พัฒนานักเรียนให้รู้จักการมีน้ำใจ นักกีฬา รู้จักยอมรับและปฏิบัติตามกฎ เกณฑ์ และกติกาในการปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกัน					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนและเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วน ร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดง ความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม "เคารพกฎนะจ๊ะ" มุ่งปลูกฝัง ให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มี น้ำใจนักกีฬา รู้จักยอมรับ และปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์และกติกาในการปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกัน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่า สนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 15
เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน**

ชื่อเรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

ชื่อกิจกรรม เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสร้างความเข้าใจเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางสังคม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน” และให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการปรับตัวเข้ากับเพื่อน

2.2 ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนตามความสมัครใจ ให้วิเคราะห์เพื่อนว่าเป็นคนอย่างไร ในเรื่องต่อไปนี ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความเสียสละ การให้ สรุปสิ่งที่ตนควรจะต้องพัฒนาใน 4 เรื่อง

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน”

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สำคัญ

การวิเคราะห์ซึ่งกันและกัน จะช่วยให้นักเรียนรู้จักเปิดใจรับฟัง และสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสร้างความเข้าใจเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางสังคม

3. สารการเรียนรู้

การที่นักเรียนได้วิเคราะห์ซึ่งกันและกัน ช่วยให้นักเรียนรู้จักการเปิดรับฟังและสร้างสัมพันธที่ดีต่อกัน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การปรับตัวให้เข้าเพื่อน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความจำเป็นในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

4.3 ขั้นกิจกรรม

- 4.3.1 ให้นักเรียนเลือกจับคู่กับเพื่อนตามความสมัครใจ
- 4.3.2 ให้แต่ละคนเขียนวิเคราะห์เพื่อนว่าเป็นคนอย่างไร ในเรื่องต่อไปนี้
 1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
 2. ความอดทน
 3. ความเสียสละ
 4. รู้จักให้อภัย

4.3.3 ให้แต่ละคนนำผลการวิเคราะห์ของเพื่อน มาเปรียบเทียบกับมุมมองของตน มีอะไรที่ยังขาดอยู่ ซึ่งตนเองควรจะพัฒนาให้ดีขึ้น

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ตนควรจะต้องพัฒนาใน 4 เรื่อง

4.4.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องที่จะต้องพัฒนา

4.4.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

ตรวจผลงานของนักเรียน และติดตามการแก้ไขของนักเรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน”

7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน”
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน
5. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงานประกอบกิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เพื่อนซึ่งมีหัวข้อดังต่อไปนี้

โดย เขียนชื่อ สกุล ของเพื่อนที่นักเรียนวิเคราะห์

ชื่อ นามสกุล

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง

.....

.....

.....

2. ความอดทน

.....

.....

.....

3. ความเสียสละ

.....

.....

.....

4. รู้จักให้อภัย

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน”

การปรับตัว หมายถึง วิธีการที่คนเราปรับตัวให้เป็นไปตามความต้องการของตนเองในสภาพแวดล้อม ซึ่งบางครั้งส่งเสริม บางครั้งขัดขวาง และบางครั้งสร้างความทุกข์ทรมานแก่เรา กระบวนการปรับตัวนี้เกิดขึ้นจากความจริงที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและเราสามารถใช้วิธีการแบบต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการนั้นในสภาวะแวดล้อมที่ปกติธรรมดาหรือมีอุปสรรคขัดขวางต่าง ๆ กัน

การปรับตัวของมนุษย์นั้นเป็นไปตามความต้องการสองอย่าง คือ

1. ความต้องการจากภายนอก (External Demands) หมายถึง การบีบบังคับจากสิ่งแวดล้อมภายนอกของบุคคล ซึ่งผลักดันให้คนเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม
2. ความต้องการภายใน (Internal Demands) ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกายของบุคคล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ และอีกส่วนหนึ่งของความต้องการทางใจเกิดจากการเรียนรู้ เช่น ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการประสบผลสำเร็จ ฯ

มนุษย์ทุกคนต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ได้ คนที่ปรับตัวได้ดีย่อมมีความสุขความพอใจในชีวิต เขาจะสามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการเขาได้ เขาอาจมีความสุขบ้างแต่ก็จะเกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง

บรรณานุกรม

นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

แบบฝึกหัดเรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ในการคบเพื่อนควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม ก. ใช้วาจาที่สุภาพ ข. การแสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพ ค. แต่งกายเหมาะสมกับโอกาส ง. ถูกทุกข้อ	5. สิ่งที่เพื่อนพึงปฏิบัติต่อกันคือข้อใด ก. เป็นเพื่อนคุยที่ดี ข. ร่วมกิจกรรมทำทาง ค. ไม่ปล่อยให้เพื่อนพูดจาล่วงเกิน ง. ถูกทุกข้อ
2. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในการนัดหมายกับเพื่อน ก. กำหนดเวลาให้แน่นอนและไปตามเวลาที่นัด ข. ควรนัดหมายในเวลาว่างเพราะว่าง ค. ไม่มีการแจ้งล่วงหน้าถ้ามีเหตุขัดข้อง ง. ถ่วงเวลาในการพบปะไว้ให้นาน ๆ	6. ข้อใดกล่าวถูกต้องในการประพัตินของเพื่อนผู้ชายต่อเพื่อนผู้หญิง ก. พูดสองแง่สองง่าม ข. พากันไปเที่ยวในเวลาว่างกลางคืน ค. รู้จักสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของผู้หญิง ง. พูดชมเชยเพื่อนหญิงอยู่เสมอ
3. สิ่งที่คุณควรปฏิบัติต่อเพื่อนในการสนทนาคือข้อใด ก. ไม่คุยโอ้อวดตนเอง ข. ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ค. ได้เถียงด้วยวาจารุนแรง ง. ถูกทุกข้อ	7. นักเรียนคิดว่าปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้จากการคบเพื่อนคือข้อใด ก. การแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม ข. การพูดจาล่วงเกินกันด้วยคำพูด ค. การทำให้เพื่อนไม่พอใจ ง. ถูกทุกข้อ
4. ถ้าเพื่อนแนะนำให้รู้จักเพื่อนต่างเพศ ซึ่งนักเรียนไม่เคยรู้จักมาก่อนนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. เฉย ๆ ไม่แสดงกิริยาใด ข. เป็นคู่สนทนาที่ดีกล่าวคำทักทาย ค. นำเรื่องผู้อื่นมาสนทนา ง. คุยเรื่องของตนเอง	8. ในการคบเพื่อน เราจะต้องปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างไร ก. เป็นที่ปรึกษาของเพื่อนเมื่อเพื่อนเกิดทุกข์ ข. มีความลับกับเพื่อน ค. นำเรื่องผู้อื่นมาสนทนา ง. คบเพื่อนโดยหวังผลตอบแทน

9. ถ้านักเรียนเห็นวัยรุ่นชายหญิงแต่งเครื่องแบบนักเรียนเดินจูงมือกันในที่สาธารณะ นักเรียนคิดว่าเขาปฏิบัติตนด้านใดไม่เหมาะสม ก. การไปเที่ยว ข. การนัดหมาย ค. การแสดงกิริยาท่าทาง ง. การให้เกียรติยกย่อง	10. นักเรียนคิดว่าเพื่อนที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร ก. มีความเสียสละ ข. รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ค. มีความอดทน ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การปรับตัวให้เข้าเพื่อน (เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน)

1. ง	6. ค
2. ก	7. ง
3. ข	8. ก
4. ข	9. ค
5. ง	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถสร้างความเข้าใจกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มได้					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถสร้างความเข้าใจกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "เพื่อนวิเคราะห์เพื่อน" มุ่ง ปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ที่สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 16
เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน**

ชื่อเรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

ชื่อกิจกรรม ร่วมด้วยช่วยกัน

เทคนิค สถานการณ์จำลอง

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงผลดีของการให้ความร่วมมือกับเพื่อนและผลเสียของการไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนโดยใช้กิจกรรม “ร่วมด้วยช่วยกัน” และให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อน

2.2 ครูเล่าเรื่องสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมด้วยช่วยกัน” ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาท 10 นาที และให้นักเรียนที่ไม่แสดงเป็นผู้สังเกตการณ์ หลังจากนั้นแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ในกระบวนการที่แสดงแล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ร่วมด้วยช่วยกัน” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนโดยใช้กิจกรรม “ร่วมด้วยช่วยกัน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียนว่าในขณะที่ครูให้นักเรียนทำเป็นกลุ่ม ถ้านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม ฯลฯ การกระทำของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.2.3 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรมนี้

3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ร่วมด้วยช่วยกัน”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

การทำงานร่วมกันกับเพื่อนควรให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ เพราะการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและมีหลักในการทำงาน

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อนได้
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงผลดีของการให้ความร่วมมือกับเพื่อนและผลเสียของการไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน

3. สารการเรียนรู้

การรู้จักปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้แล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกกับตนเองในแง่ที่ว่าตนมีคุณค่ามีส่วนช่วยให้งานนั้นสำเร็จ สุขภาพ ทางกายและจิตก็ดีตามไปด้วย ฉะนั้นผลที่อาจจะเกิดขึ้นจากความขัดแย้งในการทำงาน เช่น ความท้อแท้ใจ หรือความเบื่อหน่ายต่องานย่อมจะไม่เกิดขึ้น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องความสำคัญในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนว่าขณะที่ครูให้งานนักเรียนทำเป็นกลุ่ม ถ้านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มได้แก่ ไม่ช่วยเพื่อนทำงานไม่แสดงความคิดเห็นในการทำงาน ปฏิเสธเพื่อนเมื่อได้รับมอบหมายงาน ฯลฯ การกระทำของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

4.2 ชั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูเล่าเรื่อง สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ร่วมด้วยช่วยกัน"

4.2.2 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาท ครูแจกเอกสารสถานการณ์จำลอง และบทบาทให้กับผู้แสดง จัดฉากให้เหมือนสถานการณ์จริง และให้นักเรียนแสดงบทบาทตาม สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ร่วมด้วยช่วยกัน" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลา 10 นาที สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดูเป็นผู้สังเกตการณ์

4.2.3 เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ร่วมด้วยช่วยกัน" เสร็จแล้ว ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการของการแสดงแล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

4.2.4 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ร่วมด้วยช่วยกัน"

4.4 ชั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมและผลดีของการให้ความ ร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มว่าการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม ต้องอาศัยความ พร้อมเพรียงโดยทุกคนต้องเอาใจใส่ต่องาน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา นอกจากนี้ถ้า งานสำเร็จหรือผิดพลาดไป ก็ต้องพร้อมที่จะรับผิดชอบ มิใช่โทษคนใดคนหนึ่ง และร่วมกันปรับปรุงแก้ไข งานของกลุ่ม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นตอนหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

4.6 ชั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามของนักเรียนใน การร่วมกิจกรรม
2. ประเมินผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้ เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ร่วมด้วยช่วยกัน"

7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน
2. ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาท จากเอกสารสถานการณ์จำลอง
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียนในหัวข้อที่กำหนด
ไว้ในใบงาน
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ร่วมด้วยช่วยกัน”
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน
7. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน “ร่วมด้วยช่วยกัน”

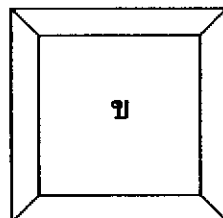
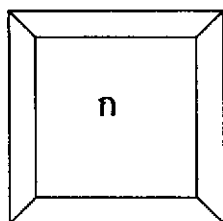
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์จำลองให้เข้าใจ

- ฉากที่ 1 ในช่วงโมงสุดท้ายก่อนเลิกเรียนวิชา ศิลปะศึกษา ชั้น ป. 6/2
 ครูสุจิตราให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงาน ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดในการวาดภาพ ตาม
 ที่นักเรียนต้องการ เช่น ภาพธรรมชาติ ต้นไม้ ป่าไม้ ลำธาร เป็นต้น
- ครูสุจิตรา วันนี้ครูให้นักเรียนร่วมมือกันทำรายงานกลุ่มเกี่ยวกับการวาดภาพ ให้นักเรียนแบ่ง
 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าภาพอะไรก็ได้ กลุ่มละ 1 ชนิด ใครเป็น
 คนเขียน วาดภาพ ระบายสี หรือตกแต่งภาพให้สวยงามดูน่าสนใจ นักเรียนแบ่งหน้าที่
 แบ่งงานกันทำเอง เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่ม และตกลงจะวาดภาพอะไรได้แล้ว ให้ส่งตัว
 แทนออกมาจับอุปกรณ์และมาบอกครูว่าจะวาดภาพอะไร จะได้ไม่ซ้ำกัน ในแต่ละกลุ่ม
 ใครมีอะไรสงสัยจะถามครูบ้าง
- ดาวเรือง (ยกมือขึ้นถาม) แล้วให้ตั้งชื่อภาพที่วาดด้วยไหมคะ
- ครูสุจิตรา (ยิ้มและพนักรับ) ดีมากค่ะ (แล้วบอกให้นักเรียนแบ่งกลุ่มลงมือทำงาน)
- ฉากที่ 2 หลังจากที่ครูสั่งให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มแล้ว นักเรียนได้แบ่งหน้าที่กันทำงาน และ
 ขณะที่นักเรียนทำงาน ครูสุจิตราก็จะเดินสำรวจดูการทำงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
 พร้อมทั้งให้คำแนะนำ
- ครูสุจิตรา (ยิ้มและพูดชม) กลุ่มของดาวเรืองกับกลุ่มของสิริกุล ตั้งใจร่วมมือกันทำงานดีมาก
 (มองต่อไปยังกลุ่มต่อไป) อ้าว กลุ่มของเสาวลักษณ์ทำไมไม่ช่วยกันทำงาน แล้วเมื่อ
 ไหว้จะเสร็จซะที
- เสาวลักษณ์ คุณครูคะ วิจัยกับสุชาติเอาแต่เล่นกัน ไม่ช่วยกันคิดไม่ช่วยกันทำเลยคะ

- ครูสุจิตรา (หันไปที่วิชัยกับสุชาติ) ถ้าเธอไม่ร่วมมือกับเพื่อนทำงาน เธอก็จะไม่ได้คะแนนและกลับบ้านช้ากว่ากลุ่มอื่น (ก้มดูนาฬิกาที่ข้อมือ) นักเรียนเหลือเวลาอีก 5 นาที กลุ่มไหนทำเสร็จเรียบร้อยแล้วนำรายงานมาส่งครูและกลับบ้านได้ (กลุ่มของดาวเรือง และสิริกุลทำเสร็จแล้วนำรายงานมาส่งครู)
- ฉากที่ 3 ในตอนท้ายชั่วโมง กลุ่มที่ทำงานเสร็จแล้วเตรียมส่งงาน ส่วนกลุ่มที่ยังไม่เสร็จต่างก็ช่วยกันทำ ยกเว้น กลุ่มของเสาวลักษณ์
- วิชัย (หันไปมองกลุ่มอื่นที่ส่งรายงาน) แล้วพูดขอโทษเสาวลักษณ์และเพื่อนในกลุ่ม "ขอโทษที่ทำให้กลุ่มของเรากลับบ้านช้า ให้ช่วยอะไรบ้างละ"
- เสาวลักษณ์ (ยิ้มให้วิชัย) ไม่เป็นไรหรอก พวกเราช่วยกันทำงานเดี๋ยวก็เสร็จ เธอเอาภาพไประบายสี
- วิชัย ตกลง เราจะรีบทำให้เสร็จเร็ว ๆ (แล้วหันไปทางสุชาติ) สุชาติ (เรียกเสียงดัง) มัวเล่นเกมสีกดอยู่ได้ มาช่วยกันเร็ว เดี่ยวอดได้คะแนน แถมยังกลับบ้านช้าอีกด้วยนะ
- สุชาติ พวกเธอทำไปเถอะ ขอให้ฉันเล่นเกมสีก่อนนะ กำลังมันเลย
- วิชัย ถ้าเธอไม่ร่วมมืองานของเราจะเสร็จได้อย่างไร กันละ
- ครูสุจิตรา กลุ่มใดทำเสร็จแล้วให้นำมาส่งครูได้เลย
- เสาวลักษณ์ (ยกมือขึ้น) กลุ่มหนูคะยังทำไม่เสร็จ
- ครูสุจิตรา ทำต่อไปจนกว่าจะเสร็จแล้วเอารายงานมาส่งครูภายในวันนี้จึงจะกลับบ้านได้
- สุชาติ (เห็นเพื่อน ๆ ช่วยกันทำงาน ก็นึกละอายใจที่ตนเองเอาเปรียบเพื่อน เพราะแอบเล่นเกมสีกดอยู่ได้โต๊ะ) นั่งคิดในใจว่า นี่ถ้าเราช่วยเพื่อนทำงาน งานของกลุ่มเราคงเสร็จแล้วกลับบ้านช้าถูกแม่ดุแน่ะ ๆ เลยวันนี้

บัตรฉลากคำชื่อพยัญชนะไทย
(สำหรับแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่ม)

ก ข

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน "ร่วมด้วยช่วยกัน"

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่อไปนี้ และส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

1. ถ้านักเรียนเป็นสุชาติ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างสุชาติหรือไม่ เพราะอะไร
2. การกระทำของวิชัยกับสุชาติเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ถ้านักเรียนทุกคนมีลักษณะเช่นเดียวกับสุชาติ จะเป็นอย่างไร
4. การที่กลุ่มของเสาวลักษณ์ทำงานไม่เสร็จ เพราะอะไร และมีผลเป็นอย่างไร

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “ร่วมด้วยช่วยกัน”

การรู้จักปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น นอกจากจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้แล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกกับตนเองในแง่ที่ว่าตนมีคุณค่าที่มีส่วนช่วยให้งานนั้นสำเร็จ สุขภาพทางกาย และจิตก็ดีขึ้นไปด้วย ฉะนั้นผลที่อาจจะเกิดจากความขัดแย้งในการทำงาน เช่น ความท้อแท้ใจ หรือความเบื่องานต่องานย่อมจะไม่เกิดขึ้น

ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ถ้าเราต้องการให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและตรงตามจุดหมายที่ตั้งไว้ เราควรจะต้องปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

1. ร่วมทำงานด้วยความเต็มใจและกระทำให้เต็มความสามารถทั้งกำลังกาย กำลังความคิด
2. ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มอย่ายึดถือเอาความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่แต่เพียงอย่างเดียว
3. ขยันและอดทนเพราะงานบางอย่างต้องใช้ความอดทนอย่างมากที่ต้องเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ หรือต้องอดทนต่อระยะเวลา หรือต่อคำตำหนิของผู้อื่น
4. ยอมรับความจริงที่ว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการทำงานใดก็ตาม การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การไม่ยกตนข่มท่านและเห็นว่าทุกคนมีคุณค่าจะช่วยให้งานสำเร็จไปด้วยดี
5. มีความเสียสละและตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง
6. มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับผู้อื่น

บรรณานุกรม

อรรณณ อบรมย์. (2543). เพื่อนแท้ เพื่อนเทียม. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์น้ำฝน จำกัด.

แบบฝึกหัด เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน (ร่วมด้วยช่วยกัน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การรู้จักให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีประโยชน์อย่างไร ก. งานบรรลุผลสำเร็จ ข. มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ค. ทำให้เป็นผู้ที่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ง. ถูกทุกข้อ	5. ถ้าในการทำงานร่วมกันสมาชิกในกลุ่มไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและการกระทำซึ่งกันและกันผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นอย่างไร ก. งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี ข. ทุกคนทำงานเต็มความสามารถ ค. งานทุกอย่างไม่ประสบความสำเร็จ ง. สมาชิกทุกคนกล้าเผชิญปัญหา
2. ข้อใดพึงกระทำในการทำงานร่วมกัน ก. งานบางอย่างทำคนเดียวได้ ข. ร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ ค. อยากแสดงความสามารถคนเดียว ง. ถูกทุกข้อ	6. สิ่งใดต่อไปนี้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกัน ก. ทำงานไม่ตรงหน้าที่ ข. ทำงานไม่เต็มความสามารถ ค. อยากจะแสดงความสามารถคนเดียว ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดไม่พึงกระทำในการทำงานร่วมกัน ก. วรรณยอมรับฟังความคิดเห็นต่อเพื่อน ข. จู้รีรัตน์ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง ค. สิริกุลประสานงานกับทุกคนในกลุ่ม ง. ดวงฤดีขอมีชื่อในการส่งงานโดยไม่ได้ทำงาน	7. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่า เราสามารถทำงานตามลำพังคนเดียวโดยไม่ต้องสื่อสารกับใคร ก. งานจะสำเร็จด้วยดีเพราะไม่มีใครรบกวน ข. งานจะไม่บรรลุผลเท่าที่ควรจะเป็น ค. ทำงานคนเดียวจะได้ไม่มีใครตำหนิ ง. บางครั้งการติดต่อสื่อสารก็ทำให้เบื่อกว่า
4. ถ้าเพื่อนภายในกลุ่มที่จะต้องทำงานร่วมกันทะเลาะวิวาทกันนักเรียนควรทำอย่างไร ก. อยู่เฉย ๆ ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ข. ฟ้องอาจารย์ว่าเพื่อนไม่ให้ความร่วมมือ ค. ช่วยไกล่เกลี่ยให้เพื่อนเข้าใจ ง. อยากทะเลาะก็ทะเลาะไป	8. ในกรณีที่นักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำความสะดวกห้องเรียนนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร ก. ทำทุกครั้งเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ข. ทำเป็นบางครั้งเพราะไม่ว่าง ค. ทำเพราะครูดู ง. ไม่เคยทำเลย

9.นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในคำกล่าวที่ว่า ทำงานร่วมกันต้องมีการปรึกษากัน ก. จำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมกัน ข. ไม่จำเป็นต้องวางแผนเพราะทุกคนมีความสามารถ ค. ปรึกษาก็ได้ไม่ปรึกษาก็ได้ ง. ไม่จำเป็นต้องปรึกษาใคร	10. การขัดแย้งในการทำงานมีสาเหตุจากอะไร ก. ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ข. ร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ ค. เผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ง. ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน (ร่วมด้วยช่วยกัน)

1. ง	6. ง
2. ข	7. ข
3. ง	8. ก
4. ค	9. ก
5. ค	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อน					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการพัฒนานักเรียนให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อน					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "ร่วมด้วยช่วยกัน" มุ่งปลูกฝัง ให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ สามารถทำงานร่วมกันกับเพื่อน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 17
เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

ชื่อเรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

ชื่อกิจกรรม เพื่อนที่ดี

เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกคบเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับเพื่อนและสามารถปฏิบัติได้
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองในการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนที่ดี” แล้วให้นักเรียนสำรวจประเมินตนเอง

2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อสัตว์ ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ นก แมว เป็ด ลิง ช้าง เมื่อนักเรียนจับฉลากได้แล้วให้นักเรียนเลียนแบบการส่งเสียงร้องของสัตว์ชนิดนั้น สัตว์ชนิดเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกัน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนที่ดี” ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนตามที่กล่าวมาแล้ว

3.3 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนที่ดี” โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง เพื่อนว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมาย และมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามาก นักเรียนแต่ละคนจะต้องค่อย ๆ เรียนรู้ การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

3.2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานและรายงานกลุ่ม

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

3.2.5 ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม “เพื่อนที่ดี”

3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้าน
สังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน
- 4.2 ฉลากคำชื้อสัตว์ 5 ชนิด
- 4.3 ใบงานประกอบกิจกรรม "เพื่อนที่ดี"
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "เพื่อนที่ดี"

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมายและมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามากไม่มีใครอยากขาดเพื่อน การหาเพื่อนไว้มาก ๆ ไม่ใช่เรื่องยาก แต่การรู้จักเลือกหาเพื่อนที่ดีไว้คบหาสมาคมด้วยหรือหาภักตมิตรไว้ใกล้ชิดนั้นยากกว่า แต่ที่ยากที่สุด เราจะปฏิบัติหรือประพฤติตนอย่างไรให้เป็นภักตมิตรของผู้อื่นได้

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกคบเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับเพื่อนและสามารถปฏิบัติได้
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองในการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

3. สารการเรียนรู้

เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมายและมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามากทีเดียวไม่มีใครอยากขาดเพื่อน จากนิยามของคำว่า “เพื่อน” ที่ทุกคนแสดงออกนั้นจะเป็นเครื่องยืนยันได้เป็นอย่างดี นอกจากอยากมีเพื่อนที่ดีแล้ว เราคงอยากจะเป็นเพื่อนที่ดีของคนอื่นด้วย และในการคบเพื่อนนั้นในบางครั้งอาจมีการกระทบกระทั่งกันในเรื่องคำพูด กิริยาท่าทาง การกระทำ อารมณ์ต่าง ๆ ดังนั้นในการคบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ จะต้องมีความตั้งใจหนักแน่น มั่นคง ยอมรับฟังเหตุผล รู้จักให้อภัย และมีน้ำใจซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้มิตรภาพหรือความเป็นเพื่อนยืนยาว

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนว่าเพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมาย และมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามาก นักเรียนแต่ละคนจะต้องค่อย ๆ เรียนรู้การปรับตัวเข้ากับเพื่อน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนทุกคนเขียนลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของฉัน” ให้เวลาเขียน 10 นาที

4.3.2 ให้นักเรียนจับฉลากแบ่งกลุ่มตามชื่อสัตว์ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนั่งเป็นวงกลมร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม” โดยใช้ข้อมูลจาก “เพื่อนในอุดมคติของฉัน” ที่แต่ละคนเขียนไว้ ให้เวลา 10 นาที

4.3.3 ให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปรายเมื่อทุกกลุ่มสรุปผลการอภิปรายแล้วให้ทุกคนกลับไปนั่งที่เดิม และให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารายงาน “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม”

4.3.4 ให้ทุกคนช่วยกันสรุป “เพื่อนในอุดมคติ” จากรายงานของทุกกลุ่ม ครูเขียนข้อสรุปที่ได้ไว้บนกระดานดำ

4.3.5 ให้ทุกคนคิด นิยามศัพท์คำว่าเพื่อน เช่น “เพื่อน” คือ คู่คิด ได้แล้วออกมาเขียนบนกระดานดำ ขอให้ทุกคนพยายามคิดและออกมาเขียนคนละ 1 นิยาม

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 นักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยช่วยกันสรุปความหมายของเพื่อน ความสำคัญของเพื่อน ลักษณะของเพื่อนในอุดมคติ

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ให้นักเรียนอ่าน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

5. กระบวนการวัดและประเมินผล

5.1 จากการสังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

5.2 ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่ดี”

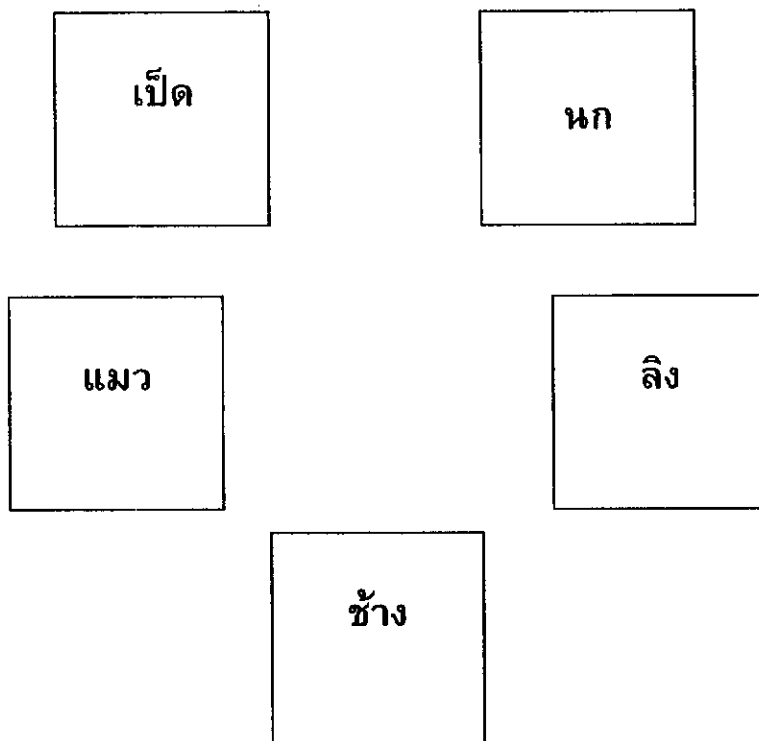
7.3 แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน
2. ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามเสียงของสัตว์ชนิดเดียวกัน
3. ให้นักเรียนทุกคนเขียนลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของฉัน”
4. ให้นักเรียนอภิปรายลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม” โดยใช้ข้อมูลจาก “เพื่อนในอุดมคติของฉัน”
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปราย
6. ให้ส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม”
7. ให้นักเรียนช่วยกันสรุป “เพื่อนในอุดมคติ” จากการรายงานของทุกกลุ่ม
8. ให้นักเรียนช่วยกันสรุป ความหมายของเพื่อน ความสำคัญของเพื่อน และวิธีการคบเพื่อน และปฏิบัติตนกับเพื่อน
9. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่ดี”
10. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน
11. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

บัตรจับฉลากชื่อสัตว์
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
เปิด นก แมว ลิง ช้าง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงานชุดที่ 1 เรื่องเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนลักษณะของ "เพื่อนในอุดมคติ" ของนักเรียน แต่ละคน
10 ลักษณะ ให้เวลาเขียน 10 นาที

เพื่อนในอุดมคติของฉันต้องเป็นคนอย่างนี้	
1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงานชุดที่ 2 เรื่องเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและให้แต่ละกลุ่มอภิปรายถึงลักษณะของ "เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม"
โดยใช้ข้อมูลจากเพื่อนในอุดมคติของตน ให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปราย
และส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

ลักษณะของเพื่อนในอุดมคติของกลุ่มฉัน	
1.	11.
2.	12.
3.	13.
4.	14.
5.	15.
6.	16.
7.	17.
8.	18.
9.	19.
10.	20.

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน
วิชากิจกรรมแนะแนว ภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “เพื่อนที่ดี”

การคบเพื่อนนั้นในบางครั้งอาจมีการกระทบกระทั่งกันในเรื่องของคำพูด กิริยาท่าทาง การกระทำอารมณ์ต่าง ๆ ดังนั้นในการคบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ จะต้องมีความตั้งใจหนักแน่น มั่นคง ยอมรับฟังเหตุผล รู้จักให้อภัย และมีน้ำใจซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้มิตรภาพหรือความเป็นเพื่อนยืนยาว

การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

1. การใช้คำพูด

1.1 การพูดคุยเรื่องใดก็ตามควรพิจารณาว่า เรื่องใดควรพูดเรื่องใดไม่ควรพูดและถ้าจะพูดควรพูดในเวลาใด

1.2 ใช้คำพูดที่สุภาพไม่ล่วงเกินด้วยคำพูดไม่ตะโกนหรือพูดกระโชกโฮกฮาก

1.3 ไม่พูดล้อเลียน ไม่นำข้อบิตำราหรือสิ่งที่เพื่อนเคารพนับถือไปพูดล้อเลียนหรือลบหลู่ดูหมิ่น

1.4 หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่รุนแรงไม่พูดเหน็บแนม ไม่พูดเสียดสีไม่นินทาให้ร้ายป้ายสี

2. การแสดงกิริยาท่าทาง

2.1 แสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ

2.2 ไม่ใช้อวัยวะที่ไม่เหมาะสมหยอกล้อกัน หรือเล่นด้วยความรุนแรง เช่น ไขเท้าเตะกัน

3. การแต่งกาย

3.1 แต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ไม่ใส่ชุดนอนไปเดินเล่น

4. การนัดหมาย

4.1 กำหนดนัดหมายเวลาที่แน่นอน และต้องไปให้ตรงเวลานัดหมายถ้าไปไม่ได้หรือมีเหตุผลขัดข้องต้องแจ้งให้เพื่อนทราบล่วงหน้า

4.2 เวลานัดหมายที่เหมาะสมนั้นไม่ควรนัดหมายกันในเวลากลางคืนและควรมีญาติพี่น้องไปเป็นเพื่อนด้วย

5. การให้ความช่วยเหลือ

5.1 การมีน้ำใจซึ่งกันและกันการช่วยเหลือเพื่อนนั้นจะต้องช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมไม่ช่วยเหลือในทางที่ผิดไม่เอาเปรียบเพื่อน

ลักษณะของเพื่อนที่ควรคบ มีดังนี้ คือ

1. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว หรือมักได้ เอาแต่ประโยชน์ส่วนตน โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของคนอื่น เป็นฝ่ายรับแต่ฝ่ายเดียว คนชนิดนี้เมื่อคบกันไปนาน ๆ ย่อมจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ขาดความผูกพันทางใจ ในที่สุดก็ไม่มีใครคบหาสมาคมด้วย

2. มีความซื่อสัตย์ต่อกัน

3. รู้จักให้อภัย

4. เป็นที่พึ่งช่วยให้คำปรึกษาและทำให้เพื่อนเกิดความอบอุ่น เมื่อเขาต้องการปรึกษาเรื่องทุกข์ร้อนต่าง ๆ ควรรับฟังอย่างสนใจ ใต้ถามความเป็นมาของเรื่อง และวิตกทุกข์ร้อนแทนเขา ตลอดจนหาทางออกด้วยการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะอย่างเหมาะสม

5. มีความตั้งใจจริงที่จะศึกษาเล่าเรียน

6. ไม่ชักชวนเพื่อนไปทำความเสื่อมเสียชื่อเสียง เสียงานหรือการเล่าเรียน

7. แนะนำประโยชน์และชักจูงให้ทำสิ่งที่ดีงาม เช่น ชักชวนให้ขยันเรียน ให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่

8. มีอุปนิสัย สุภาพอ่อนโยน มีเมตตากรุณา มีความจริงใจต่อเพื่อนฝูงและหวังดีต่อเพื่อนทุกคน

บรรณานุกรม

อรรณ อบรมย์. (2543). เพื่อนแท้ เพื่อนเทียม. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์น้ำฝน จำกัด.

แบบฝึกหัด เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เพื่อนที่ดีพึงปฏิบัติต่อกันอย่างไร ก. มีความจริงใจต่อกัน ข. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค. ไม่เอาเปรียบกัน ง. ถูกทุกข้อ	5. ในโอกาสที่นักเรียนต้องร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน ๆ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ข. เป็นผู้พูดผู้ฟังที่ดี ค. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ง. ทำคนเดียวเพราะว่าตนมีความสามารถ
2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการคบเพื่อน ก. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ข. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือการเอาชนะกัน ค. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือสนองความสุขสบายของตนเอง ง. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือการแสวงหาผลประโยชน์กันและกัน	6. นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรในยามที่เพื่อน มีปัญหาทุกข์ใจ ก. รับฟังปัญหาด้วยความจริงใจ ข. อยู่เฉย ๆ ดีที่สุด ค. บอกว่าเราก็คงมีปัญหาเหมือนกัน ง. ให้ไปปรึกษาผู้ที่เชี่ยวชาญ
3. ในการคบเพื่อนนักเรียนควรยอมรับในข้อใด ก. ยอมรับว่าตนเองเป็นคนเก่ง ข. ยอมรับว่าคนอื่นด้อยกว่าเรา ค. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ง. ยอมรับผิด	7. คุณสมบัติของเพื่อนที่น่าคบหา ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร ก. เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัว ข. มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ค. รู้จักให้อภัย ง. ถูกทุกข้อ
4. นักเรียนคิดว่าตนเองมีความรู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนเมื่อเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ ก. ไม่ชอบอย่างยิ่งที่เห็นคนอื่นได้รับรางวัล ข. ชอบเห็นคนอื่นได้รับรางวัล ค. รู้สึกเฉย ๆ ที่ได้รับรางวัล ง. บางครั้งก็ชอบบางครั้งก็ไม่ชอบ	8. สาเหตุที่นักเรียนควรระวังในการคบเพื่อนที่จะทำให้มีการกระทบกระทั่งกันคือข้อใด ก. คำพูด ข. กิริยาท่าทาง ค. อารมณ์ต่าง ๆ ง. ถูกทุกข้อ

9. นักเรียนคิดว่าข้อใดต่อไปนี้จะตรงกับลักษณะของตนเองเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ก. รู้สึกว่าชีวิตไร้ค่าในบางครั้ง ข. ชีวิตก็ระหว่างความดีกับความชั่ว ค. ชีวิตนี้มีความสุขและน่าตื่นเต้น ง. ถูกทุกข้อ	10. ประโยชน์ของการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนคือข้อใด ก. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ข. มีเพื่อนที่รู้จักและเข้าใจกัน ค. ไม่มีความขัดแย้งกัน ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน (เพื่อนที่ดี)

1. ง	6. ก
2. ก	7. ง
3. ค	8. ง
4. ข	9. ค
5. ค	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับ เพื่อนและรู้จักการเลือกคบเพื่อน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้ สามารถปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับเพื่อน และรู้จักการเลือกคบเพื่อน					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการ พัฒนานักเรียนให้สามารถปฏิบัติ ตนที่เหมาะสมกับเพื่อนและรู้จักการ เลือกคบเพื่อน					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนและเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วน ร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดง ความคิดเห็น					

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
6.	กิจกรรม "เพื่อนที่ดี" มุ่งปลูกฝังให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ ปฏิบัติตนกับเพื่อนได้อย่างถูกต้อง					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความ น่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจาก การกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง ทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ได้					

ภาคผนวก ค

หนังสือราชการขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1๔4๒๗

วันที่ ๑๑ ตุลาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสายบัว นนทศิลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีขำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนฯให้ นางสาวสายบัว นนทศิลา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/1๕47๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ขอบเขตเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวสายบัว นนทศิลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีขำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร ฤกษ์รังสรรค์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
ชุดการสอนฯให้ นางสาวสายบัว นนท์ศิลา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

12/2/21

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท์ 02-2436866 มือถือ 09-4847786

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/11750

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประอมสาริต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวสายบัว นนทศิลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีจำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 3 ห้องเรียน ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสายบัว นนทศิลา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-2436866 มือถือ 09-4847786

ที่ ศร 0519.12/11762

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขออนุมัติเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวสายบัว นนทศิลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีขำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ห้องเรียน ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสายบัว นนทศิลา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2436866 มือถือ 09-4847786

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสายบัว นนท์ศิลา
วันเดือนปีเกิด	8 กรกฎาคม พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	81 ผาสุขแมนชั่น ห้อง 221 ถนนประชาสงเคราะห์ 28 เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10320
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทย์ – คณิต) โรงเรียนมักกะสันพิทยา
พ.ศ. 2543	ศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร